อภิธมฺมตฺถสงฺคโห

ชมฺพุทีเป กญฺจิปุเร กาเวรินครวาสินา
อนุรุทฺธตฺเถเรน วิรจิโต

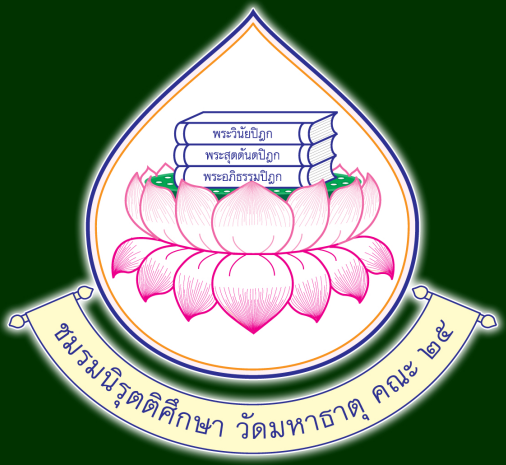

สฺยามรฏฺเฐ เทวมหานคเร
มหาธาตุมหาวิหาเร นิรุตฺติสิกฺขาสมิติยา
๒๕๔๗ พุทฺธวสฺเส มุทฺทาปิโต

อภิธมฺมตฺถสงฺคโห

ชมฺพุทีเป กญฺจิปุเร กาเวรินครวาสินา
อนุรุทฺธตฺเถเรน วิรจิโต

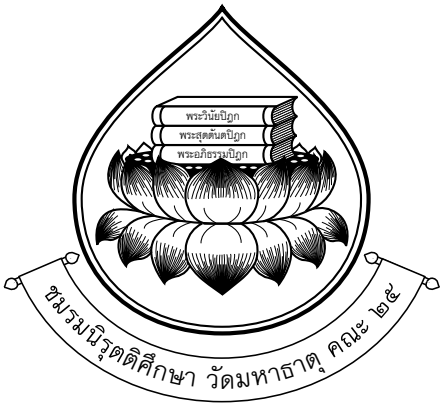

สฺยามรฏฺเฐ เทวมหานคเร
มหาธาตุมหาวิหาเร นิรุตฺติสิกฺขาสมิติยา
๒๕๔๗ พุทฺธวสฺเส มุทฺทาปิโต

ชื่อหนังสือ

อภิธมฺมตฺถสงฺคโห

ISBN :

ผู้รจนา

พระอนุรุทธเถระ

พระเถระชาวเมืองท่ากาเวริ เขตเมืองกัญจิปุระ
แคว้นโจฬะ ตอนใต้ของประเทศอินเดีย

จัดพิมพ์เผยแผ่

ชมรมนิรุตติศึกษา วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎ์ คณะ ๒๕

แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร
โทรศัพท์ ๐ ๒๒๒๔ ๑๔๑๘, ๐ ๒๒๒๒ ๒๙๗๙, ๐ ๒๒๒๓ ๐๕๒๑

ผู้อุปถัมภ์ในการจัดพิมพ์

คณะนักศึกษาบาลีใหญ่ และผู้มีจิตศรัทธาทั่วไป

พิมพ์ครั้งที่ ๑

๒๐ ตุลาคม ๒๕๔๗ จำนวน ๑๐,๐๐๐ เล่ม

พิมพ์ที่

บริษัท ธนาเพรส แอนด์ กราฟฟิค จำกัด

๔๘/๒๙-๓๑ ซอยจุฬา ๒ ถนนบรรทัดทอง
แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๓๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๒๑๕ ๗๒๒๐, ๐ ๒๒๑๕ ๗๖๙๘, ๐ ๒๒๑๕ ๖๓๗๖
โทรสาร ๐ ๒๒๑๔ ๐๐๓๘, ๐ ๒๒๑๔ ๐๗๒๑

นิทานกถา

อภิธมฺมตฺถสงฺคหปกรณกาโร อายสฺมา อนุรุทฺธตฺเถโร ภารตรฏฺฐสฺส ทกฺขิณภาเค โจฬรฏฺเฐ กญฺจิปุรมณฺฑเล กาเวรินคเร วิชาโต, ตสฺส กาเวรินาคริกภาโว ปรมตฺถวินิจฺฉยปกรเณเยว อตฺตนา วุตฺเตน

“เสฏฺเฐ กญฺจิปุเร รฏฺเฐ กาเวรินคเร วเร
กุเล สญฺชาตภูเตน พหุสฺสุเตน ญาณินา.
อนุรุทฺเธน เถเรน อนิรุทฺธยสสฺสินา
ตมฺพรฏฺเฐ วสนฺเตน นคเร ตญฺชนามเก”[๑]-

ตฺยาทิวจเนน ญาตพฺโพ. อิโต ปุพฺเพ กญฺจิปุรนครํ คนฺถการกภาเวน วิสฺสุตานํ ปุคฺคลานํ สมุปฺปชฺชนฏฺฐานํ โหติ, พุทฺธสาสนวิรุฬฺหภาเวน จ อติวิสฺสุตํ. ตทา กญฺจิปุรมณฺฑเล ภิกฺขูนเมกนหุตมตฺตํ, เตสญฺจ นิวาสภูตานํ มหาวิหารานํ สตมตฺตํ พภูวิตฺถ, ตํ กิสฺส เหตุ, ตสฺมิญฺหิ ฐาเน พหโว โปราณิกทพฺพสมฺภารา ภินฺนภาวงฺคตา สุทิฏฺฐาติ. ตสฺมึ ฐาเน ปุราตเน กาเล อมฺเหหิ พุทฺธสาสนวิรุฬฺหคตภาโว ชานิตพฺโพ.

อายสฺมา อนุรุทฺธตฺเถโร ทมิฬรฏฺฐโต ลงฺกาทีปํ คนฺตฺวา มูลามจฺเจน การิเต วิหาเร เจว อภยรญฺโญ โสมเทวีนามาย มหาเทวิยา การิเต วิหาเร จ ยถาวารํ วสนฺโต นมฺปนามเกน อุปาสเกนาภิยาจิโต อิทํ อภิธมฺมตฺถ-สงฺคหปกรณํ วิรจิตฺถ.

พุทฺธสาสนสฺส วิรุฬฺหาย เวปุลฺลาย อายสฺมตา อนุรุทฺธตฺเถเรน วิรจิตปกรณานิ ปน “อภิธมฺมตฺถสงฺคหปกรณํ ปรมตฺถวินิจฺฉยปกรณํ นามรูปปริจฺเฉทปกรณํ เจ”ติ ตีณิ โหนฺติ.

---

๑ ปรมตฺถวินิจฺฉย. ๑๑๔๑-๑๑๔๒

ตตฺถ อภิธมฺมตฺถสงฺคหปกรณํ พุทฺธสาสเน อติวิสฺสุตํ อภิธมฺม-พหุสุตคเวสเกหิ สตตํ วลญฺชิตํ, ปาจปาจเกหิ จ นิจฺจํ ปริสีลิตํ โหติ, ตมาคมฺม อายสฺมนฺตํ อนุรุทฺธตฺเถรํ พุทฺธสาสนิกา ชานนฺติ.

ตาราคณปริกฺขิตฺโต จนฺโท โสภติวมฺพเร
สฏฺีกาธิภิธมฺมตฺถ- สงฺคโห พุทฺธสาสเน.

ตสฺส อภิธมฺมตฺถสงฺคหปกรณสฺส สปริวารา ปาฬิภาสาย รจิตา ฏีกานุฏีกาโย อเนกวิธา โหนฺติ.

ตาสุ อวิญฺญาตนาเมน สีหฬทีปิเกน มหาเถเรน รจิตา โปราณิกฏีกาติ โวหาริตา อภิธมฺมตฺถสงฺคหฏีกา. สารตฺถทีปนีฏีกาการสฺส สาริปุตฺตตฺเถรสฺส สิสฺเสน สุมงฺคลสามิตฺเถเรน รจิตา อภิธมฺมตฺถวิภาวินีฏีกา. ฉปฺปฏคามิเกน ทุติยฉปฺปโฏติวิสฺสุเตน ธมฺมเกตุเถเรน รจิตา สงฺเขปวณฺณนาฏีกา.

ตสฺมา อิมสฺมึเยว อมฺหากํ ปาฬิอาจริเยหิ ปุนปฺปุนํ วิโสธิเต จ สมฺมเทว นานามูลปกรเณหิ สํสนฺทิเต จ, อิทํ มหาธาตุมหาวิหารสฺส นิรุตฺติสิกฺขาสมิติยา ปิฏกตฺตยคเวสนูปกรณตฺถญฺเจว โสตุชนปนฺติเนรุตฺติ-กุปกรณตฺถญฺจ มุทฺทาปิตฺวา สตฺตจตฺตาลีสาธิเก ปญฺจสตทฺวิสหสฺเส พุทฺธวสฺเสติ

อายสฺมา มุทิตตฺเถโร
นิรุตฺติสิกฺขาสมิติยาธิโป

นิทานกถา

ท่านพระอนุรุทธเถระผู้รจนาคัมภีร์อภิธัมมัตถสังคหะ เกิดที่เมืองท่ากาเวริ เขตเมืองกัญจิปุระ แคว้นโจฬะ ภาคใต้ของประเทศอินเดีย พวกเราสามารถรู้ได้ว่า ท่านเป็นคนชาวเมืองท่ากาเวริ ตามคำที่ตัวท่านเองได้กล่าวไว้ในนิคมนคาถาท้ายคัมภีร์ปรมัตถวินิจฉยะว่า

> "ท่านพระอนุรุทธเถระผู้เป็นพหูสูต มีปัญญามาก มีชื่อเสียงปรากฏ เกิดในตระกูลดี ที่เมืองท่ากาเวริ เขตเมืองกัญจิปุระที่เจริญรุ่งเรือง และได้ไปพำนักอยู่ที่เมืองตัญชะแคว้นตัมพะ" เป็นต้น

เมื่อก่อน เมื่อกัญจิปุระเคยเป็นแหล่งสร้างบุคคลผู้มีชื่อเสียงด้านการรจนาคัมภีร์ และเป็นดินแดนที่มีชื่อเสียงปรากฏด้านพระพุทธศาสนาที่เจริญรุ่งเรืองและมั่นคงมาก ณ เวลานั้น ทั่วทั้งเมืองกัญจิปุระมีพระภิกษุพำนักอยู่ประมาณ ๑๐,๐๐๐ รูป และมีมหาวิหารสำหรับพำนักของพระภิกษุประมาณ ๑๐๐ แห่ง นั่นจะเป็นเหตุแห่งอะไร ความจริงที่ปรากฏชัดก็คือ ในที่แห่งนั้นตึกรามบ้านช่องและสิ่งของอุปการการก่อสร้างที่ชำรุดทรุดโทรม ถูกปล่อยทิ้งไว้ให้คร่ำคร่าแตกหักผุพังไปเป็นจำนวนมาก พวกเราจึงได้รู้ว่า ณ ที่นั้น พระพุทธศาสนาเคยมีความเจริญรุ่งเรืองและมั่นคงมาแล้วตั้งแต่โบราณกาล

ท่านพระอนุรุทธเถระได้เดินทางจากแคว้นทมิฬะไปสู่เกาะศรีลังกา ได้พำนักอยู่ ณ วิหารที่อมาตย์ต้นตระกูลให้สร้างถวายและพระอารามหลวงที่พระนางเจ้าโสมเทวีอัครมเหสีของพระเจ้าอภัยราชให้สร้างถวาย สลับกันไป ท่านได้รับการอาราธนาอ้อนวอนจากนัมปะอุบาสก จึงได้เริ่มรจนาคัมภีร์อภิธัมมัตถสังคหะนี้ขึ้น

ก็เพื่อความเจริญรุ่งเรืองแผ่ไพศาลและมั่นคงแห่งพระพุทธศาสนา ท่านพระอนุรุทธเถระจึงได้มุ่งมั่นรจนาคัมภีร์ขึ้น ๓ คัมภีร์ คือ คัมภีร์อภิธัมมัตถ-สังคหะ คัมภีร์ปรมัตถวินิจฉยะ และคัมภีร์นามรูปปริจเฉทะ

บรรดาคัมภีร์ทั้ง ๓ นั้น คัมภีร์อภิธัมมัตถสังคหะมีชื่อเสียงปรากฏที่สุดในพระพุทธศาสนา เหล่านักศึกษาผู้แสวงหาความเป็นพหูสูตในพระอภิธรรมได้ช่วยกันจารึกไว้สืบๆ กันมา และมีนักสาธยายปาฐะทั้งหลายได้พากันท่องบ่นทรงจำไว้และสาธยายให้คล่องแคล่วอยู่เป็นนิตย์ ชาวพุทธได้รู้จักท่านพระอนุรุทธเถระเพราะอาศัยคัมภีร์อภิธัมมัตถสังคหะนั้น

> คัมภีร์อภิธัมมัตถสังคหะอันยิ่งยวดด้วยฏีกา
> หลายคัมภีร์ ย่อมงามเด่นอยู่ในพระพุทธศาสนา
> ดุจดวงจันทร์ที่ห้อมล้อมด้วยหมู่ดาว ย่อมงามเด่น
> อยู่บนท้องฟ้า ฉันนั้น

คัมภีร์อภิธัมมัตถสังคหะนั้น มีคัมภีร์ฎีกาและอนุฎีกาเป็นบริวารซึ่งพระโบราณาจารย์รจนาไว้ด้วยภาษาบาลีหลายคัมภีร์

ในคัมภีร์เหล่านั้น คัมภีร์อภิธัมมัตถสังคหฎีกา พระมหาเถระผู้ไม่ปรากฏนามชาวลังกา รจนาไว้ เรียกว่า “โปราณิกฎีกา”, คัมภีร์อภิธัมมัตถวิภาวินีฎีกา พระสุมังคลสามิเถระศิษย์ของท่านพระสาริปุตตเถระผู้รจนาคัมภีร์สารัตถทีปนีฎีกา เป็นผู้รจนา, คัมภีร์สังเขปวัณณนาฎีกา พระธัมมเกตุเถระผู้ถูกขนานนามตามหมู่บ้านฉัปปฏะว่า ทุติยฉัปปฏเถระ เป็นผู้รจนา

เพราะฉะนั้น เมื่อคัมภีร์อภิธัมมัตถสังคะนี้แล อาจารย์ฝ่ายบาลีของเราทั้งหลายได้ช่วยกันตรวจชำระหลายต่อหลายครั้ง และได้เทียบเคียงกับคัมภีร์เก่าแก่ต่างๆ ไว้เป็นอย่างดีแล้ว ชมรมนิรุตติศึกษาแห่งวัดมหาธาตุจึงได้จัดพิมพ์คัมภีร์อภิธัมมัตถสังคหะนี้ไว้ ในปีพุทธศักราช ๒๕๔๗ เพื่อเป็นคู่มือในการศึกษาค้นคว้าพระไตรปิฎก และเพื่อใช้เป็นหลักสูตรการศึกษาบาลีใหญ่ชั้นนักศึกษาอีกด้วย ดังนี้แล

(พระมหาสมปอง มุทิโต)
ประธานชมรมนิรุตติศึกษา

มาติกานุกฺกม

มาติกา **ปิฏฺฐงฺก**

๑. ปฐมปริจฺเฉท จิตฺตสงฺคหวิภาค

ภูมิเภทจิตฺต ๑
อกุสลจิตฺต ๒
อเหตุกจิตฺต ๒
โสภนจิตฺต ๓
กามาวจรโสภนจิตฺต ๓
รูปาวจรจิตฺต ๔
อรูปาวจรจิตฺต ๕
โลกุตฺตรจิตฺต ๖
จิตฺตคณนสงฺคห ๖
วิตฺถารคณน ๗

๒. ทุติยปริจฺเฉท เจตสิกสงฺคหวิภาค

สมฺปโยคลกฺขณ ๙
อกุสลเจตสิก ๙
โสภนเจตสิก ๙
สมฺปโยคนย ๑๐
อญฺญสมานเจตสิกสมฺปโยคนย ๑๐
อกุสลเจตสิกสมฺปโยคนย ๑๑
โสภนเจตสิกสมฺปโยคนย ๑๒

สงฺคหนย ๑๓
โลกุตฺตรจิตฺตสงฺคหนย ๑๓
มหคฺคตจิตฺตสงฺคหนย ๑๔
กามาวจรโสภนจิตฺตสงฺคหนย ๑๔
อกุสลจิตฺตสงฺคหนย ๑๕
อเหตุกจิตฺตสงฺคหนย ๑๗

๓. ตติยปริจฺเฉท ปกิณฺณกสงฺคหวิภาค

เวทนาสงฺคห ๑๘
เหตุสงฺคห ๑๙
กิจฺจสงฺคห ๒๐
ทฺวารสงฺคห ๒๑
อาลมฺพนสงฺคห ๒๓
วตฺถุสงฺคห ๒๔

๔. จตุตฺถปริจฺเฉท วีถิสงฺคหวิภาค

วิญฺญาณฉกฺก ๒๖
วีถิฉกฺก ๒๖
วีถิเภท ๒๗
ปญฺจทฺวารวีถิ ๒๗
มโนทฺวารวีถิ ปริตฺตชวนวาร ๒๘
อปฺปนาชวนวาร ๒๙
ตทารมฺมณนิยม ๓๐

ชวนนิยม ๓๑
ปุคฺคลเภท ๓๒
ภูมิวิภาค ๓๓

๕. ปญฺจมปริจฺเฉท วีถิมุตฺตสงฺคหวิภาค

ภูมิจตุกฺก ๓๔
ปฏิสนฺธิจตุกฺก ๓๕
กมฺมจตุกฺก ๓๘
จุติปฏิสนฺธิกฺกม ๔๒

๖. ฉฏฺฐปริจฺเฉท รูปสงฺคหวิภาค

รูปสมุทฺเทส ๔๕
รูปวิภาค ๔๖
รูปสมุฏฺฐานนย ๔๗
กลาปโยชนา ๔๙
รูปปวตฺติกฺกม ๕๐
นิพฺพานเภท ๕๒

๗. สตฺตมปริจฺเฉท สมุจฺจยสงฺคหวิภาค

อกุสลสงฺคห ๕๓
มิสฺสกสงฺคห ๕๕
โพธิปกฺขิยสงฺคห ๕๖
สพฺพสงฺคห ๕๘

๘. อฏฺฐมปริจฺเฉท ปจฺจยสงฺคหวิภาค

ปฏิจฺจสมุปฺปาทนย ๖๐
ปฏฺฐานนย ๖๒
ปณฺณตฺติเภท ๖๕

๙. นวมปริจฺเฉท กมฺมฏฺฐานสงฺคหวิภาค

สมถกมฺมฏฺฐาน ๖๗
จริตเภท ๖๗
ภาวนาเภท ๖๗
นิมิตฺตเภท ๖๗
สปฺปายเภท ๖๘
ภาวนาเภท ๖๙
โคจรเภท ๗๐
วิปสฺสนากมฺมฏฺฐานวิสุทฺธิเภท ๗๒
วิโมกฺขเภท ๗๕
ปุคฺคลเภท ๗๖
สมาปตฺติเภท ๗๖
อุยฺโยชน ๗๗
นิคมน ๗๘

อภิธมฺมตฺถสงฺคโห

นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส.

คนฺถารมฺภกถา

[๑] สมฺมาสมฺพุทฺธมตุลํ สสทฺธมฺมคณุตฺตมํ
อภิวาทิย ภาสิสฺสํ **อภิธมฺมตฺถสงฺคหํ**.

จตุปรมตฺถธมฺม

[๒] ตตฺถ วุตฺตาภิธมฺมตฺถา **จตุธา ปรมตฺถโต**
จิตฺตํ เจตสิกํ รูปํ นิพฺพานมิติ สพฺพถา.

๑. ปฐมปริจฺเฉท
จิตฺตสงฺคหวิภาค

ภูมิเภทจิตฺต

[๓] ตตฺถ **จิตฺตํ** ตาว จตุพฺพิธํ โหติ กามาวจรํ รูปาวจรํ อรูปาวจรํ โลกุตฺตรญฺเจติ.

อกุสลจิตฺต

[๔] ตตฺถ กตมํ **กามาวจรं**. โสมนสฺสสหคตํ ทิฏฺฐิคตสมฺปยุตฺตํ อสงฺขาริกเมกํ, สสงฺขาริกเมกํ; โสมนสฺสสหคตํ ทิฏฺฐิคตวิปฺปยุตฺตํ อสงฺขาริกเมกํ, สสงฺขาริกเมกํ; อุเปกฺขาสหคตํ ทิฏฺฐิคตสมฺปยุตฺตํ อสงฺขาริกเมกํ, สสงฺขาริกเมกนฺติ อิมานิ **อฏฺฐปิ โลภสหคตจิตฺตานิ** นาม.

[๕] โทมนสฺสสหคตํ ปฏิฆสมฺปยุตฺตํ อสงฺขาริกเมกํ, สสงฺขาริก-เมกนฺติ อิมานิ **เทฺวปิ ปฏิฆจิตฺตานิ** นาม.

[๖] อุเปกฺขาสหคตํ วิจิกิจฺฉาสมฺปยุตฺตเมกํ, อุเปกฺขาสหคตํ อุทฺธจฺจสมฺปยุตฺตเมกนฺติ อิมานิ **เทฺวปิ โมมูหจิตฺตานิ** นาม.

[๗] อิจฺเจวํ สพฺพถาปิ **ทฺวาทสากุสลจิตฺตานิ** สมตฺตานิ.

[๘] อฏฺฐธา โลภมูลานิ โทสมูลานิ จ ทฺวิธา
โมหมูลานิ จ เทฺวติ ทฺวาทสากุสลา สิยุ.

อเหตุกจิตฺต

[๙] อุเปกฺขาสหคตํ จกฺขุวิญฺญาณํ, ตถา โสตวิญฺญาณํ, ฆานวิญฺญาณํ, ชิวฺหาวิญฺญาณํ, ทุกฺขสหคตํ กายวิญฺญาณํ, อุเปกฺขาสหคตํ สมฺปฏิจฺฉนจิตฺตํ, อุเปกฺขาสหคตํ สนฺตีรณจิตฺตญฺเจติ อิมานิ **สตฺตปิ อกุสลวิปากจิตฺตานิ** นาม.

[๑๐] อุเปกฺขาสหคตํ กุสลวิปากํ จกฺขุวิญฺญาณํ, ตถา โสตวิญฺญาณํ, ฆานวิญฺญาณํ, ชิวฺหาวิญฺญาณํ, สุขสหคตํ กาย-วิญฺญาณํ, อุเปกฺขาสหคตํ สมฺปฏิจฺฉนจิตฺตํ, โสมนสฺสสหคตํ สนฺตีรณจิตฺตํ, อุเปกฺขาสหคตํ สนฺตีรณจิตฺตญฺเจติ อิมานิ **อฏฺฐปิ กุสลวิปากาเหตุกจิตฺตานิ** นาม.

[๑๑] อุเปกฺขาสหคตํ ปญฺจทฺวาราวชฺชนจิตฺตํ, ตถา มโน-ทฺวาราวชฺชนจิตฺตํ, โสมนสฺสสหคตํ หสิตุปฺปาทจิตฺตญฺเจติ อิมานิ **ตีณิปิ อเหตุกกิริยจิตฺตานิ** นาม.

[๑๒] อิจฺเจวํ สพฺพถาปิ **อฏฺฐารสาเหตุกจิตฺตานิ** สมตฺตานิ.

[๑๓] สตฺตากุสลปากานิ ปุญฺญปากานิ อฏฺฐธา
กฺริยจิตฺตานิ ตีณีติ อฏฺฐารส อเหตุกา.

โสภนจิตฺต

[๑๔] ปาปาเหตุกมุตฺตานิ **โสภนานี**ติ วุจฺจเร
เอกูนสฏฺฐิ จิตฺตานิ อเถกนวุตีปิ วา.

กามาวจรโสภนจิตฺต

[๑๕] โสมนสฺสสหคตํ ญาณสมฺปยุตฺตํ อสงฺขาริกเมกํ, สสงฺขาริกเมกํ; โสมนสฺสสหคตํ ญาณวิปฺปยุตฺตํ อสงฺขาริกเมกํ, สสงฺขาริกเมกํ; อุเปกฺขาสหคตํ ญาณสมฺปยุตฺตํ อสงฺขาริกเมกํ, สสงฺขาริกเมกํ; อุเปกฺขาสหคตํ ญาณวิปฺปยุตฺตํ อสงฺขาริกเมกํ, สสงฺขาริกเมกนฺติ อิมานิ **อฏฺฐปิ กามาวจรกุสลจิตฺตานิ** นาม.

[๑๖] โสมนสฺสสหคตํ ญาณสมฺปยุตฺตํ อสงฺขาริกเมกํ, สสงฺขาริกเมกํ; โสมนสฺสสหคตํ ญาณวิปฺปยุตฺตํ อสงฺขาริกเมกํ, สสงฺขาริกเมกํ; อุเปกฺขาสหคตํ ญาณสมฺปยุตฺตํ อสงฺขาริกเมกํ, สสงฺขาริกเมกํ; อุเปกฺขาสหคตํ ญาณวิปฺปยุตฺตํ อสงฺขาริกเมกํ, สสงฺขาริกเมกนฺติ อิมานิ **อฏฺฐปิ สเหตุกกามาวจรวิปากจิตฺตานิ** นาม.

[๑๗] โสมนสฺสสหคตํ ญาณสมฺปยุตฺตํ อสงฺขาริกเมกํ, สสงฺขาริกเมกํ; โสมนสฺสสหคตํ ญาณวิปฺปยุตฺตํ อสงฺขาริกเมกํ, สสงฺขาริกเมกํ; อุเปกฺขาสหคตํ ญาณสมฺปยุตฺตํ อสงฺขาริกเมกํ, สสงฺขาริกเมกํ; อุเปกฺขาสหคตํ ญาณวิปฺปยุตฺตํ อสงฺขาริกเมกํ, สสงฺขาริกเมกนฺติ อิมานิ **อฏฺฐปิ สเหตุกกามาวจรกิริยจิตฺตานิ** นาม.

[๑๘] อิจฺเจวํ สพฺพถาปิ จตุวีสติ **สเหตุกกามาวจรกุสลวิปาก-กิริยจิตฺตานิ** สมตฺตานิ.

[๑๙] เวทนาญาณสงฺขาร- เภเทน จตุวีสติ
สเหตุกามาวจร- ปุญฺญปากกฺริยา มตา.

[๒๐] กาเม เตวีส ปากานิ ปุญฺญาปุญฺญานิ วีสติ
เอกาทส กฺริยา เจติ จตุปญฺญาส สพฺพถา.

รูปาวจรจิตฺต

[๒๑] วิตกฺกวิจารปีติสุเขกคฺคตาสหิตํ ปฐมชฺฌานกุสลจิตฺตํ, วิจารปีติสุเขกคฺคตาสหิตํ ทุติยชฺฌานกุสลจิตฺตํ, ปีติสุเขกคฺคตาสหิตํ ตติยชฺฌานกุสลจิตฺตํ, สุเขกคฺคตาสหิตํ จตุตฺถชฺฌานกุสลจิตฺตํ, อุเปกฺเขกคฺคตาสหิตํ ปญฺจมชฺฌานกุสลจิตฺตญฺเจติ อิมานิ **ปญฺจปิ รูปาวจรกุสลจิตฺตานิ** นาม.

[๒๒] วิตกฺกวิจารปีติสุเขกคฺคตาสหิตํ ปฐมชฺฌานวิปากจิตฺตํ, วิจารปีติสุเขกคฺคตาสหิตํ ทุติยชฺฌานวิปากจิตฺตํ, ปีติสุเขกคฺคตาสหิตํ ตติยชฺฌานวิปากจิตฺตํ, สุเขกคฺคตาสหิตํ จตุตฺถชฺฌานวิปากจิตฺตํ, อุเปกฺเขกคฺคตาสหิตํ ปญฺจมชฺฌานวิปากจิตฺตญฺเจติ อิมานิ **ปญฺจปิ รูปาวจรวิปากจิตฺตานิ** นาม.

[๒๓] วิตกฺกวิจารปีติสุเขกคฺคตาสหิตํ ปฐมชฺฌานกิริยจิตฺตํ, วิจารปีติสุเขกคฺคตาสหิตํ ทุติยชฺฌานกิริยจิตฺตํ, ปีติสุเขกคฺคตาสหิตํ ตติยชฺฌานกิริยจิตฺตํ, สุเขกคฺคตาสหิตํ จตุตฺถชฺฌานกิริยจิตฺตํ, อุเปกฺเขกคฺคตาสหิตํ ปญฺจมชฺฌานกิริยจิตฺตญฺเจติ อิมานิ **ปญฺจปิ รูปาวจรกิริยจิตฺตานิ** นาม.

[๒๔] อิจฺเจวํ สพฺพถาปิ **ปนฺนรส รูปาวจรกุสลวิปากกิริย-จิตฺตานิ** สมตฺตานิ.

[๒๕] ปญฺจธา ฌานเภเทน รูปาวจรมานสํ
ปุญฺญปากกฺริยาเภทา ตํ ปญฺจทสธา ภเว.

อรูปาวจรจิตฺต

[๒๖] อากาสานญฺจายตนกุสลจิตฺตํ วิญฺญาณญฺจายตนกุสลจิตฺตํ อากิญฺจญฺญายตนกุสลจิตฺตํ เนวสญฺญานาสญฺญายตนกุสลจิตฺตญฺเจติ อิมานิ **จตฺตาริปิ อรูปาวจรกุสลจิตฺตานิ** นาม.

[๒๗] อากาสานญฺจายตนวิปากจิตฺตํ วิญฺญาณญฺจายตนวิปาก-จิตฺตํ อากิญฺจญฺญายตนวิปากจิตฺตํ เนวสญฺญานาสญฺญายตนวิปาก-จิตฺตญฺเจติ อิมานิ **จตฺตาริปิ อรูปาวจรวิปากจิตฺตานิ** นาม.

[๒๘] อากาสานญฺจายตนกิริยจิตฺตํ วิญฺญาณญฺจายตนกิริยจิตฺตํ อากิญฺจญฺญายตนกิริยจิตฺตํ เนวสญฺญานาสญฺญายตนกิริยจิตฺตญฺเจติ อิมานิ **จตฺตาริปิ อรูปาวจรกิริยจิตฺตานิ** นาม.

[๒๙] อิจฺเจวํ สพฺพถาปิ **ทฺวาทส อรูปาวจรกุสลวิปากกิริย-จิตฺตานิ** สมตฺตานิ.

[๓๐] อาลมฺพนปฺปเภเทน จตุธารุปฺปมานสํ
ปุญฺญปากกฺริยาเภทา ปุน ทฺวาทสธา จิตฺตं.

โลกุตฺตรจิตฺต

[๓๑] โสตาปตฺติมคฺคจิตฺตํ สกทาคามิมคฺคจิตฺตํ อนาคามิมคฺค-จิตฺตํ อรหตฺตมคฺคจิตฺตญฺเจติ อิมานิ **จตฺตาริปิ โลกุตฺตรกุสลจิตฺตานิ** นาม.

[๓๒] โสตาปตฺติผลจิตฺตํ สกทาคามิผลจิตฺตํ อนาคามิผลจิตฺตํ อรหตฺตผลจิตฺตญฺเจติ อิมานิ **จตฺตาริปิ โลกุตฺตรวิปากจิตฺตานิ** นาม.

[๓๓] อิจฺเจวํ สพฺพถาปิ **อฏฺฐ โลกุตฺตรกุสลวิปากจิตฺตานิ** สมตฺตานิ.

[๓๔] จตุมคฺคปฺปเภเทน จตุธา กุสลํ ตถา
ปากं ตสฺส ผลตฺตาติ อฏฺฐธานุตฺตรं มตं.

จิตฺตคณนสงฺคห

[๓๕] ทฺวาทสากุสลาเนวं กุสลาเนกวีสติ
ฉตฺตึเสว วิปากานิ กฺริยจิตฺตานิ วีสติ.

[๓๖] จตุปญฺญาสธา กาเม รูเป ปนฺนรสีริเย
จิตฺตานิ ทฺวาทสารุปฺเป อฏฺฐธานุตฺตเร ตถา.

[๓๗] อิตฺถเมกูนนวุติ- ปเภทํ ปน มานสํ
เอกวีสสตํ วาถ วิภชนฺติ วิจกฺขณา.

วิตฺถารคณน

[๓๘] กถเมกูนนวุติวิธํ **จิตฺตํ เอกวีสสตํ** โหติ. วิตกฺกวิจาร-ปีติสุเขกคฺคตาสหิตํ ปฐมชฺฌานโสตาปตฺติมคฺคจิตฺตํ, วิจารปีติ-สุเขกคฺคตาสหิตํ ทุติยชฺฌานโสตาปตฺติมคฺคจิตฺตํ, ปีติสุเขกคฺคตาสหิตํ ตติยชฺฌานโสตาปตฺติมคฺคจิตฺตํ, สุเขกคฺคตาสหิตํ จตุตฺถชฺฌาน-โสตาปตฺติมคฺคจิตฺตํ, อุเปกฺเขกคฺคตาสหิตํ ปญฺจมชฺฌานโสตาปตฺติมคฺค-จิตฺตญฺเจติ อิมานิ **ปญฺจปิ โสตาปตฺติมคฺคจิตฺตานิ** นาม.

[๓๙] ตถา สกทาคามิอนาคามิอรหตฺตมคฺคจิตฺตานิ เจติ **สมวีสติ มคฺคจิตฺตานิ** นาม.

[๔๐] ตถา ผลจิตฺตานิ เจติ **สมจตฺตาลีส โลกุตฺตรจิตฺตานิ** ภวนฺตีติ.

[๔๑] ฌานงฺคโยคเภเทน กเตฺวเกกนฺตุ ปญฺจธา
วุจฺจตานุตฺตรํ จิตฺตํ จตฺตาลีสวิธนฺติ จ.

[๔๒] ยถา จ รูปาวจรํ คยฺหตานุตฺตรํ ตถา
ปฐมาทิฌานเภเท อารุปฺปญฺจาปิ ปญฺจเม.
เอกาทสวิธํ ตสฺมา ปฐมาทิกมีริตํ
ฌานเมเกกมนฺเต ตุ เตวีสติวิธํ ภเว.

[๔๓] สตฺตตึสวิธํ ปุญฺญํ ทฺวิปญฺญาสวิธํ ตถา
ปากมิจฺจาหุ จิตฺตานิ เอกวีสสตํ พุธา.

อิติ อภิธมฺมตฺถสงฺคเห จิตฺตสงฺคหวิภาโค นาม
ปฐโม ปริจฺเฉโท.

๒. ทุติยปริจฺเฉท
เจตสิกสงฺคหวิภาค

สมฺปโยคลกฺขณ

[๑] เอกุปฺปาทนิโรธา จ เอกาลมฺพนวตฺถุกา
เจโตยุตฺตา ทฺวิปญฺญาส ธมฺมา เจตสิกา มตา.

อญฺญสมานเจตสิก

[๒] กถํ ผสฺโส เวทนา สญฺญา เจตนา เอกคฺคตา ชีวิตินฺทฺริยํ มนสิกาโร เจติ สตฺติเม เจตสิกา **สพฺพจิตฺตสาธารณา** นาม.

[๓] วิตกฺโก วิจาโร อธิโมกฺโข วีริยํ ปีติ ฉนฺโท เจติ ฉ อิเม เจตสิกา **ปกิณฺณกา** นาม.

[๔] เอวมิเมเต เตรส เจตสิกา **อญฺญสมานา**ติ เวทิตพฺพา.

อกุสลเจตสิก

[๕] โมโห อหิริกํ อโนตฺตปฺปํ อุทฺธจฺจํ โลโภ ทิฏฺฐิ มาโน โทโส อิสฺสา มจฺฉริยํ กุกฺกุจฺจํ ถีนํ มิทฺธํ วิจิกิจฺฉา เจติ จุทฺทสิเม เจตสิกา **อกุสลา** นาม.

โสภนเจตสิก

[๖] สทฺธา สติ หิริ โอตฺตปฺปํ อโลโภ อโทโส ตตฺรมชฺฌตฺตตา กายปฺปสฺสทฺธิ จิตฺตปฺปสฺสทฺธิ กายลหุตา จิตฺตลหุตา กายมุทุตา

จิตฺตมุทุตา กายกมฺมญฺญตา จิตฺตกมฺมญฺญตา กายปาคุญฺญตา จิตฺตปาคุญฺญตา กายุชุกตา จิตฺตุชุกตา เจติ เอกูนวีสติเม เจตสิกา **โสภนสาธารณา** นาม.

[๗] สมฺมาวาจา สมฺมากมฺมนฺโต สมฺมาอาชีโว เจติ ติสฺโส **วิรติโย** นาม.

[๘] กรุณา มุทิตา **อปฺปมญฺญาโย** นามาติ สพฺพถาปิ ปญฺญินฺทฺริเยน สทฺธึ ปญฺจวีสติเม เจตสิกา **โสภนา**ติ เวทิตพฺพา.

[๙] เอตฺตาวตา จ :-

เตรสญฺญสมานา จ จุทฺทสากุสลา ตถา
โสภนา ปญฺจวีสาติ ทฺวิปญฺญาส ปวุจฺจเร.

สมฺปโยคนย

[๑๐] เตสํ จิตฺตาวิยุตฺตานํ ยถาโยคมิโต ปรํ
จิตฺตุปฺปาเทสุ ปจฺเจกํ สมฺปโยโค ปวุจฺจติ.

[๑๑] สตฺต สพฺพตฺถ ยุชฺชนฺติ ยถาโยคํ ปกิณฺณกา
จุทฺทสากุสเลเสฺวว โสภเนเสฺวว โสภนา.

อญฺญสมานเจตสิกสมฺปโยคนย

[๑๒] กถํ **สพฺพจิตฺตสาธารณา** ตาว สตฺติเม เจตสิกา สพฺเพสุปิ เอกูนนวุติจิตฺตุปฺปาเทสุ ลพฺภนฺติ.

[๑๓] **ปกิณฺณเกสุ** ปน วิตกฺโก ตาว ทฺวิปญฺจวิญฺญาณวชฺชิต-กามาวจรจิตฺเตสุ เจว เอกาทสสุ ปฐมชฺฌานจิตฺเตสุ เจติ

ปญฺจปญฺญาสจิตฺเตสุ อุปฺปชฺชติ.

[๑๔] วิจาโร ปน เตสุ เจว เอกาทสสุ ทุติยชฺฌานจิตฺเตสุ จาติ ฉสฏฺฐิจิตฺเตสุ.

[๑๕] อธิโมกฺโข ทฺวิปญฺจวิญฺญาณวิจิกิจฺฉาสหคตวชฺชิตจิตฺเตสุ.

[๑๖] วีริยํ ปญฺจทฺวาราวชฺชนทฺวิปญฺจวิญฺญาณสมฺปฏิจฺฉน-สนฺตีรณวชฺชิตจิตฺเตสุ.

[๑๗] ปีติ โทมนสฺสุเปกฺขาสหคตกายวิญฺญาณจตุตฺถชฺฌาน-วชฺชิตจิตฺเตสุ.

[๑๘] ฉนฺโท อเหตุกโมมูหวชฺชิตจิตฺเตสูติ.

[๑๙] เต ปน จิตฺตุปฺปาทา ยถากฺกมํ :-

ฉสฏฺฐิ ปญฺจปญฺญาส เอกาทส จ โสฬส
สตฺตติ วีสติ เจว ปกิณฺณกวิวชฺชิตา.
ปญฺจปญฺญาส ฉสฏฺฐิฏฺ- ฐสตฺตติ ติสตฺตติ
เอกปญฺญาส เจกูน- สตฺตติ สปกิณฺณกา.

อกุสลเจตสิกสมฺปโยคนย

[๒๐] **อกุสเลสุ** ปน โมโห อหิริกํ อโนตฺตปฺปํ อุทฺธจฺจญฺจาติ จตฺตาโรเม เจตสิกา สพฺพากุสลสาธารณา นาม, สพฺเพสุปิ ทฺวาทสากุสเลสุ ลพฺภนฺติ.

[๒๑] โลโภ อฏฺฐสุ โลภสหคตจิตฺเตเสฺวว ลพฺภติ.

[๒๒] ทิฏฺฐิ จตูสุ ทิฏฺฐิคตสมฺปยุตฺเตสุ.

[๒๓] มาโน จตูสุ ทิฏฺฐิคตวิปฺปยุตฺเตสุ.

[๒๔] โทโส อิสฺสา มจฺฉริยํ กุกฺกุจฺจญฺจาติ ทฺวีสุ ปฏิฆสมฺปยุตฺตจิตฺเตสุ.

[๒๕] ถินมิทฺธํ ปญฺจสุ สสงฺขาริกจิตฺเตสุ.

[๒๖] วิจิกิจฺฉา วิจิกิจฺฉาสหคตจิตฺเตเยวาติ.

[๒๗] สพฺพาปุญฺเญสุ จตฺตาโร โลภมูเล ตโย คตา
โทสมูเลสุ จตฺตาโร สสงฺขาเร ทฺวยํ ตถา.
วิจิกิจฺฉา วิจิกิจฺฉา- จิตฺเต จาติ จตุทฺทส
ทฺวาทสากุสเลเสฺวว สมฺปยุชฺชนฺติ ปญฺจธา.

โสภนเจตสิกสมฺปโยคนย

[๒๘] **โสภเนสุ** ปน โสภนสาธารณา ตาว เอกูนวีสติเม เจตสิกา สพฺเพสุปิ เอกูนสฏฺฐิโสภนจิตฺเตสุ สํวิชฺชนฺติ.

[๒๙] วิรตีโย ปน ติสฺโสปิ โลกุตฺตรจิตฺเตสุ สพฺพถาปิ นิยตา เอกโตว ลพฺภนฺติ, โลกิเยสุ ปน กามาจรกุสเลเสฺวว กทาจิ สนฺทิสฺสนฺติ วิสุํ วิสุํ.

[๓๐] อปฺปมญฺญาโย ปน ทฺวาทสสุ ปญฺจมชฺฌานวชฺชิตมหคฺคตจิตฺเตสุ เจว กามาวจรกุสเลสุ จ สเหตุกกามาวจรกิริยจิตฺเตสุ จาติ อฏฺฐวีสติจิตฺเตเสฺวว กทาจิ นานา หุตฺวา ชายนฺติ, อุเปกฺขาสหคเตสุ ปเนตฺถ กรุณามุทิตา น สนฺตีติ เกจิ วทนฺติ.

[๓๑] ปญฺญา ปน ทฺวาทสสุ ญาณสมฺปยุตฺตกามาวจรจิตฺเตสุ

เจว สพฺเพสุปิ ปญฺจตึสมหคฺคตโลกุตฺตรจิตฺเตสุ จาติ สตฺตจตฺตาลีส-จิตฺเตสุ สมฺปโยคํ คจฺฉตีติ.

[๓๒] เอกูนวีสติ ธมฺมา ชายนฺเตกูนสฏฺฐิสุ
ตโย โสฬสจิตฺเตสุ อฏฺฐวีสติยํ ทฺวยํ.
ปญฺญา ปกาสิตา สตฺต- จตฺตาลีสวิเธสุปิ
สมฺปยุตฺตา จตุเธวํ โสภเนเสฺวว โสภนา.

[๓๓] อิสฺสามจฺเฉรกุกฺกุจฺจ- วิรติกรุณาทโย
นานา กทาจิ มาโน จ ถินมิทฺธํ ตถา สห.

[๓๔] ยถาวุตฺตานุสาเรน เสสา **นิยตโยคิโน**
สงฺคหญฺจ ปวกฺขามิ เตสํ ทานิ ยถารหํ.

สงฺคหนย

[๓๕] ฉตฺตึสานุตฺตเร ธมฺมา ปญฺจตึส มหคฺคเต
อฏฺฐตึสาปิ ลพฺภนฺติ กามาวจรโสภเน.
สตฺตวีสติปุญฺญมฺหิ ทฺวาทสาเหตุเกติ จ
ยถาสมฺภวโยเคน ปญฺจธา ตตฺถ สงฺคโห.

โลกุตฺตรจิตฺตสงฺคหนย

[๓๖] กถํ **โลกุตฺตเรสุ** ตาว อฏฺฐสุ ปฐมชฺฌานิกจิตฺเตสุ อญฺญสมานา เตรส เจตสิกา อปฺปมญฺญาวชฺชิตา เตวีสติ โสภนเจตสิกา เจติ ฉตฺตึส ธมฺมา สงฺคหํ คจฺฉนฺติ, ตถา ทุติยชฺฌานิกจิตฺเตสุ วิตกฺกวชฺชา, ตติยชฺฌานิกจิตฺเตสุ วิตกฺกวิจาร-

วชฺชา, จตุตฺถชฺฌานิกจิตฺเตสุ วิตกฺกวิจารปีติวชฺชา, ปญฺจมชฺฌานิกจิตฺเตสุปิ อุเปกฺขาสหคตา เต เอว สงฺคยฺหนฺตีติ สพฺพถาปิ อฏฺฐสุ โลกุตฺตรจิตฺเตสุ ปญฺจกชฺฌานวเสน ปญฺจธาว สงฺคโห โหตีติ.

[๓๗] ฉตฺตึส ปญฺจตึส จ จตุตฺตึส ยถากฺกมํ
เตตฺตึสทฺวยมิจฺเจวํ ปญฺจธานุตฺตเร จิตา.

มหคฺคตจิตฺตสงฺคหนย

[๓๘] **มหคฺคเตสุ** ปน ตีสุ ปฺจมชฺฌานิกจิตฺเตสุ ตาว อญฺญสมานา เตรส เจตสิกา, วิรติตฺตยวชฺชิตา[๑] ทฺวาวีสติ โสภนเจตสิกา เจติ ปญฺจตึส ธมฺมา สงฺคหํ คจฺฉนฺติ, กรุณามุทิตา ปเนตฺถ ปฺจเกเมว โยเชตพฺพา, ตถา ทุติยชฺฌานิกจิตฺเตสุ วิตกฺกวชฺชา, ตติยชฺฌานิกจิตฺเตสุ วิตกฺกวิจารวชฺชา, จตุตฺถชฺฌานิกจิตฺเตสุ วิตกฺกวิจารปีติวชฺชา, ปญฺจมชฺฌานิกจิตฺเตสุ ปน ปนฺนรสสุ อปฺปมญฺญาโย น ลพฺภนฺตีติ สพฺพถาปิ สตฺตวีสติมหคฺคตจิตฺเตสุ ปญฺจกชฺฌานวเสน ปญฺจธาว สงฺคโห โหตีติ.

[๓๙] ปญฺจตึส จตุตฺตึส เตตฺตึส จ ยถากฺกมํ
พาตฺตึส เจว ตึเสติ ปญฺจธาว มหคฺคเต.

กามาวจรโสภนจิตฺตสงฺคหนย

[๔๐] **กามาวจรโสภเนสุ** ปน กุสเลสุ ตาว ปฺจมทฺวเย อญฺญสมานา เตรส เจตสิกา, ปญฺจวีสติ โสภนเจตสิกา เจติ อฏฺฐตึส

---

๑ วิรติวชฺชิตา (วิภาวินี. ๓๘)

ธมฺมา สงฺคหํ คจฺฉนฺติ, อปฺปมญฺญาวิรติโย ปเนตฺถ ปญฺจปิ ปจฺเจกเมว โยเชตพฺพา, ตถา ทุติยทฺวเย ญาณวชฺชิตา, ตติยทฺวเย ญาณสมฺปยุตฺตา ปีติวชฺชิตา, จตุตฺถทฺวเย ญาณปีติวชฺชิตา, เต เอว สงฺคยฺหนฺติ กิริยจิตฺเตสุปิ วิรติวชฺชิตา, ตเถว จตูสุปิ ทุเกสุ จตุธาว สงฺคยฺหนฺติ. ตถา วิปาเกสุ จ อปฺปมญฺญาวิรติวชฺชิตา เต เอว สงฺคยฺหนฺตีติ สพฺพถาปิ จตุวีสติกามาวจรโสภนจิตฺเตสุ ทุกวเสน ทฺวาทสธาว สงฺคโห โหตีติ.

[๔๑] อฏฺจตฺตาฬีส สตฺตตึส ทฺวยํ ฉตฺตึสกํ สุเภ
ปญฺจตึส จตุตฺตึส ทฺวยํ เตตฺตึสกํ กฺริเย.
เตตฺตึส ปาเก พาตฺตึส ทฺวเยกตึสกํ ภเว
สเหตุกามาวจร- ปุญฺญปากกฺริยามเน.

[๔๒] น วิชฺชนฺเตตฺถ วิรตี กฺริเยสุ[๑] จ มหคฺคเต
อนุตฺตเร อปฺปมญฺญา กามปาเก ทฺวยํ ตถา.
อนุตฺตเร ฌานธมฺมา อปฺปมญฺญา จ มชฺฌิเม
วิรตี ญาณปีติ จ ปริตฺเตสุ วิเสสกา.

อกุสลจิตฺตสงฺคหนย

[๔๓] **อกุสเลสุ** ปน โลภมูเลสุ ตาว ปจฺเจม อสงฺขาริเก อญฺญสมานา เตรส เจตสิกา, อกุสลสาธารณา จตฺตาโร เจติ สตฺตรส โลภทิฏฺจีหิ สทฺธึ เอกูนวีสติ ธมฺมา สงฺคหํ คจฺฉนฺติ.

---

๑ กฺริยาสุ (สีหฬโปตฺถเก)

[๔๔] ตเถว ทุติเย อสงฺขาริเก โลภมาเนน.

[๔๕] ตติเย ตเถว ปีติวชฺชิตา โลภทิฏฺฐีหิ สห อฏฺฐารส.

[๔๖] จตุตฺเถ ตเถว โลภมาเนน.

[๔๗] ปญฺจเม ปน ปฏิฆสมฺปยุตฺเต อสงฺขาริเก โทโส อิสฺสา มจฺฉริยํ กุกฺกุจฺจญฺจาติ จตูหิ สทฺธึ ปีติวชฺชิตา, เต เอว วีสติ ธมฺมา สงฺคยฺหนฺติ, อิสฺสามจฺฉริยกุกฺกุจฺจานิ ปเนตฺถ ปจฺเจกเมว โยเชตพฺพานิ.

[๔๘] สสงฺขาริกปญฺจเกปิ ตเถว ถินมิทฺเธน วิเสเสตฺวา โยเชตพฺพา.

[๔๙] ฉนฺทปีติวชฺชิตา ปน อญฺญสมานา เอกาทส, อกุสล-สาธารณา จตฺตาโร จาติ ปนฺนรส ธมฺมา อุทฺธจฺจสหคเต สมฺปยุชฺชนฺติ.

[๕๐] วิจิกิจฺฉาสหคตจิตฺเต จ อธิโมกฺขวิรหิตา วิจิกิจฺฉาสหคตา ตเถว ปนฺนรส ธมฺมา สมุปลพฺภนฺตีติ สพฺพถาปิ ทฺวาทสากุสล-จิตฺตุปฺปาเทสุ ปจฺเจกํ โยชิยมานาปิ คณนวเสน สตฺตธาว สงฺคหิตา ภวนฺตีติ.

[๕๑] เอกูนวีสาฏฺฐารส วีเสกวีส วีสติ
ทฺวาวีส ปนฺนรเสติ สตฺตธากุสเล จิตา.

[๕๒] สาธารณา จ จตฺตาโร สมานา จ ทสาปเร
จุทฺทเสเต ปวุจฺจนฺติ **สพฺพากุสลโยคิโน**.

อเหตุกจิตฺตสงฺคหนย

[๕๓] **อเหตุเกสุ** ปน หสนจิตฺเต ตาว ฉนฺทวชฺชิตา อญฺญสมานา ทฺวาทส ธมฺมา สงฺคหํ คจฺฉนฺติ.

[๕๔] ตถา โวฏฺฐพฺพเน ฉนฺทปีติวชฺชิตา.

[๕๕] สุขสนฺตีรเณ ฉนฺทวีริยวชฺชิตา.

[๕๖] มโนธาตุตฺติกาเหตุกปฏิสนฺธิยุคเฬ ฉนฺทปีติวีริยวชฺชิตา.

[๕๗] ทฺวิปญฺจวิญฺญาเณ ปกิณฺณกวชฺชิตา เตเยว สงฺคยฺหนฺตีติ สพฺพถาปิ อฏฺฐารสสุ อเหตุเกสุ คณนวเสน จตฺตาว สงฺคโห โหตีติ.

[๕๘] ทฺวาทเสกาทส ทส　　สตฺต จาติ จตุพฺพิโธ
อฏฺฐารสาเหตุเกสุ　　จิตฺตุปฺปาเทสุ สงฺคโห.

[๕๙] อเหตุเกสุ สพฺพตฺถ　　สตฺต เสสา ยถารหํ
อิติ วิตฺถารโต วุตฺโต　　เตตฺตึสวิธสงฺคโห.

[๖๐] อิตฺถํ จิตฺตาวิยุตฺตานํ　　สมฺปโยคญฺจ สงฺคหํ
ญตฺวา เภทํ ยถาโยคํ　　จิตฺเตน สมมุทฺทิเส.

อิติ อภิธมฺมตฺถสงฺคเห เจตสิกสงฺคหวิภาโค นาม
ทุติโย ปริจฺเฉโท.

๓. ตติยปริจฺเฉท
ปกิณฺณกสงฺคหวิภาค

[๑] สมฺปยุตฺตา ยถาโยคํ เตปญฺญาส สภาวโต
จิตฺตเจตสิกา ธมฺมา เตสํ ทานิ ยถารหํ.

[๒] เวทนาเหตุโต กิจฺจ- ทฺวาราลมฺพนวตฺถุโต
จิตฺตุปฺปาทวเสเนว สงฺคโห นาม นียเต.

เวทนาสงฺคห

[๓] ตตฺถ **เวทนาสงฺคเห** ตาว ติวิธา เวทนา สุขํ ทุกฺขํ อทุกฺขมสุขา เจติ, สุขํ ทุกฺขํ โสมนสฺสํ โทมนสฺสํ อุเปกฺขาติ จ เภเทน ปน ปญฺจธา โหติ.

[๔] ตตฺถ สุขสหคตํ กุสลวิปากกายวิญฺญาณเมกเมว, ตถา ทุกฺขสหคตํ อกุสลวิปากกายวิญฺญาณเมกเมว.

[๕] โสมนสฺสสหคตจิตฺตานิ ปน โลภมูลานิ จตฺตาริ ทฺวาทส กามาวจรโสภนานิ สุขสนฺตีรณหสนานิ จ เทฺวติ อฏฺฐารส กามาวจรโสมนสฺสสหคตจิตฺตานิ เจว ปฐมทุติยตติยจตุตฺถฌาน-สงฺขาตานิ จตุจตฺตาลีส มหคฺคตโลกุตฺตรจิตฺตานิ เจติ ทฺวาสฏฺฐิวิธานิ ภวนฺติ.

[๖] โทมนสฺสสหคตจิตฺตานิ ปน เทฺว ปฏิฆสมฺปยุตฺตจิตฺตาเนว.

[๗] เสสานิ สพฺพานิปิ ปญฺจปญฺญาส อุเปกฺขาสหคตจิตฺตาเนวาติ.

[๘] สุขํ ทุกฺขมุเปกฺขาติ ติวิธา ตตฺถ เวทนา
โสมนสฺสํ โทมนสฺส– มิติ เภเทน ปญฺจธา.

[๙] สุขเมกตฺถ ทุกฺขญฺจ โทมนสฺสํ ทฺวเย จิตฺ
ทฺวาสฏฺฐีสุ โสมนสฺสํ ปญฺจปญฺญาสเกตรา.

เหตุสงฺคห

[๑๐] **เหตุสงฺคเห** เหตู นาม โลโภ โทโส โมโห อโลโภ อโทโส อโมโห เจติ ฉพฺพิธา ภวนฺติ.

[๑๑] ตตฺถ ปญฺจทฺวาราวชฺชนทฺวิปญฺจวิญฺญาณสมฺปฏิจฺฉน-สนฺตีรณโวฏฺฐพฺพนหสนวเสน อเหตุกจิตฺตานิ นาม.

[๑๒] เสสานิ สพฺพานิปิ เอกสตฺตติ จิตฺตานิ สเหตุกาเนว.

[๑๓] ตตฺถาปิ เทฺว โมมูหจิตฺตานิ เอกเหตุกานิ.

[๑๔] เสสานิ ทส อกุสลจิตฺตานิ เจว ญาณวิปฺปยุตฺตานิ ทฺวาทส กามาวจรโสภนานิ เจติ ทฺวาวีสติ ทฺวิเหตุกจิตฺตานิ.

[๑๕] ทฺวาทส ญาณสมฺปยุตฺตกามาวจรโสภนานิ เจว ปญฺจตึส มหคฺคตโลกุตฺตรจิตฺตานิ เจติ สตฺตจตฺตาลีส ติเหตุกจิตฺตานีติ.

[๑๖] โลโภ โทโส จ โมโห จ เหตู อกุสลา ตโย
อโลภาโทสาโมหา จ กุสลาพฺยากตา ตถา.

[๑๗] อเหตุกาฏฺฐารเสก- เหตุกา เทฺว ทฺวาวีสติ
ทฺวิเหตุกา มตา สตฺต- จตฺตาลีส ติเหตุกา.

กิจฺจสงฺคห

[๑๘] **กิจฺจสงฺคเห** กิจฺจานิ นาม ปฏิสนฺธิภวงฺคาวชฺชนทสฺสน-สวนฆายนสายนผุสนสมฺปฏิจฺฉนสนฺตีรณโวฏฺฐพฺพนชวนตทารมฺมณ-จุติวเสน จุทฺทสวิธานิ ภวนฺติ.

[๑๙] ปฏิสนฺธิภวงฺคาวชฺชนปญฺจวิญฺญาณฏฺฐานาทิวเสน ปน เตสํ ทสธา ฐานเภโท เวทิตพฺโพ.

[๒๐] ตตฺถ เทฺว อุเปกฺขาสหคตสนฺตีรณานิ เจว อฏฺฐ มหาวิปากานิ จ นว รูปารูปวิปากานิ เจติ เอกูนวีสติ จิตฺตานิ ปฏิสนฺธิภวงฺคจุติกิจฺจานิ นาม.

[๒๑] อาวชฺชนกิจฺจานิ ปน เทฺว.

[๒๒] ตถา ทสฺสนสวนฆายนสายนผุสนสมฺปฏิจฺฉนกิจฺจานิ จ.

[๒๓] ตีณิ สนฺตีรณกิจฺจานิ.

[๒๔] มโนทฺวาราวชฺชนเมว ปญฺจทฺวาเร โวฏฺฐพฺพนกิจฺจํ สาเธติ.

[๒๕] อาวชฺชนทฺวยวชฺชิตานิ กุสลากุสลผลกิริยจิตฺตานิ ปญฺจปญฺญาส ชวนกิจฺจานิ.

[๒๖] อฏฺฐ[๑] มหาวิปากานิ เจว สนฺตีรณตฺตยญฺเจติ เอกาทส ตทารมฺมณกิจฺจานิ.

[๒๗] เตสุ ปน เทฺว อุเปกฺขาสหคตสนฺตีรณจิตฺตานิ ปฏิสนฺธิ-ภวงฺคจุติตทารมฺมณสนฺตีรณวเสน ปญฺจกิจฺจานิ นาม.

---

๑ อิทํ ปทํ สีหฬโปตฺถเก นตฺถิ.

[๒๘] มหาวิปากานิ อฏฺฐ ปฏิสนฺธิภวงฺคจุติตทารมฺมณวเสน จตุกิจฺจานิ นาม.

[๒๙] มหคฺคตวิปากานิ นว ปฏิสนฺธิภวงฺคจุติวเสน ติกิจฺจานิ นาม.

[๓๐] โสมนสฺสสหคตสนฺตีรณํ สนฺตีรณตทารมฺมณวเสน ทุกิจฺจํ.

[๓๑] ตถา โวฏฺฐพฺพนํ โวฏฺฐพฺพนาวชฺชนวเสน.

[๓๒] เสสานิ ปน สพฺพานิปิ ชวนมโนธาตุตฺติกทฺวิปญฺจ-วิญฺญาณานิ ยถาสมฺภวเมกกิจฺจานีติ.

[๓๓] ปฏิสนฺธาทโย นาม- กิจฺจเภเทน จุทฺทส
ทสธา ฐานเภเทน จิตฺตุปฺปาทา ปกาสิตา.

[๓๔] อฏฺฐสฏฺฐิ ตถา เทฺว จ นวาฏฺฐ เทฺว ยถากฺกมํ
เอกทฺวิติจตุปญฺจ- กิจฺจฐานานิ นิทฺทิเส.

ทฺวารสงฺคห

[๓๕] **ทฺวารสงฺคเห** ทฺวารานิ นาม จกฺขุทฺวารํ โสตทฺวารํ ฆานทฺวารํ ชิวฺหาทฺวารํ กายทฺวารํ มโนทฺวารญฺเจติ ฉพฺพิธานิ ภวนฺติ.

[๓๖] ตตฺถ จกฺขุเมว จกฺขุทฺวารํ.

[๓๗] ตถา โสตาทโย โสตทฺวาราทีนิ.

[๓๘] มโนทฺวารํ ปน ภวงฺคนฺติ ปวุจฺจติ.

[๓๙] ตตฺถ ปญฺจทฺวาราวชฺชนจกฺขุวิญฺญาณสมฺปฏิจฺฉนสนฺตีรณ-โวฏฺฐพฺพนกามาวจรชวนตทารมฺมณวเสน ฉจตฺตาลีส จิตฺตานิ จกฺขุทฺวาเร ยถารหํ อุปฺปชฺชนฺติ, ตถา ปญฺจทฺวาราวชฺชนโสต-วิญฺญาณาทิวเสน โสตทฺวาราทีสุปิ ฉจตฺตาลีเสว ภวนฺตีติ สพฺพถาปิ ปญฺจทฺวาเร จตุปญฺญาส จิตฺตานิ กามาวจราเนว.

[๔๐] มโนทฺวาเร ปน มโนทฺวาราวชฺชนปญฺจปญฺญาสชวน-ตทารมฺมณวเสน สตฺตสฏฺฐิ จิตฺตานิ ภวนฺติ.

[๔๑] เอกูนวีสติ ปฏิสนฺธิภวงฺคจุติวเสน ทฺวารวิมุตฺตานิ.

[๔๒] เตสุ ปน ปญฺจวิญฺญาณานิ เจว มหคฺคตโลกุตฺตรชวนานิ เจติ ฉตฺตึส ยถารหเมกทฺวาริกจิตฺตานิ นาม.

[๔๓] มโนธาตุตฺติกํ ปน ปญฺจทฺวาริกํ.

[๔๔] สุขสนฺตีรณโวฏฺฐพฺพนกามาวจรชวนานิ ฉทฺวาริกจิตฺตานิ.

[๔๕] อุเปกฺขาสหคตสนฺตีรณมหาวิปากานิ ฉทฺวาริกานิ เจว ทฺวารวิมุตฺตานิ จ.

[๔๖] มหคฺคตวิปากานิ ทฺวารวิมุตฺตาเนวาติ.

[๔๗] เอกทฺวาริกจิตฺตานิ ปญฺจฉทฺวาริกานิ จ
ฉทฺวาริกวิมุตฺตานิ วิมุตฺตานิ จ สพฺพถา.

ฉตฺตึสติ ตถา ตีณิ เอกตึส ยถากฺกมํ
ทสธา นวธา เจติ ปญฺจธา ปริทีปเย.

อาลมฺพนสงฺคห

[๔๘] **อาลมฺพนสงฺคเห** อารมฺมณานิ[๑] นาม รูปารมฺมณํ สทฺทารมฺมณํ คนฺธารมฺมณํ รสารมฺมณํ โผฏฺฐพฺพารมฺมณํ ธมฺมารมฺมณญฺเจติ ฉพฺพิธานิ ภวนฺติ.

[๔๙] ตตฺถ รูปเมว รูปารมฺมณํ, ตถา สทฺทาทโย สทฺทา-รมฺมณาทีนิ.

[๕๐] ธมฺมารมฺมณํ ปน ปสาทสุขุมรูปจิตฺตเจตสิกนิพฺพาน-ปญฺญตฺติวเสน ฉธา สงฺคยฺหติ.

[๕๑] ตตฺถ จกฺขุทฺวาริกจิตฺตานํ สพฺเพสมฺปิ รูปเมว อารมฺมณํ, ตญฺจ ปจฺจุปฺปนฺนํ.[๒] ตถา โสตทฺวาริกจิตฺตาทีนมฺปิ สทฺทาทีนิ, ตานิ จ ปจฺจุปฺปนฺนานิเยว.

[๕๒] มโนทฺวาริกจิตฺตานํ ปน ฉพฺพิธมฺปิ ปจฺจุปฺปนฺนมตีตํ อนาคตํ กาลวิมุตฺตญฺจ ยถารหมารมฺมณํ โหติ.

[๕๓] ทฺวารวิมุตฺตานญฺจ ปฏิสนฺธิภวงฺคจุติสงฺขาตานํ ฉพฺพิธมฺปิ ยถาสมฺภวํ เยภุยฺเยน ภวนฺตเร ฉทฺวารคฺคหิตํ ปจฺจุปฺปนฺนมตีตํ. ปญฺญตฺติภูตํ วา กมฺมกมฺมนิมิตฺตคตินิมิตฺตสมฺมตํ อารมฺมณํ โหติ.

[๕๔] เตสุ จกฺขุวิญฺญาณาทีนิ ยถากฺกมํ รูปาทิเอเกกา-รมฺมณาเนว.

[๕๕] มโนธาตุตฺติกํ รูปาทิปญฺจารมฺมณํ.

---

๑ อาลมฺพนสงฺคหอารมฺมณานิ (มรมฺมโปตฺถเก) ๒ ปจฺจุปฺปนฺนเมว (สีหฬโปตฺถเก)

[๕๖] เสสานิ กามาวจรวิปากานิ หสนจิตฺตญฺเจติ สพฺพถาปิ กามาวจรารมฺมณาเนว.

[๕๗] อกุสลานิ เจว ญาณวิปฺปยุตฺตกามาวจรชวนานิ เจติ โลกุตฺตรวชฺชิตสพฺพารมฺมณานิ.

[๕๘] ญาณสมฺปยุตฺตกามาวจรกุสลานิ เจว ปญฺจมชฺฌาน-สงฺขาตํ อภิญฺญากุสลญฺเจติ อรหตฺตมคฺคผลวชฺชิตสพฺพารมฺมณานิ.

[๕๙] ญาณสมฺปยุตฺตกามาวจรกิริยานิ เจว กิริยาภิญฺญา-โวฏฺฐพฺพนญฺเจติ สพฺพถาปิ สพฺพารมฺมณานิ.

[๖๐] อารุปฺเปสุ ทุติยจตุตฺถานิ มหคฺคตารมฺมณานิ.

[๖๑] เสสานิ ปน มหคฺคตจิตฺตานิ สพฺพานิปิ ปญฺญตฺตา-รมฺมณานิ.

[๖๒] โลกุตฺตรจิตฺตานิ นิพฺพานารมฺมณานีติ.

[๖๓] ปญฺจวีส ปริตฺตมฺหิ ฉ จิตฺตานิ มหคฺคเต
เอกวีสติ โวหาเร อฏฺฐ นิพฺพานโคจเร.
วีสานุตฺตรมุตฺตมฺหิ อคฺคมคฺคผลุชฺฌิเต
ปญฺจ สพฺพตฺถ ฉจฺเจติ สตฺตธา ตตฺถ สงฺคโห.

วตฺถุสงฺคห

[๖๔] **วตฺถุสงฺคเห** วตฺถูนิ นาม จกฺขุโสตฆานชิวฺหากาย-หทยวตฺถุ เจติ ฉพฺพิธานิ ภวนฺติ.

[๖๕] ตานิ กามโลเก สพฺพานิปิ ลพฺภนฺติ.

[๖๖] รูปโลเก ปน ฆานาทิตฺตยํ นตฺถิ.

[๖๗] อรูปโลเก ปน สพฺพานิปิ น สંวิชฺชนฺติ.

[๖๘] ตตฺถ ปญฺจวิญฺญาณธาตุโย ยถากฺกมं เอกนฺเตน ปญฺจ ปสาทวตฺถูนิ นิสฺสาเยว ปวตฺตนฺติ.

[๖๙] ปญฺจทฺวาราวชฺชนสมฺปฏิจฺฉนสงฺขาตา ปน มโนธาตุ จ หทยํ นิสฺสิตาเยว ปวตฺตนฺติ.

[๗๐] อวเสสา[๑] ปน มโนวิญฺญาณธาตุสงฺขาตา จ สนฺตีรณ-มหาวิปากปฏิฆทฺวยปญฺจมมคฺคหสนรูปาวจรวเสน หทยं นิสฺสาเยว ปวตฺตนฺติ.

[๗๑] อวเสสา กุสลากุสลกิริยานุตฺตรวเสน ปน นิสฺสาย วา อนิสฺสาย วา.

[๗๒] อารุปฺปวิปากวเสน หทยं อนิสฺสาเยวาติ.

[๗๓] ฉวตฺถุ นิสฺสิตา กาเม สตฺต รูเป จตุพฺพิธา
ติวตฺถุ นิสฺสิตารุปฺเป ธาเตฺวกา นิสฺสิตา มตา.

[๗๔] เตจตฺตาลีส นิสฺสาย เทฺวจตฺตาลีส ชายเร
นิสฺสาย จ อนิสฺสาย ปาการุปฺปา อนิสฺสิตา.

อิติ อภิธมฺมตฺถสงฺคเห ปกิณฺณกสงฺคหวิภาโค นาม ตติโย ปริจฺเฉโท.

---

๑ ตถา อวเสสา (สีหฬโปตฺถเก)

๔. จตุตฺถปริจฺเฉท
วีถิสงฺคหวิภาค

[๑] จิตฺตุปฺปาทานมิจฺเจวํ กตฺวา สงฺคหมุตฺตรํ
ภูมิปุคฺคลเภเทน ปุพฺพาปรนิยามิตํ.
ปวตฺติสงฺคหํ นาม ปฏิสนฺธิปวตฺติยํ
ปวกฺขามิ สมาเสน ยถาสมฺภวโต กถํ.

[๒] ฉ วตฺถูนิ ฉ ทฺวารานิ ฉ อารมฺมณานิ ฉ วิญฺญาณานิ ฉ วีถิโย ฉธา วิสยปฺปวตฺติ เจติ วีถิสงฺคเห ฉ ฉกฺกานิ เวทิตพฺพานิ.

[๓] วีถิมุตฺตานํ ปน กมฺมกมฺมนิมิตฺตคตินิมิตฺตวเสน ติวิธา โหติ วิสยปฺปวตฺติ.

[๔] ตตฺถ วตฺถุทฺวารารมฺมณานิ ปุพฺเพ วุตฺตนยาเนว.

วิญฺญาณฉกฺก

[๕] จกฺขุวิญฺญาณํ โสตวิญฺญาณํ ฆานวิญฺญาณํ ชิวฺหาวิญฺญาณํ กายวิญฺญาณํ มโนวิญฺญาณญฺเจติ ฉ วิญฺญาณานิ.

วีถิฉกฺก

[๖] **ฉ[๑] วีถิโย** ปน จกฺขุทฺวารวีถิ โสตทฺวารวีถิ ฆานทฺวารวีถิ ชิวฺหาทฺวารวีถิ กายทฺวารวีถิ มโนทฺวารวีถิ เจติ ทฺวารวเสน วา,

---

๑ อยํ ปาโฐ นตฺถิ (สีหฬโปตฺถเก)

จกฺขุวิญฺญาณวีถิ โสตวิญฺญาณวีถิ ฆานวิญฺญาณวีถิ ชิวฺหา-วิญฺญาณวีถิ กายวิญฺญาณวีถิ มโนวิญฺญาณวีถิ เจติ วิญฺญาณวเสน วา ทฺวารปฺปวตฺตา จิตฺตปฺปวตฺติโย โยเชตพฺพา.

วีถิเภท

[๗] อติมหนฺตํ มหนฺตํ ปริตฺตํ อติปริตฺตญฺเจติ ปญฺจทฺวาเร, มโนทฺวาเร ปน วิภูตมวิภูตญฺเจติ ฉธา วิสยปฺปวตฺติ เวทิตพฺพา.

ปญฺจทฺวารวีถิ

[๘] กถํ อุปฺปาทจิติภงฺควเสน ขณตฺตยํ เอกจิตฺตกฺขณํ นาม.

[๙] ตานิ ปน สตฺตรส จิตฺตกฺขณานิ รูปธมฺมานมายู.

[๑๐] เอกจิตฺตกฺขณาตีตานิ วา พหุจิตฺตกฺขณาตีตานิ วา จิติปฺปตฺตาเนว ปญฺจารมฺมณานิ ปญฺจทฺวาเร อาปาถมาคจฺฉนฺติ. ตสฺมา ยทิ เอกจิตฺตกฺขณาตีตํ รูปารมฺมณํ จกฺขุสฺส อาปาถมาคจฺฉติ, ตโต ทฺวิกฺขตฺตุํ ภวงฺเค จลิเต ภวงฺคโสตํ โวจฺฉินฺทิตฺวา ตเมว รูปารมฺมณํ อาวชฺชนฺตํ ปญฺจทฺวาราวชฺชนจิตฺตํ อุปฺปชฺชิตฺวา นิรุชฺฌติ, ตโต ตสฺสานนฺตรํ ตเมว รูปํ ปสฺสนฺตํ จกฺขุวิญฺญาณํ, สมฺปฏิจฺฉนฺตํ สมฺปฏิจฺฉนจิตฺตํ, สนฺตีรยมานํ สนฺตีรณจิตฺตํ, ววตฺถเปนฺตํ โวฏฺฐพฺพน-จิตฺตญฺเจติ ยถากฺกมํ อุปฺปชฺชิตฺวา นิรุชฺฌนฺติ, ตโต ปรํ เอกูนตึส-กามาวจรชวเนสุ ยํ กิญฺจิ ลทฺธปจฺจยํ เยภุยฺเยน สตฺตกฺขตฺตุํ ชวติ, ชวนานุพนฺธานิ จ เทฺว ตทารมฺมณปากานิ ยถารหํ ปวตฺตนฺติ, ตโต ปรํ ภวงฺคปาโต.

[๑๑] เอตฺตาวตา จุทฺทส วีถิจิตฺตุปฺปาทา, เทฺว ภวงฺคจลนานิ, ปุพฺเพวาตีตกเมกจิตฺตกฺขณนฺติ กตฺวา สตฺตรส จิตฺตกฺขณานิ ปริปูเรนฺติ, ตโต ปรํ นิรุชฺฌติ, อารมฺมณเมตํ **อติมหนฺตํ** นาม โคจรํ.

[๑๒] ยาว ตทารมฺมณุปฺปาทา ปน อปฺปโหนฺตาตีตกมาปาถมาคตํ อารมฺมณํ **มหนฺตํ** นาม, ตตฺถ ชวนาวสาเน ภวงฺคปาโตว โหติ, นตฺถิ ตทารมฺมณุปฺปาโท.

[๑๓] ยาว ชวนุปฺปาทาปิ อปฺปโหนฺตาตีตกมาปาถมาคตํ อารมฺมณํ **ปริตฺตํ** นาม, ตตฺถ ชวนมฺปิ อนุปฺปชฺชิตฺวา ทฺวตฺติกฺขตฺตุํ โวฏฺฐพฺพนเมว ปวตฺตติ, ตโต ปรํ ภวงฺคปาโตว โหติ.

[๑๔] ยาว โวฏฺฐพฺพนุปฺปาทา จ ปน อปฺปโหนฺตาตีตกมาปาถมาคตํ นิโรธาสนฺนมารมฺมณํ **อติปริตฺตํ** นาม, ตตฺถ ภวงฺคจลนเมว โหติ, นตฺถิ วีถิจิตฺตุปฺปาโท.

[๑๕] อิจฺเจวํ จกฺขุทฺวาเร. ตถา โสตทฺวาราทีสุ เจติ สพฺพถาปิ ปญฺจทฺวาเร ตทารมฺมณชวนโวฏฺฐพฺพนโมฆวารสงฺขาตานํ จตุนฺนํ วารานํ ยถากฺกมํ อารมฺมณภูตา วิสยปฺปวตฺติ จตุธา เวทิตพฺพา.

[๑๖] วีถิจิตฺตานิ สตฺเตว จิตฺตุปฺปาทา จตุทฺทส
จตุปญฺญาส วิตฺถารา ปญฺจทฺวาเร ยถารหํ.

อยเมตฺถ ปญฺจทฺวาเร วีถิจิตฺตปฺปวตฺตินโย.

มโนทฺวารวีถิ ปริตฺตชวนวาร

[๑๗] **มโนทฺวาเร** ปน ยทิ วิภูตมารมฺมณํ อาปาถมาคจฺฉติ, ตโต ปรํ ภวงฺคจลนมโนทฺวาราวชฺชนชวนาวสาเน ตทารมฺมณปากานิ

ปวตฺตนฺติ, ตโต ปรํ ภวงฺคปาโต.

[๑๘] **อวิภูเต** ปนารมฺมเณ ชวนาวสาเน ภวงฺคปาโตว โหติ. นตฺถิ ตทารมฺมณุปฺปาโทติ.

[๑๙] วีถิจิตฺตานิ ตีเณว จิตฺตุปฺปาทา ทเสริตา
วิตฺถาเรน ปเนตฺเถก- จตฺตาลีส วิภาวเย.

อยเมตฺถ ปริตฺตชวนวาโร.

อปฺปนาชวนวาร

[๒๐] **อปฺปนาชวนวาเร** ปน วิภูตาวิภูตเภโท นตฺถิ, ตถา ตทารมฺมณุปฺปาโท จ.

[๒๑] ตตฺถ หิ ฌาณสมฺปยุตฺตกามาวจรชวนานมฏฺฐนฺนํ อญฺญตรสฺมึ ปริกมฺโมปจารานุโลมโคตฺรภุนาเมน จตุกฺขตฺตุํ ติกฺขตฺตุเมว วา ยถากฺกมํ อุปฺปชฺชิตฺวา นิรุทฺธานนฺตรเมว ยถารหํ จตุตฺถํ วา ปญฺจมํ วา ฉพฺพีสติมหคฺคตโลกุตฺตรชวเนสุ ยถาภินีหารวเสน ยํ กิญฺจิ ชวนํ อปฺปนาวีถิโมตรติ, ตโต ปรํ อปฺปนาวสาเน ภวงฺคปาโตว โหติ.

[๒๒] ตตฺถ โสมนสฺสสหคตชวนานนฺตรํ อปฺปนาปิ โสมนสฺสสหคตาว ปาฏิกงฺขิตพฺพา, อุเปกฺขาสหคตชวนานนฺตรํ อุเปกฺขาสหคตาว, ตตฺถาปิ กุสลชวนานนฺตรํ กุสลชวนญฺเจว เหฏฺฐิมญฺจ ผลตฺตยมปฺเปติ, กิริยชวนานนฺตรํ กิริยชวนํ อรหตฺตผลญฺเจติ.

[๒๓] ทฺวตฺตึส สุขปุญฺญมฺหา ทฺวาทโสเปกฺขกา ปรํ
สุขิตกฺริยโต อฏฺฐ ฉ สมฺโภนฺติ อุเปกฺขกา.

[๒๔] ปุถุชฺชนาน เสกฺขานํ กามปุญฺญติเหตุโต
ติเหตุกามกฺริยโต วีตราคานมปฺปนา.

อยเมตฺถ มโนทฺวาเร วีถิจิตฺตปฺปวตฺตินโย.

ตทารมฺมณนิยม

[๒๕] สพฺพตฺถาปิ ปเนตฺถ อนิฏฺเฐ อารมฺมเณ อกุสลวิปากาเนว ปญฺจวิญฺญาณสมฺปฏิจฺฉนสนฺตีรณตทารมฺมณานิ.

[๒๖] อิฏฺเฐ กุสลวิปากานิ.

[๒๗] อติอิฏฺเฐ ปน โสมนสฺสสหคตาเนว สนฺตีรณตทารมฺมณานิ, ตตฺถาปิ โสมนสฺสสหคตกิริยชวนาวสาเน โสมนสฺสสหคตาเนว ตทารมฺมณานิ ภวนฺติ, อุเปกฺขาสหคตกิริยชวนาวสาเน จ อุเปกฺขาสหคตาเนว โหนฺติ.

[๒๘] โทมนสฺสสหคตชนาวสาเน จ ปน ตทารมฺมณานิ เจว ภวงฺคานิ จ อุเปกฺขาสหคตาเนว ภวนฺติ, ตสฺมา ยทิ โสมนสฺสปฏิสนฺธิกสฺส โทมนสฺสสหคตชวนาวสาเน ตทารมฺมณสมฺภโว นตฺถิ, ตทา ยํ กิญฺจิ ปริจิตปุพฺพํ ปริตฺตารมฺมณมารพฺภ อุเปกฺขาสหคตสนฺตีรณํ อุปฺปชฺชติ, ตมนนฺตริตฺวา ภวงฺคปาโตว โหตีติ วทนฺติ อาจริยา.

[๒๙] ตถา กามาวจรชวนาวสาเน กามาวจรสตฺตานำ กามาวจรธมฺเมเสฺวว อารมฺมณภูเตสุ ตทารมฺมณำ อิจฺฉนฺตีติ.

[๓๐] กาเม ชวนสตฺตาลมฺ- พนานำ นิยเม สติ
วิภูเตติมหนฺเต จ ตทารมฺมณมีริตำ.

อยเมตฺถ ตทารมฺมณนิยโม.

ชวนนิยม

[๓๑] **ชวเนสุ** จ ปริตฺตชวนวีถิยำ กามาวจรชวนานิ สตฺตกฺขตฺตุำ ฉกฺขตฺตุเมว วา ชวนฺติ.

[๓๒] มนฺทปฺปวตฺติยำ ปน มรณกาลาทีสุ ปญฺจวารเมว.

[๓๓] ภควโต ปน ยมกปาฏิหาริยกาลาทีสุ ลหุกปฺปวตฺติยำ จตฺตาริ ปญฺจ วา ปจฺจเวกฺขณจิตฺตานิ ภวนฺตีติปิ วทนฺติ.

[๓๔] อาทิกมฺมิกสฺส ปน ปฐมกปฺปนายำ มหคฺคตชวนานิ อภิญฺญาชวนานิ จ สพฺพทาปิ เอกวารเมว ชวนฺติ, ตโต ปรำ ภวงฺคปาโต.

[๓๕] จตฺตาโร ปน มคฺคุปฺปาทา เอกจิตฺตกฺขณิกา, ตโต ปรำ เทฺว ตีณิ ผลจิตฺตานิ ยถารหำ อุปฺปชฺชนฺติ, ตโต ปรำ ภวงฺคปาโต.

[๓๖] นิโรธสมาปตฺติกาเล จ ทฺวิกฺขตฺตุำ จตุตฺถารุปฺปชวนำ ชวติ, ตโต ปรำ นิโรธำ ผุสติ.

[๓๗] วุฏฺฐานกาเล ปน อนาคามิผลํ วา อรหตฺตผลํ วา ยถารหเมกวารํ อุปฺปชฺชิตฺวา นิรุทฺเธ ภวงฺคปาโตว โหติ.

[๓๘] สพฺพตฺถาปิ สมาปตฺติวีถิยํ ภวงฺคโสโต วิย วีถินิยโม นตฺถีติ กตฺวา พหูนิปิ ลพฺภนฺตีติ.

[๓๙] สตฺตกฺขตฺตุํ ปริตฺตานิ มคฺคาภิญฺญา สกึ มตา
อวเสสานิ ลพฺภนฺติ ชวนานิ พหูนิปิ.

อยเมตฺถ ชวนนิยโม.

ปุคฺคลเภท

[๔๐] **ทุเหตุกานมเหตุกานญฺจ** ปเนตฺถ กิริยชวนานิ เจว อปฺปนาชวนานิ จ น ลพฺภนฺติ.

[๔๑] ตถา ญาณสมฺปยุตฺตวิปากานิ จ สุคติยํ.

[๔๒] ทุคฺคติยํ ปน ญาณวิปฺปยุตฺตานิ จ มหาวิปากานิ น ลพฺภนฺติ.

[๔๓] **ติเหตุเกสุ** ปน ขีณาสวานํ กุสลากุสลชวนานิ น ลพฺภนฺติ.

[๔๔] ตถา เสกฺขปุถุชฺชนานํ กิริยชวนานิ.

[๔๕] ทิฏฺฐิคตสมฺปยุตฺตวิจิกิจฺฉาชวนานิ จ เสกฺขานํ.

[๔๖] อนาคามิปุคฺคลานํ ปน ปฏิฆชวนานิ จ น ลพฺภนฺติ.

[๔๗] โลกุตฺตรชวนานิ จ ยถารหํ อริยานเมว สมุปฺปชฺชนฺตีติ.

[๔๘] อเสกฺขานำ จตุจตฺตา- ลีส เสกฺขานมุทฺทิเส
ฉปฺปญฺญาสาวเสสานำ จตุปญฺญาส สมฺภวา.

อยเมตฺถ ปุคฺคลเภโท.

ภูมิวิภาค

[๔๙] **กามาวจรภูมิยำ** ปเนตานิ สพฺพานิปิ วีถิจิตฺตานิ ยถารหมุปลพฺภนฺติ.

[๕๐] **รูปาวจรภูมิยำ** ปฏิฆชวนตทารมฺมณวชฺชิตานิ.

[๕๑] **อรูปาวจรภูมิยำ** ปฐมมคฺครูปาวจรหสนเหฏฺฐิมารุปฺป-วชฺชิตานิ จ ลพฺภนฺติ.

[๕๒] สพฺพตฺถาปิ จ ตำตำปสาทรหิตานำ ตำตำทฺวาริกวีถิจิตฺตานิ น ลพฺภนฺเตว.

[๕๓] อสญฺญสตฺตานำ ปน สพฺพถาปิ จิตฺตปฺปวตฺติ นตฺเถวาติ.

[๕๔] อสีติ วีถิจิตฺตานิ กาเม รูเป ยถารหำ
จตุสฏฺฐิ ตถารูเป เทฺวจตฺตาลีส ลพฺภเร.

อยเมตฺถ ภูมิวิภาโค.

[๕๕] อิจฺเจวำ ฉทฺวาริกจิตฺตปฺปวตฺติ ยถาสมฺภวำ ภวงฺคนฺตริตา ยาวตายุกมพฺโพจฺฉินฺนา ปวตฺตติ.

อิติ อภิธมฺมตฺถสงฺคเห วีถิสงฺคหวิภาโค นาม
จตุตฺโถ ปริจฺเฉโท.

๕. ปญฺจมปริจฺเฉท
วีถิมุตฺตสงฺคหวิภาค

[๑] วีถิจิตฺตวเสเนวํ ปวตฺติยมุทีริโต
ปวตฺติสงฺคโห นาม สนฺธิยํ ทานิ วุจฺจติ.

[๒] จตสฺโส ภูมิโย จตุพฺพิธา ปฏิสนฺธิ จตฺตาริ กมฺมานิ จตุธา มรณุปฺปตฺติ เจติ วีถิมุตฺตสงฺคเห จตฺตาริ จตุกฺกานิ เวทิตพฺพานิ.

ภูมิจตุกฺก

[๓] ตตฺถ อปายภูมิ กามสุคติภูมิ รูปาวจรภูมิ อรูปาวจรภูมิ เจติ จตสฺโส ภูมิโย นาม.

[๔] ตาสุ นิรโย ติรจฺฉานโยนิ เปตฺติวิสโย อสุรกาโย เจติ **อปายภูมิ จตุพฺพิธา** โหติ.

[๕] มนุสฺสา จาตุมหาราชิกา ตาวตึสา ยามา ตุสิตา นิมฺมานรติ ปรนิมฺมิตวสวตฺตี เจติ **กามสุคติภูมิ สตฺตวิธา** โหติ.

[๖] สา ปนายเมกาทสวิธาปิ กามาวจรภูมิจฺเจว สงฺขํ คจฺฉติ.

[๗] พฺรหฺมปาริสชฺชา พฺรหฺมปุโรหิตา มหาพฺรหฺมา เจติ ปฐมชฺฌานภูมิ.

[๘] ปริตฺตาภา อปฺปมาณาภา อาภสฺสรา เจติ ทุติยชฺฌานภูมิ.

[๙] ปริตฺตสุภา อปฺปมาณสุภา สุภกิณฺหา เจติ ตติยชฺฌานภูมิ.

[๑๐] เวหปฺผลา อสญฺญสตฺตา สุทฺธาวาสา เจติ จตุตฺถชฺฌานภูมีติ **รูปาวจรภูมิ โสฬสวิธา** โหติ.

[๑๑] อวิหา อตปฺปา สุทสฺสา สุทสฺสี อกนิฏฺฐา เจติ **สุทฺธาวาสภูมิ ปญฺจวิธา** โหติ.

[๑๒] อากาสานญฺจายตนภูมิ วิญฺญาณญฺจายตนภูมิ อากิญฺจญฺญายตนภูมิ เนวสญฺญานาสญฺญายตนภูมิ เจติ **อรูปภูมิ จตุพฺพิธา** โหติ.

[๑๓] ปุถุชฺชนา น ลพฺภนฺติ　　สุทฺธาวาเสสุ สพฺพถา
โสตาปนฺนา จ สกทา-　　คามิโน จาปิ ปุคฺคลา.

[๑๔] อริยา โนปลพฺภนฺติ　　อสญฺญาปายภูมิสุ
เสสฏฺฐาเนสุ ลพฺภนฺติ　　อริยานริยาปิ จ.

อิทเมตฺถ ภูมิจตุกฺกํ.

ปฏิสนฺธิจตุกฺก

[๑๕] อปายปฏิสนฺธิ กามสุคติปฏิสนฺธิ รูปาวจรปฏิสนฺธิ อรูปาวจรปฏิสนฺธิ เจติ **จตุพฺพิธา ปฏิสนฺธิ** นาม.

[๑๖] ตตฺถ อกุสลวิปาโกเปกฺขาสหคตสนฺตีรณํ อปายภูมิยํ โอกฺกนฺติกฺขเณ ปฏิสนฺธิ หุตฺวา ตโต ปรํ ภวงฺคํ ปริโยสาเน จวนํ หุตฺวา โวจฺฉิชฺชติ, อย**เมกาปายปฏิสนฺธิ** นาม.

[๑๗] กุสลวิปาโกเปกฺขาสหคตสนฺตีรณํ ปน กามสุคติยํ

มนุสฺสานญฺเจว ชจฺจนฺธาทีนํ ภุมฺมสฺสิตานญฺจ วินิปาติกาสุรานํ ปฏิสนฺธิภวงฺคจุติวเสน ปวตฺตติ.

[๑๘] มหาวิปากานิ ปน อฏฺจ สพฺพตฺถาปิ กามสุคติยํ ปฏิสนฺธิภวงฺคจุติวเสน ปวตฺตนฺติ.

[๑๙] อิมา[๑] นว กามสุคติปฏิสนฺธิโย นาม.

[๒๐] สา ปนายํ ทสวิธาปิ กามาวจรปฏิสนฺธิจฺเจว สงฺขํ คจฺฉติ.

[๒๑] เตสุ จตุนฺนํ อปายานํ มนุสฺสานํ วินิปาติกาสุรานญฺจ อายุปฺปมาณคณนาย นิยโม นตฺถิ.

[๒๒] จาตุมหาราชิกานํ ปน เทวานํ ทิพฺพานิ ปญฺจวสฺสสตานิ อายุปฺปมาณํ, มนุสฺสคณนาย นวุติวสฺสสตสหสฺสปฺปมาณํ โหติ, ตโต จตุคฺคุณํ ตาวตึสานํ, ตโต จตุคฺคุณํ ยามานํ, ตโต จตุคฺคุณํ ตุสิตานํ, ตโต จตุคฺคุณํ นิมฺมานรตีนํ, ตโต จตุคฺคุณํ ปรนิมฺมิตวสวตฺตีนํ.

[๒๓] นวสตญฺเจกวีสวสฺสานํ โกฏิโย ตถา
วสฺสสตสหสฺสานิ สฏฺฐิ จ วสวตฺติสุ.

[๒๔] ปฐมชฺฌานวิปากํ ปฐมชฺฌานภูมิยํ ปฏิสนฺธิภวงฺคจุติวเสน ปวตฺตติ.

[๒๕] ตถา ทุติยชฺฌานวิปากํ ตติยชฺฌานวิปากญฺจ ทุติยชฺฌานภูมิยํ.

---

๑ อิมานิ (สีหฬโปตฺถเก)

[๒๖] จตุตฺถชฺฌานวิปากํ ตติยชฺฌานภูมิยํ.

[๒๗] ปญฺจมชฺฌานวิปากํ จตุตฺถชฺฌานภูมิยํ.

[๒๘] อสญฺญสตฺตานมฺปน รูปเมว ปฏิสนฺธิ โหติ. ตถา ตโต ปรํ ปวตฺติยํ จวนกาเล จ รูปเมว ปวตฺติตฺวา นิรุชฺฌติ, อิมา **ฉ รูปาวจรปฏิสนฺธิโย** นาม.

[๒๙] เตสุ พฺรหฺมปาริสชฺชานํ เทวานํ กปฺปสฺส ตติโย ภาโค อายุปฺปมาณํ.

[๓๐] พฺรหฺมปุโรหิตานํ อุปฑฺฒกปฺโป.

[๓๑] มหาพฺรหฺมานํ เอโก กปฺโป.

[๓๒] ปริตฺตาภานํ เทฺว กปฺปานิ.

[๓๓] อปฺปมาณาภานํ จตฺตาริ กปฺปานิ.

[๓๔] อาภสฺสรานํ อฏฺฐ กปฺปานิ.

[๓๕] ปริตฺตสุภานํ โสฬส กปฺปานิ.

[๓๖] อปฺปมาณสุภานํ ทฺวตฺตึส กปฺปานิ.

[๓๗] สุภกิณฺหานํ จตุสฏฺฐิ กปฺปานิ.

[๓๘] เวหปฺผลานํ อสญฺญสตฺตานญฺจ ปญฺจ กปฺปสตานิ.

[๓๙] อวิหานํ กปฺปสหสฺสานิ.

[๔๐] อตปฺปานํ เทฺว กปฺปสหสฺสานิ.

[๔๑] สุทสฺสานํ จตฺตาริ กปฺปสหสฺสานิ.

[๔๒] สุทสฺสีนํ อฏฺฐ กปฺปสหสฺสานิ.

[๔๓] อกนิฏฺฐานํ โสฬส กปฺปสหสฺสานิ.

[๔๔] ปธมารุปฺปาทิวิปากานิ ปธมารุปฺปาทิภูมีสุ ยถากฺกมํ ปฏิสนฺธิภวงฺคจุติวเสน ปวตฺตนฺติ. อิมา **จตสฺโส อรูปปฏิสนฺธิโย** นาม.

[๔๕] เตสุ อากาสานญฺจายตนูปคานํ เทวานํ วีสติกปฺปสหสฺสานิ อายุปฺปมาณํ.

[๔๖] วิญฺญาณญฺจายตนูปคานํ เทวานํ จตฺตาลีสกปฺปสหสฺสานิ.

[๔๗] อากิญฺจญฺญายตนูปคานํ เทวานํ สฏฺฐิกปฺปสหสฺสานิ.

[๔๘] เนวสญฺญานาสญฺญายตนูปคานํ เทวานํ จตุราสีติกปฺปสหสฺสานิ.

[๔๙] ปฏิสนฺธิ ภวงฺคญฺจ ตถา จวนมานสํ
เอกเมว ตเถวก- วิสยญฺเจกชาติยํ.

อิทเมตฺถ ปฏิสนฺธิจตุกฺกํ.

กมฺมจตุกฺก

[๕๐] ชนกํ อุปตฺถมฺภกํ อุปปีฬกํ อุปฆาตกญฺเจติ **กิจฺจวเสน**.

[๕๑] ครุกํ อาสนฺนํ อาจิณฺณํ กตตฺตากมฺมญฺเจติ **ปากทานปริยาเยน**.

[๕๒] ทิฏฺฐธมฺมเวทนียํ อุปปชฺชเวทนียํ อปราปรเวทนียํ อโหสิกมฺมญฺเจติ **ปากกาลวเสน** จตฺตาริ กมฺมานิ นาม.

[๕๓] ตถา อกุสลํ กามาวจรกุสลํ รูปาวจรกุสลํ อรูปาวจร-กุสลญฺเจติ **ปากฏฺฐานวเสน**.

[๕๔] ตตฺถ อกุสลํ กายกมฺมํ วจีกมฺมํ มโนกมฺมญฺเจติ กมฺมทฺวารวเสน ติวิธํ โหติ.

[๕๕] กถํ ปาณาติปาโต อทินฺนาทานํ กาเมสุมิจฺฉาจาโร เจติ กายวิญฺญตฺติสงฺขาเต กายทฺวาเร พาหุลฺลวุตฺติโต **กายกมฺมํ** นาม.

[๕๖] มุสาวาโท ปิสุณวาจา ผรุสวาจา สมฺผปฺปลาโป เจติ วจีวิญฺญตฺติสงฺขาเต วจีทฺวาเร พาหุลฺลวุตฺติโต **วจีกมฺมํ** นาม.

[๕๗] อภิชฺฌา พฺยาปาโท มิจฺฉาทิฏฺฐิ เจติ อญฺญตฺราปิ วิญฺญตฺติยา มนสฺมึเยว พาหุลฺลวุตฺติโต **มโนกมฺมํ** นาม.

[๕๘] เตสุ ปาณาติปาโต ผรุสวาจา พฺยาปาโท จ โทสมูเลน ชายนฺติ.

[๕๙] กาเมสุมิจฺฉาจาโร อภิชฺฌา มิจฺฉาทิฏฺฐิ จ โลภมูเลน.

[๖๐] เสสานิ จตฺตาริปิ ทฺวีหิ มูเลหิ สมฺภวนฺติ.

[๖๑] จิตฺตุปฺปาทวเสน ปเนตํ อกุสลํ สพฺพถาปิ ทฺวาทสวิธํ โหติ.

[๖๒] กามาวจรกุสลมฺปิ กายทฺวาเร ปวตฺตํ กายกมฺมํ วจีทฺวาเร ปวตฺตํ วจีกมฺมํ, มโนทฺวาเร ปวตฺตํ มโนกมฺมญฺเจติ กมฺมทฺวารวเสน ติวิธํ โหติ.

[๖๓] ตถา ทานสีลภาวนาวเสน.

[๖๔] จิตฺตุปฺปาทวเสน ปเนตํ อฏฺฐวิธํ โหติ.

[๖๕] ทานสีลภาวนาอปจายนเวยฺยาวจฺจปตฺติทานปตฺตานุโมทน-ธมฺมสฺสวนธมฺมเทสนาทิฏฺฐุชุกมฺมวเสน ทสวิธํ โหติ.

[๖๖] ตํ ปเนตํ วีสติวิธมฺปิ กามาวจรกมฺมมิจฺเจว สงฺขํ คจฺฉติ.

[๖๗] รูปาวจรกุสลํ ปน มโนกมฺมเมว, ตญฺจ ภาวนามยํ อปฺปนาปฺปตฺตํ, ฌานงฺคเภเทน ปญฺจวิธํ โหติ.

[๖๘] ตถา อรูปาวจรกุสลญฺจ มโนกมฺมํ, ตมฺปิ ภาวนามยํ อปฺปนาปฺปตฺตํ, อารมฺมณเภเทน จตุพฺพิธํ โหติ.

[๖๙] เอตฺถากุสลกมฺมมุทฺธจฺจรหิตํ อปายภูมิยํ ปฏิสนฺธึ ชเนติ, ปวตฺติยํ ปน สพฺพมฺปิ ทฺวาทสวิธํ สตฺตากุสลปากานิ สพฺพตฺถาปิ กามโลเก รูปโลเก จ ยถารหํ วิปจฺจติ.

[๗๐] กามาวจรกุสลมฺปิ กามสุคติยเมว ปฏิสนฺธึ ชเนติ, ตถา ปวตฺติยญฺจ มหาวิปากานิ, อเหตุกวิปากานิ ปน อฏฺฐปิ สพฺพตฺถาปิ กามโลเก รูปโลเก จ ยถารหํ วิปจฺจติ.

[๗๑] ตตฺถาปิ ติเหตุกมุกฺกฏฺฐํ กุสลํ ติเหตุกํ ปฏิสนฺธึ ทตฺวา ปวตฺเต โสฬส วิปากานิ วิปจฺจติ.

[๗๒] ติเหตุกโมมกํ ทฺวิเหตุกมุกฺกฏฺฐญฺจ กุสลํ ทฺวิเหตุกํ ปฏิสนฺธึ ทตฺวา ปวตฺเต ติเหตุกรหิตานิ ทฺวาทส วิปากานิ วิปจฺจติ.

[๗๓] ทฺวิเหตุกโมมกํ ปน กุสลํ อเหตุกเมว ปฏิสนฺธึ เทติ, ปวตฺเต จ อเหตุกวิปากาเนว วิปจฺจติ.

[๗๔] อสงฺขารํ สสงฺขาร- วิปากานิ น ปจฺจติ
สสงฺขารมสงฺขาร- วิปากานีติ เกจิ น.
เตสํ ทฺวาทส ปากานิ ทสาฏฺฐ จ ยถากฺกมํ
ยถาวุตฺตานุสาเรน ยถาสมฺภวมุทฺทิเส.

[๗๕] รูปาวจรกุสลํ ปน ปจมชฺฌานํ ปริตฺตํ ภาเวตฺวา พฺรหฺมปาริสชฺเชสุ อุปฺปชฺชติ.

[๗๖] ตเมว มชฺฌิมํ ภาเวตฺวา พฺรหฺมปุโรหิเตสุ.

[๗๗] ปณีตํ ภาเวตฺวา มหาพฺรเหฺมสุ.

[๗๘] ตถา ทุติยชฺฌานํ ตติยชฺฌานญฺจ ปริตฺตํ ภาเวตฺวา ปริตฺตาเภสุ.

[๗๙] มชฺฌิมํ ภาเวตฺวา อปฺปมาณาเภสุ.

[๘๐] ปณีตํ ภาเวตฺวา อาภสฺสเรสุ.

[๘๑] จตุตฺถชฺฌานํ ปริตฺตํ ภาเวตฺวา ปริตฺตสุเภสุ.

[๘๒] มชฺฌิมํ ภาเวตฺวา อปฺปมาณสุเภสุ.

[๘๓] ปณีตํ ภาเวตฺวา สุภกิเณฺหสุ.

[๘๔] ปญฺจมชฺฌานํ ภาเวตฺวา เวหปฺผเลสุ.

[๘๕] ตเมว สญฺญาวิราคํ ภาเวตฺวา อสญฺญสตฺเตสุ.

[๘๖] อนาคามิโน ปน สุทฺธาวาเสสุ อุปฺปชฺชนฺติ.

[๘๗] อรูปาวจรกุสลญฺจ ยถากฺกมํ ภาเวตฺวา อารุปฺเปสุ อุปฺปชฺชนฺตีติ.

[๘๘] อิตฺถํ มหคฺคตํ ปุณฺณํ ยถาภูมิววตฺถิตํ
ชเนติ สทิสํ ปากํ ปฏิสนฺธิปฺปวตฺติยํ.

อิทเมตฺถ กมฺมจตุกฺกํ.

จุติปฏิสนฺธิกฺกม

[๘๙] อายุกฺขเยน กมฺมกฺขเยน อุภยกฺขเยน อุปจฺเฉทกกมฺมุนา เจติ **จตุธา มรณุปฺปตฺติ** นาม.

[๙๐] ตถา จ มรนฺตานํ ปน มรณกาเล ยถารหํ อภิมุขีภูตํ ภวนฺตเร ปฏิสนฺธิชนกํ กมฺมํ วา, ตทุปกมฺมกรณกาเล รูปาทิกมฺมุปลทฺธ-ปุพฺพมุปกรณภูตญฺจ กมฺมนิมิตฺตํ วา, อนนฺตรมุปฺปชฺชมานภเว อุปลภิตพฺพมุปโภคภูตญฺจ คตินิมิตฺตํ วา กมฺมพเลน ฉนฺนํ ทฺวารานํ อญฺญตรสฺมึ ปจฺจุปฏฺฐาติ, ตโต ปรํ ตเมว ตโถปฏฺฐิตํ อารมฺมณ มารพฺภ วิปจฺจมานกกมฺมานุรูปํ ปริสุทฺธํ อุปกฺกิลิฏฺฐํ วา อุปลภิตพฺพภวานุรูปํ ตตฺโถณตัว จิตฺตสนฺตานํ อภิณฺหํ ปวตฺตติ พาหุลฺเลน, ตเมว วา ปน ชนกภูตํ กมฺมํ อภินวกรณวเสน ทฺวารปฺปตฺตํ โหติ.

[๙๑] ปจฺจาสนฺนมรณสฺส สตฺตสฺส วีถิจิตฺตาวสาเน ภวงฺคกฺขเย วา จวนวเสน ปจฺจุปฺปนฺนภวปริโยสานภูตํ จุติจิตฺตํ อุปฺปชฺชิตฺวา นิรุชฺฌติ, ตสฺมึ นิรุทฺธาวสาเน ตสฺสานนฺตรเมว ตถาคหิตํ อารมฺมณมารพฺภ สวตฺถุกํ อวตฺถุเมว วา ยถารหํ อวิชฺชานุสย-ปริกฺขิตฺเตน ตณฺหานุสยมูลเกน สงฺขาเรน ชนิยมานํ สมฺปยุตฺเตหิ

ปริคฺคยฺหมานํ สหชาตานมธิฏฺฐานภาเวน ปุพฺพงฺคมภูตํ ภวนฺตร-ปฏิสนฺธานวเสน ปฏิสนฺธิสงฺขาตํ มานสํ อุปฺปชฺชมานเมว ปติฏฺฐาติ ภวนฺตเร.

[๙๒] มรณาสนฺนวีถิยํ ปเนตฺถ มนฺทปฺปวตฺตานิ ปญฺเจว ชวนานิ ปาฏิกงฺขิตพฺพานิ, ตสฺมา ยทิ ปจฺจุปฺปนฺนารมฺมเณสุ อาปาถคเตสุ ธรนฺเตเสฺวว มรณํ โหติ, ตทา ปฏิสนฺธิภวงฺคานมฺปิ ปจฺจุปฺปนฺนารมฺมณตา ลพฺภตีติ กตฺวา กามาวจรปฏิสนฺธิยา ฉทฺวารคฺคหิตํ กมฺมนิมิตฺตํ คตินิมิตฺตญฺจ ปจฺจุปฺปนฺนมตีตญฺจา-รมฺมณํ อุปลพฺภติ, กมฺมํ ปน อตีตเมว, ตญฺจ มโนทฺวารคฺคหิตํ, ตานิ ปน สพฺพานิปิ ปริตฺตธมฺมภูตาเนวารมฺมณานิ.

[๙๓] รูปาวจรปฏิสนฺธิยา ปน ปญฺญตฺติภูตํ กมฺมนิมิตฺตเมวา-รมฺมณํ โหติ.

[๙๔] ตถา อรูปปฏิสนฺธิยา จ มหคฺคตภูตํ ปญฺญตฺติภูตญฺจ กมฺมนิมิตฺตเมว ยถารหมารมฺมณํ โหติ.

[๙๕] อสญฺญสตฺตานํ ปน ชีวิตนวกเมว ปฏิสนฺธิภาเวน ปติฏฺฐาติ, ตสฺมา เต รูปปฏิสนฺธิกา นาม.

[๙๖] อรูปา อรูปปฏิสนฺธิกา.

[๙๗] เสสา รูปารูปปฏิสนฺธิกา.

[๙๘] อารุปฺปจุติยา โหนฺติ　　เหฏฺฐิมารุปฺปวชฺชิตา
ปรมารุปฺปสนฺธี จ　　ตถา กามติเหตุกา.

รูปาวจรจุติยา อเหตุรหิตา สิยุ
สพฺพา กามติเหตุมฺหา กาเมเสฺวว ปเนตรา.

อยเมตฺถ จุติปฏิสนฺธิกฺกโม.

[๙๙] อิจฺเจวํ คหิตปฏิสนฺธิกานํ ปน ปฏิสนฺธินิโรธานนฺตรโต ปภุติ ตเมวารมฺมณมารพฺภ ตเทว จิตฺตํ ยาว จุติจิตฺตุปฺปาทา อสติ วีถิจิตฺตุปฺปาเท ภวสฺส องฺคภาเวน ภวงฺคสนฺตติสงฺขาตํ มานสํ อพฺโพจฺฉินฺนํ หุตฺวา นทีโสโต วิย ปวตฺตติ.

[๑๐๐] ปริโยสาเน จ จวนวเสน จุติจิตฺตํ หุตฺวา นิรุชฺฌติ.

[๑๐๑] ตโต ปรญฺจ ปฏิสนฺธาทโย รถจกฺกมิว ยถากฺกมํ เอว ปริวตฺตนฺตา ปวตฺตนฺติ.

[๑๐๒] ปฏิสนฺธิภวงฺควีถิโย จุติ เจห ตถา ภวนฺตเร
ปุน สนฺธิ ภวงฺคมิจฺจยํ ปริวตฺตติ จิตฺตสนฺตติ.

ปฏิสงฺขาย ปเนตมทฺธุวํ
อธิคนฺตฺวา ปทมจฺจุตํ พุธา
สุสมุจฺฉินฺนสิเนหพนฺธนา
สมเมสฺสนฺติ จิราย สุพฺพตา.

อิติ อภิธมฺมตฺถสงฺคเห วีถิมุตฺตสงฺคหวิภาโค นาม ปญฺจโม ปริจฺเฉโท.

๖. ฉฏฺฐปริจฺเฉท
รูปสงฺคหวิภาค

[๑] เอตฺตาวตา วิภตฺตา หิ สปฺปเภทปฺปวตฺติกา
จิตฺตเจตสิกา ธมฺมา รูปํ ทานิ ปวุจฺจติ.

[๒] สมุทฺเทสา วิภาคา จ สมุฏฺฐานา กลาปโต
ปวตฺติกฺกมโต เจติ ปญฺจธา ตตฺถ สงฺคโห.

รูปสมุทฺเทส

[๓] จตฺตาริ มหาภูตานิ จตุนฺนญฺจ มหาภูตานํ อุปาทาย-รูปญฺเจติ **ทุวิธมฺเปตํ รูปํ** เอกาทสวิเธน สงฺคหํ คจฺฉติ.

[๔] กถํ ปถวีธาตุ อาโปธาตุ เตโชธาตุ วาโยธาตุ จ **ภูตรูปํ** นาม.

[๕] จกฺขุ โสตํ ฆานํ ชิวฺหา กาโย **ปสาทรูปํ** นาม.

[๖] รูปํ สทฺโท คนฺโธ รโส อาโปธาตุวิวชฺชิตํ ภูตตฺตยสงฺขาตํ โผฏฺฐพฺพญฺจ **โคจรรูปํ** นาม.

[๗] อิตฺถตฺตํ ปุริสตฺตํ **ภาวรูปํ** นาม.

[๘] หทยวตฺถุ **หทยรูปํ** นาม.

[๙] ชีวิตินฺทฺริยํ **ชีวิตรูปํ** นาม.

[๑๐] กพฬีกาโร อาหาโร **อาหารรูปํ** นาม.

[๑๑] อิติ จ อฏฺฐารสวิธมฺเปตํ รูปํ สภาวรูปํ สลกฺขณรูปํ นิปฺผนฺนรูปํ รูปรูปํ สมฺมสนรูปนฺติ จ สงฺคหํ คจฺฉติ.

[๑๒] อากาสธาตุ **ปริจฺเฉทรูปํ** นาม.

[๑๓] กายวิญฺญตฺติ วจีวิญฺญตฺติ **วิญฺญตฺติรูปํ** นาม.

[๑๔] รูปสฺส ลหุตา มุทุตา กมฺมญฺญตา วิญฺญตฺติทฺวยํ **วิการรูปํ** นาม.

[๑๕] รูปสฺส อุปจโย สนฺตติ ชรตา อนิจฺจตา **ลกฺขณรูปํ** นาม.

[๑๖] ชาติรูปเมว ปเนตฺถ อุปจยสนฺตตินาเมน ปวุจฺจตีติ เอกาทสวิธมฺเปตํ รูปํ อฏฺฐวีสติวิธํ โหติ สรูปวเสน.

[๑๗] กถํ :-

ภูตปฺปสาทวิสยา ภาโว หทยมิจฺจปิ
ชีวิตาหารรูเปหิ อฏฺฐารสวิธํ ตถา.

ปริจฺเฉโท จ วิญฺญตฺติ วิกาโร ลกฺขณนฺติ จ
อนิปฺผนฺนา ทส เจติ อฏฺฐวีสวิธํ ภเว.

อยเมตฺถ รูปสมุทฺเทโส.

รูปวิภาค

[๑๘] สพฺพญฺจ ปเนตํ รูปํ อเหตุกํ สปฺปจฺจยํ สาสวํ สงฺขตํ โลกิยํ กามาวจรํ อนารมฺมณํ อปฺปหาตพฺพเมวาติ เอกวิธมฺปิ อชฺฌตฺติกพาหิราทิวเสน พหุธา เภทํ คจฺฉติ.

[๑๙] กถํ ปสาทสงฺขาตํ ปญฺจวิธมฺปิ **อชฺฌตฺติกรูปํ** นาม, อิตรํ **พาหิรรูปํ**.

[๒๐] ปสาทหทยสงฺขาตํ ฉพฺพิธมฺปิ **วตฺถุรูปํ** นาม, อิตรํ **อวตฺถุรูปํ**.

[๒๑] ปสาทวิญฺญตฺติสงฺขาตํ สตฺตวิธมฺปิ **ทฺวารรูปํ** นาม, อิตรํ **อทฺวารรูปํ**.

[๒๒] ปสาทภาวชีวิตสงฺขาตํ อฏฺฐวิธมฺปิ **อินฺทฺริยรูปํ** นาม, อิตรํ **อนินฺทฺริยรูปํ**.

[๒๓] ปสาทวิสยสงฺขาตํ ทฺวาทสวิธมฺปิ **โอฬาริกรูปํ สนฺติเกรูปํ สปฺปฏิฆรูปญฺจ**, อิตรํ **สุขุมรูปํ ทูเรรูปํ อปฺปฏิฆรูปญฺจ**.

[๒๔] กมฺมชํ **อุปาทินฺนรูปํ**, อิตรํ **อนุปาทินฺนรูปํ**.

[๒๕] รูปายตนํ **สนิทสฺสนรูปํ**, อิตรํ **อนิทสฺสนรูปํ**.

[๒๖] จกฺขาทิทฺวยํ อสมฺปตฺตวเสน, ฆานาทิตฺตยํ สมฺปตฺต-วเสนาติ ปญฺจวิธมฺปิ **โคจรคฺคาหิกรูปํ**, อิตรํ **อโคจรคฺคาหิกรูปํ**.

[๒๗] วณฺโณ คนฺโธ รโส โอชา ภูตจตุกฺกญฺเจติ อฏฺฐวิธมฺปิ **อวินิพฺโภครูปํ**, อิตรํ **วินิพฺโภครูปํ**.

[๒๘] อิจฺเจวมฏฺฐวีสติ- วิธมฺปิ จ วิจกฺขณา
อชฺฌตฺติกาทิเภเทน วิภชนฺติ ยถารหํ.

อยเมตฺถ รูปวิภาโค.

รูปสมุฏฺฐานนย

[๒๙] กมฺมํ จิตฺตํ อุตุ อาหาโร เจติ **จตฺตาริ รูปสมุฏฺฐานานิ** นาม.

[๓๐] ตตฺถ กามาวจรํ รูปาวจรญฺเจติ ปญฺจวีสติวิธมฺปิ กุสลากุสลกมฺมมภิสงฺขตํ อชฺฌตฺติกสนฺตาเน กมฺมสมุฏฺฐานรูปํ ปฏิสนฺธิมุปาทาย ขเณ ขเณ สมุฏฺฐาเปติ.

[๓๑] อรูปวิปากทฺวิปญฺจวิญฺญาณวชฺชิตํ ปญฺจสตฺตติวิธมฺปิ จิตฺตํ จิตฺตสมุฏฺฐานรูปํ ปจมภวงฺคมุปาทาย ชายนฺตเมว สมุฏฺฐาเปติ.

[๓๒] ตตฺถ อปฺปนาชวนํ อิริยาปถมฺปิ สนฺนาเมติ.

[๓๓] โวฏฺฐพฺพนกามาวจรชวนาภิญฺญา ปน วิญฺญตฺติมฺปิ สมุฏฺฐาเปนฺติ.

[๓๔] โสมนสฺสชวนานิ ปเนตฺถ เตรส หสนมฺปิ ชเนนฺติ.

[๓๕] สีตุโณฺหตุสมญฺญาตา เตโชธาตุ จิติปฺปตฺตาว อุตุ-สมุฏฺฐานรูปํ อชฺฌตฺตญฺจ พหิทฺธา จ ยถารหํ สมุฏฺฐาเปติ.

[๓๖] โอชาสงฺขาโต อาหาโร อาหารสมุฏฺฐานรูปํ อชฺโฌหรณ-กาเล ฐานปฺปตฺโตว สมุฏฺฐาเปติ.

[๓๗] ตตฺถ หทยอินฺทฺริยรูปานิ กมฺมชาเนว.

[๓๘] วิญฺญตฺติทฺวยํ จิตฺตชเมว.

[๓๙] สทฺโท จิตฺโตตุโช.

[๔๐] ลหุตาทิตฺตยํ อุตุจิตฺตาหาเรหิ สมฺภวติ.

[๔๑] อวินิพฺโภครูปานิ เจว อากาสธาตุ จ จตูหิ สมฺภูตานิ.

[๔๒] ลกฺขณรูปานิ น กุโตจิ ชายนฺติ.

[๔๓] อฏฺฐารส ปนุนรส เตรส ทฺวาทสาติ จ
กมฺมจิตฺโตตุกาหาร- ชานิ โหนฺติ ยถากฺกมํ.

[๔๔] ชายมานาทิรูปานํ สภาวตฺตา หิ เกวลํ
ลกฺขณานิ น ชายนฺติ เกหิจีติ ปกาสิตํ.

อยเมตฺถ รูปสมุฏฺฐานนโย.

กลาปโยชนา

[๔๕] เอกุปฺปาทา เอกนิโรธา เอกนิสฺสยา สหวุตฺติโน **เอกวีสติรูปกลาปา** นาม.

[๔๖] ตตฺถ ชีวิตํ อวินิพฺโภครูปญฺจ จกฺขุนา สห จกฺขุทสกนฺติ ปวุจฺจติ. ตถา โสตาทีหิ สทฺธึ โสตทสกํ ฆานทสกํ ชิวฺหาทสกํ กายทสกํ อิตฺถิภาวทสกํ ปุมฺภาวทสกํ วตฺถุทสกญฺเจติ ยถากฺกมํ โยเชตพฺพํ. อวินิพฺโภครูปเมว ชีวิเตน สห ชีวิตนวกนฺติ ปวุจฺจติ. อิเม **นว กมฺมสมุฏฺฐานกลาปา**.

[๔๗] อวินิพฺโภครูปํ ปน สุทฺธฏฺฐกํ, ตเทว กายวิญฺญตฺติยา สห กายวิญฺญตฺตินวกํ, วจีวิญฺญตฺติสทฺเทหิ สห วจีวิญฺญตฺติทสกํ, ลหุตาทีหิ สทฺธึ ลหุตาเทกาทสกํ, กายวิญฺญตฺติลหุตาทิทฺวาทสกํ, วจีวิญฺญตฺติสทฺทลหุตาทิเตรสกญฺเจติ **ฉ จิตฺตสมุฏฺฐานกลาปา**.

[๔๘] สุทฺธฏฺฐกํ สทฺทนวกํ ลหุตาเทกาทสกํ สทฺทลหุตาทิทฺวาทสกญฺเจติ **จตฺตาโร อุตุสมุฏฺฐานกลาปา**.

[๔๙] สุทฺธฏฺฐกํ ลหุตาเทกาทสกญฺเจติ เทฺว **อาหารสมุฏฺฐานกลาปา**.

[๕๐] ตตฺถ สุทฺธฏฺฐกํ สทฺทนวกญฺเจติ เทฺว อุตุสมุฏฺฐาน-กลาปา, พหิทฺธาปิ ลพฺภนฺติ, อวเสสา ปน สพฺเพปิ อชฺฌตฺติกเมวาติ.

[๕๑] กมฺมจิตฺโตตุกาหาร- สมุฏฺฐานา ยถากฺกมํ
นว ฉ จตุโร เทฺวติ กลาปา เอกวีสติ.
กลาปานํ ปริจฺเฉท- ลกฺขณตฺตา วิจกฺขณา
น กลาปงฺคมิจฺจาหุ อากาสํ ลกฺขณานิ จ.

อยเมตฺถ กลาปโยชนา.

รูปปวตฺติกฺกม

[๕๒] สพฺพานิปิ ปเนตานิ รูปานิ กามโลเก ยถารหํ อนูนานิ ปวตฺติยํ อุปลพฺภนฺติ.

[๕๓] ปฏิสนฺธิยํ ปน สโเสทชานญฺเจว โอปปาติกานญฺจ จกฺขุ-โสตฆานชิวฺหากายภาววตฺถุทสกสงฺขาตานิ สตฺต ทสกานิ ปาตุภวนฺติ อุกฺกฏฺฐวเสน. โอมกวเสน ปน จกฺขุโสตฆานภาวทสกานิ กทาจิปิ น ลพฺภนฺติ, ตสฺมา เตสํ วเสน กลาปหานิ เวทิตพฺพา.

[๕๔] คพฺภเสยฺยกสตฺตานํ ปน กายภาววตฺถุทสกสงฺขาตานิ ตีณิ ทสกานิ ปาตุภวนฺติ, ตตฺถาปิ ภาวทสกํ กทาจิ น ลพฺภติ, ตโต ปรํ ปน ปวตฺติกาเล กเมน จกฺขุทสกาทีนิ จ ปาตุภวนฺติ.

[๕๕] อิจฺเจวํ ปฏิสนฺธิมุปาทาย กมฺมสมุฏฺฐานา, ทุติยจิตฺต-มุปาทาย จิตฺตสมุฏฺฐานา, จิติกาลมุปาทาย อุตุสมุฏฺฐานา,

โอชาผรณมุปาทาย อาหารสมุฏฺฐานา เจติ จตุสมุฏฺฐานรูปกลาปสนฺตติ กามโลเก ทีปชาลา วิย นทีโสโต วิย จ ยาวตายุกมพฺโพจฺฉินฺนา ปวตฺตติ.

[๕๖] มรณกาเล ปน จุติจิตฺโตปริสตฺตรสมจิตฺตสฺส จิติกาลมุปาทาย กมฺมชรูปานิ น อุปฺปชฺชนฺติ, ปุเรตรมุปฺปนฺนานิ จ กมฺมชรูปานิ จุติจิตฺตสมกาลเมว ปวตฺติตฺวา นิรุชฺฌนฺติ, ตโต ปรํ จิตฺตชาหารชรูปญฺจ โวจฺฉิชฺชติ, ตโต ปรํ อุตุสมุฏฺฐานรูปปรมฺปรา ยาว มตกเฬวรสงฺขาตา ปวตฺตนฺติ.

[๕๗] อิจฺเจวํ มตสตฺตานํ ปุนเทว ภวนฺตเร
ปฏิสนฺธิมุปาทาย ตถา รูปํ ปวตฺตติ.

[๕๘] รูปโลเก ปน ฆานชิวฺหากายภาวทสกานิ จ[๑] อาหารชกลาปานิ จ น ลพฺภนฺติ, ตสฺมา เตสํ ปฏิสนฺธิกาเล จกฺขุโสตวตฺถุวเสน ตีณิ ทสกานิ ชีวิตนวกญฺเจติ จตฺตาโร กมฺมสมุฏฺฐานกลาปา, ปวตฺติยํ จิตฺโตตุสมุฏฺฐานา จ ลพฺภนฺติ.

[๕๙] อสญฺญสตฺตานํ ปน จกฺขุโสตวตฺถุสทฺทาปิ น ลพฺภนฺติ, ตถา สพฺพานิปิ จิตฺตชรูปานิ, ตสฺมา เตสํ ปฏิสนฺธิกาเล ชีวิตนวกเมว,[๒] ปวตฺติยญฺจ สทฺทวชฺชิตํ อุตุสมุฏฺฐานรูปํ อติริจฺฉติ.

[๖๐] อิจฺเจวํ กามรูปาสญฺญีสงฺขาเตสุ ตีสุ ฐาเนสุ ปฏิสนฺธิปวตฺติวเสน ทุวิธา รูปปฺปวตฺติ เวทิตพฺพา.

---

๑ เจว (สีหฬโปตฺถเก) ๒ ชีวิตนวกเมว ลพฺภติ (สีหฬโปตฺถเก)

[๖๑] อฏฺฐวีสติ กาเมสุ โหนฺติ เตวีส รูปิสุ
สตฺตรเสว สญฺญีนํ อรูเป นตฺถิ กิญฺจิปิ.

สทฺโท วิกาโร ชรตา มรณญฺโจปปตฺติยํ
น ลพฺภนฺติ ปวตฺเต ตุ น กิญฺจิปิ น ลพฺภติ.

อยเมตฺถ รูปปวตฺติกฺกโม.

นิพฺพานเภท

[๖๒] **นิพฺพานํ** ปน โลกุตฺตรสงฺขาตํ จตุมคฺคญาเณน สจฺฉิกาตพฺพํ, มคฺคผลานมารมฺมณภูตํ วานสงฺขาตาย ตณฺหาย นิกฺขนฺตตฺตา นิพฺพานนฺติ ปวุจฺจติ.

[๖๓] ตเทตํ สภาวโต เอกวิธมฺปิ สอุปาทิเสสนิพฺพานธาตุ อนุปาทิเสสนิพฺพานธาตุ เจติ ทุวิธํ โหติ การณปริยาเยน.

[๖๔] ตถา สุญฺญตํ อนิมิตฺตํ อปฺปณิหิตญฺเจติ ติวิธํ โหติ อาการเภเทน.

[๖๕] ปทมจฺจุตมจฺจนฺตํ อสงฺขตมนุตฺตรํ
นิพฺพานมิติ ภาสนฺติ วานมุตฺตา มเหสโย.

อิติ จิตฺตํ เจตสิกํ รูปํ นิพฺพานมิจฺจปิ
ปรมตฺถํ ปกาเสนฺติ จตุธาว ตถาคตา.

อิติ อภิธมฺมตฺถสงฺคเห รูปสงฺคหวิภาโค นาม
ฉฏฺโฐ ปริจฺเฉโท.

๗. สตฺตมปริจฺเฉท
สมุจฺจยสงฺคหวิภาค

[๑] ทฺวาสตฺตติวิธา วุตฺตา วตฺถุธมฺมา สลกฺขณา
เตสํ ทานิ ยถาโยคํ ปวกฺขามิ สมุจฺจยํ.

[๒] อกุสลสงฺคโห มิสฺสกสงฺคโห โพธิปกฺขิยสงฺคโห สพฺพสงฺคโห เจติ สมุจฺจยสงฺคโห จตุพฺพิโธ เวทิตพฺโพ.

อกุสลสงฺคห

[๓] กถํ **อกุสลสงฺคเห** ตาว จตฺตาโร อาสวา กามาสโว ภวาสโว ทิฏฺฐาสโว อวิชฺชาสโว.

[๔] จตฺตาโร โอฆา กาโมฆ ภโวฆ ทิฏฺโฐฆ อวิชฺโชฆ.

[๕] จตฺตาโร โยคา กามโยโค ภวโยโค ทิฏฺฐิโยโค อวิชฺชาโยโค.

[๖] จตฺตาโร คนฺถา อภิชฺฌากายคนฺโถ, พฺยาปาโท กายคนฺโถ, สีลพฺพตปรามาโส กายคนฺโถ, อิทมฺสจฺจาภินิเวโส กายคนฺโถ.

[๗] จตฺตาโร อุปาทานา กามุปาทานํ ทิฏฺฐุปาทานํ สีลพฺพตุปาทานํ อตฺตวาทุปาทานํ.

[๘] ฉ นีวรณานิ กามจฺฉนฺทนีวรณํ พฺยาปาทนีวรณํ ถินมิทฺธนีวรณํ อุทฺธจฺจกุกฺกุจฺจนีวรณํ วิจิกิจฺฉานีวรณํ อวิชฺชานีวรณํ.

[๙] สตฺต อนุสยา กามาราคานุสโย ภวราคานุสโย ปฏิฆานุสโย มานานุสโย ทิฏฺฐานุสโย วิจิกิจฺฉานุสโย อวิชฺชานุสโย.

[๑๐] ทส สโยชนานิ กามราคสโยชนํ รูปราคสโยชนํ อรูปราคสโยชนํ ปฏิฆสโยชนํ มานสโยชนํ ทิฏฺฐิสโยชนํ สีลพฺพตปรามาสสโยชนํ วิจิกิจฺฉาสโยชนํ อุทฺธจฺจสโยชนํ อวิชฺชาสโยชนํ สุตฺตนฺเต.[๑]

[๑๑] อปรานิปิ ทส สโยชนานิ กามราคสโยชนํ ภวราคสโยชนํ ปฏิฆสโยชนํ มานสโยชนํ ทิฏฺฐิสโยชนํ สีลพฺพตปรามาสสโยชนํ วิจิกิจฺฉาสโยชนํ อิสฺสาสโยชนํ มจฺฉริยสโยชนํ อวิชฺชาสโยชนํ อภิธมฺเม.[๒]

[๑๒] ทส กิเลสา โลโภ โทโส โมโห มาโน ทิฏฺฐิ วิจิกิจฺฉา ถีนํ อุทฺธจฺจํ อหิริกํ อโนตฺตปฺปํ.

[๑๓] อาสวาทีสุ ปเนตฺถ กามภวนาเมน ตพฺพตฺถุกา ตณฺหา อธิปฺเปตา, สีลพฺพตปรามาโส อิทมสจฺจาภินิเวโส อตฺตวาทุปาโท จ ตถาปวตฺตํ ทิฏฺฐิคตเมว ปวุจฺจติ.

[๑๔] อาสโวฆา จ โยคา จ ตโย คนฺถา จ วตฺถุโต
อุปาทานา ทุเว วุตฺตา อฏฺฐ นีวรณา สิยุ.
ฉเฬวานุสยา โหนฺติ นว สโยชนา มตา
กิเลสา ทเสติ[๓] วุตฺโตยํ นวธา ปาปสงฺคโห.

---

๑ องฺ.ทสก. ๒๔/๑๓/๑๔ ๒ อภิ.วิ. ๓๕/๙๖๙/๔๗๗

๓ มรมฺมโปตฺถเก “กิเลสา ทส”ติ ทิสฺสติ, วิภาวินี. ๒๙๓, มณิมญฺชู. ๑/๒๑๓ ปิฏฺเฐสุ ปสฺสิตพฺพํ.

มิสฺสกสงฺคห

[๑๕] **มิสฺสกสงฺคเห** ฉ เหตู โลโภ โทโส โมโห อโลโภ อโทโส อโมโห.

[๑๖] สตฺต ฌานงฺคานิ วิตกฺโก วิจาโร ปีติ เอกคฺคตา โสมนสฺสํ โทมนสฺสํ อุเปกฺขา.

[๑๗] ทฺวาทส มคฺคงฺคานิ สมฺมาทิฏฺฐิ สมฺมาสงฺกปฺโป สมฺมา-วาจา สมฺมากมฺมนฺโต สมฺมาอาชีโว สมฺมาวายาโม สมฺมาสติ สมฺมาสมาธิ มิจฺฉาทิฏฺฐิ มิจฺฉาสงฺกปฺโป มิจฺฉาวายาโม มิจฺฉาสมาธิ.

[๑๘] พาวีสตินฺทฺริยานิ จกฺขุนฺทฺริยํ โสตินฺทฺริยํ ฆานินฺทฺริยํ ชิวฺหินฺทฺริยํ กายินฺทฺริยํ อิตฺถินฺทฺริยํ ปุริสินฺทฺริยํ ชีวิตินฺทฺริยํ สุขินฺทฺริยํ ทุกฺขินฺทฺริยํ โสมนสฺสินฺทฺริยํ โทมนสฺสินฺทฺริยํ อุเปกฺขินฺทฺริยํ สทฺธินฺทฺริยํ วีริยินฺทฺริยํ สตินฺทฺริยํ สมาธินฺทฺริยํ ปญฺญินฺทฺริยํ อนญฺญาตญฺญสฺสามีตินฺทฺริยํ อญฺญินฺทฺริยํ อญฺญาตาวินฺทฺริยํ.

[๑๙] นว พลานิ สทฺธาพลํ วีริยพลํ สติพลํ สมาธิพลํ ปญฺญาพลํ หิริพลํ โอตฺตปฺปพลํ อหิริกพลํ อโนตฺตปฺปพลํ.

[๒๐] จตฺตาโร อธิปตี ฉนฺทาธิปติ วีริยาธิปติ จิตฺตาธิปติ วีมํสาธิปติ.

[๒๑] จตฺตาโร อาหารา กพฬีกาโร อาหาโร, ผสฺโส ทุติโย, มโนสญฺเจตนา ตติยา, วิญฺญาณํ จตุตฺถํ.

[๒๒] อินฺทฺริเยสุ ปเนตฺถ โสตาปตฺติมคฺคญาณํ อนญฺญาตญฺ-ญสฺสามีตินฺทฺริยํ.

[๒๓] อรหตฺตพลญาณํ อญฺญาตาวินฺทฺริยํ.

[๒๔] มชฺเฌ ฉ ญาณานิ อญฺญินฺทฺริยานีติ ปวุจฺจนฺติ.

[๒๕] ชีวิตินฺทฺริยญฺจ รูปารูปวเสน ทุวิธํ โหติ.

[๒๖] ทฺวิปญฺจวิญฺญาเณสุ[๑] ฌานงฺคานิ, อวีริเยสุ พลานิ, อเหตุเกสุ มคฺคงฺคานิ น ลพฺภนฺติ.

[๒๗] ตถา วิจิกิจฺฉาจิตฺเต เอกคฺคตา มคฺคินฺทฺริยพลภาวํ น คจฺฉติ.

[๒๘] ทฺวิเหตุกติเหตุกชวเนเสฺวว ยถาสมฺภวํ อธิปติ เอโกว ลพฺภตีติ.

[๒๙] ฉ เหตู ปญฺจ ฌานงฺคา มคฺคงฺคา นว วตฺถุโต
โสฬสินฺทฺริยธมฺมา จ พลธมฺมา นเวริตา.
จตฺตาโรธิปตี วุตฺตา ตถาหาราติ สตฺตธา
กุสลาทิสมากิณฺโณ วุตฺโต มิสฺสกสงฺคโห.

โพธิปกฺขิยสงฺคห

[๓๐] **โพธิปกฺขิยสงฺคเห** จตฺตาโร สติปฏฺฐานา กายานุปสฺสนา-สติปฏฺฐานํ เวทนานุปสฺสนาสติปฏฺฐานํ จิตฺตานุปสฺสนาสติปฏฺฐานํ ธมฺมานุปสฺสนาสติปฏฺฐานํ.

[๓๑] จตฺตาโร สมฺมปฺปธานา อุปฺปนฺนานํ ปาปกานํ ปหานาย

---

๑ ปญฺจวิญฺญาเณสุ (มรมฺมโปตฺถเก)

วายาโม, อนุปฺปนฺนานํ ปาปกานํ อนุปฺปาทาย วายาโม, อนุปฺปนฺนานํ กุสลานํ อุปฺปาทาย วายาโม, อุปฺปนฺนานํ กุสลานํ ภิยฺโยภาวาย วายาโม.

[๓๒] จตฺตาโร อิทฺธิปาทา ฉนฺทิทฺธิปาโท วีริยิทฺธิปาโท จิตฺติทฺธิปาโท วีมํสิทฺธิปาโท.

[๓๓] ปญฺจินฺทฺริยานิ สทฺธินฺทฺริยํ วีริยินฺทฺริยํ สตินฺทฺริยํ สมาธินฺทฺริยํ ปญฺญินฺทฺริยํ.

[๓๔] ปญฺจ พลานิ สทฺธาพลํ วีริยพลํ สติพลํ สมาธิพลํ ปญฺญาพลํ.

[๓๕] สตฺต โพชฺฌงฺคา สติสมฺโพชฺฌงฺโค ธมฺมวิจยสมฺโพชฺฌงฺโค วีริยสมฺโพชฺฌงฺโค ปีติสมฺโพชฺฌงฺโค ปสฺสทฺธิสมฺโพชฺฌงฺโค สมาธิ-สมฺโพชฺฌงฺโค อุเปกฺขาสมฺโพชฺฌงฺโค.

[๓๖] อฏฺฐ มคฺคงฺคานิ สมฺมาทิฏฺฐิ สมฺมาสงฺกปฺโป สมฺมาวาจา สมฺมากมฺมนฺโต สมฺมาอาชีโว สมฺมาวายาโม สมฺมาสติ สมฺมาสมาธิ.

[๓๗] เอตฺถ ปน จตฺตาโร สติปฏฺฐานาติ สมฺมาสติ เอกาว ปวุจฺจติ.

[๓๘] ตถา จตฺตาโร สมฺมปฺปธานาติ จ สมฺมาวายาโม.

[๓๙] ฉนฺโท จิตฺตมุเปกฺขา จ สทฺธาปสฺสทฺธิปีติโย
สมฺมาทิฏฺฐิ จ สงฺกปฺโป วายาโม วิรติตฺตยํ.
สมฺมาสติ สมาธีติ จุทฺทเสเต สภาวโต
สตฺตตฺตึสปฺปเภเทน สตฺตธา ตตฺถ สงฺคโห.

[๔๐] สงฺกปฺปปสฺสทฺธิ จ ปีตุเปกฺขา
ฉนฺโท จ จิตฺตํ วิรติตฺตยญฺจ
นเวกจานา วิริยํ นวฏฺฐ
สตี สมาธี จตุ ปญฺจ ปญฺญา
สทฺธา ทุจานุตฺตมสตฺตตึส-
ธมฺมานเมโส ปวโร วิภาโค.

[๔๑] สพฺเพ โลกุตฺตเร โหนฺติ น วา สงฺกปฺปปีติโย
โลกิเยปิ ยถาโยคํ ฉพฺพิสุทฺธิปวตฺติยํ.

สพฺพสงฺคห

[๔๒] **สพฺพสงฺคเห** ปญฺจกฺขนฺธา รูปกฺขนฺโธ เวทนากฺขนฺโธ สญฺญากฺขนฺโธ สงฺขารกฺขนฺโธ วิญฺญาณกฺขนฺโธ

[๔๓] ปญฺจุปาทานกฺขนฺธา รูปุปาทานกฺขนฺโธ เวทนุปาทานกฺ-ขนฺโธ สญฺญุปาทานกฺขนฺโธ สงฺขารุปาทานกฺขนฺโธ วิญฺญาณุ-ปาทานกฺขนฺโธ.

[๔๔] ทฺวาทสายตนานิ จกฺขายตนํ โสตายตนํ ฆานายตนํ ชิวฺหายตนํ กายายตนํ มนายตนํ รูปายตนํ สทฺทายตนํ คนฺธายตนํ รสายตนํ โผฏฺฐพฺพายตนํ ธมฺมายตนํ.

[๔๕] อฏฺฐารส ธาตุโย จกฺขุธาตุ โสตธาตุ ฆานธาตุ ชิวฺหาธาตุ กายธาตุ รูปธาตุ สทฺทธาตุ คนฺธธาตุ รสธาตุ โผฏฺฐพฺพธาตุ จกฺขุวิญฺญาณธาตุ โสตวิญฺญาณธาตุ ฆานวิญฺญาณธาตุ ชิวฺหา-

วิญฺญาณธาตุ กายวิญฺญาณธาตุ มโนธาตุ ธมฺมธาตุ มโนวิญฺญาณ-ธาตุ.

[๔๖] จตฺตาริ อริยสจฺจานิ ทุกฺขํ อริยสจฺจํ, ทุกฺขสมุทโย อริยสจฺจํ, ทุกฺขนิโรโธ อริยสจฺจํ, ทุกฺขนิโรธคามินีปฏิปทา อริยสจฺจํ.

[๔๗] เอตฺถ ปน เจตสิกสุขุมรูปนิพฺพานวเสน เอกูนสตฺตติ ธมฺมา ธมฺมายตนธมฺมธาตูติ สงฺขํ คจฺฉนฺติ.

[๔๘] มนายตนเมว สตฺตวิญฺญาณธาตุวเสน ภิชฺชติ.

[๔๙] รูปญฺจ เวทนา สญฺญา　　เสสา เจตสิกา ตถา
วิญฺญาณมิติ ปญฺเจเต　　ปญฺจกฺขนฺธาติ ภาสิตา.

[๕๐] ปญฺจุปาทานกฺขนฺธาติ　　ตถา เตภูมกา มตา
เภทาภาเวน นิพฺพานํ　　ขนฺธสงฺคหนิสฺสฏํ.

[๕๑] ทฺวารารมฺมณเภเทน　　ภวนฺตายตนานิ จ
ทฺวารารมฺภตทุปฺปนฺน-　　ปริยาเยน ธาตุโย.

[๕๒] ทุกฺขํ เตภูมกํ วฏฺฏํ　　ตณฺหา สมุทโย ภเว
นิโรโธ นาม นิพฺพานํ　　มคฺโค โลกุตฺตโร มโต.

[๕๓] มคฺคยุตฺตา ผลา เจว[๑]　　จตุสจฺจวินิสฺสฏา
อิติ ปญฺจปฺปเภเทน　　ปวุตฺโต สพฺพสงฺคโห.

อิติ อภิธมฺมตฺถสงฺคเห สมุจฺจยสงฺคหวิภาโค นาม สตฺตโม ปริจฺเฉโท.

---

๑ ผลญฺเจว (วิภาวินี. ๕๓/๒๐๗, มณิมญฺชูสา. ๒/๒๘๐)

๘. อฏฺฐมปริจฺเฉท
ปจฺจยสงฺคหวิภาค

[๑] เยสํ สงฺขตธมฺมานํ เย ธมฺมา ปจฺจยา ยถา
ตํ วิภาคมิเหทานิ ปวกฺขามิ ยถารหํ.

[๒] ปฏิจฺจสมุปฺปาทนโย ปฏฺฐานนโย เจติ ปจฺจยสงฺคโห ทฺวิโธ เวทิตพฺโพ.

[๓] ตตฺถ ตพฺภาวภาวีภาวาการมตฺโตปลกฺขิโต ปฏิจฺจสมุปฺปาทนโย, ปฏฺฐานนโย ปน อาหจฺจปจฺจยฏฺฐิติมารพฺภ ปวตฺตติ, อุภยํ ปน โวมิสฺเสตฺวา ปปญฺเจนฺติ อาจริยา.

ปฏิจฺจสมุปฺปาทนย

[๔] ตตฺถ อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขารา, สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ, วิญฺญาณปจฺจยา นามรูปํ, นามรูปปจฺจยา สฬายตนํ, สฬายตนปจฺจยา ผสฺโส, ผสฺสปจฺจยา เวทนา, เวทนาปจฺจยา ตณฺหา, ตณฺหาปจฺจยา อุปาทานํ, อุปาทานปจฺจยา ภโว, ภวปจฺจยา ชาติ, ชาติปจฺจยา ชรามรณํ, โสกปริเทวทุกฺขโทมนสฺสุปายาสา สมฺภวนฺติ, เอวเมตสฺส เกวลสฺส ทุกฺขกฺขนฺธสฺส สมุทโย โหตีติ, อยเมตฺถ **ปฏิจฺจสมุปฺปาทนโย**.

[๕] ตตฺถ ตโย อทฺธา ทฺวาทสงฺคานิ วีสตาการา ติสนฺธิ จตุสงฺเขปา ตีณิ วฏฺฏานิ เทฺว มูลานิ จ เวทิตพฺพานิ.

[๖] กถํ อวิชฺชาสงฺขารา อตีโต อทฺธา, ชาติชรามรณํ อนาคโต อทฺธา, มชฺเฌ อฏฺฐ ปจฺจุปฺปนฺโน อทฺธาติ ตโย อทฺธา.

[๗] อวิชฺชา สงฺขารา วิญฺญาณํ นามรูปํ สฬายตนํ ผสฺโส เวทนา ตณฺหา อุปาทานํ ภโว ชาติ ชรามรณนฺติ ทฺวาทสงฺคานิ.

[๘] โสกาทิวจนํ ปเนตฺถ นิสฺสนฺทผลนิทสฺสนํ.

[๙] อวิชฺชาสงฺขารคฺคหเณน ปเนตฺถ ตณฺหุปาทานภวาปิ คหิตา ภวนฺติ, ตถา ตณฺหุปาทานภวคฺคหเณน จ อวิชฺชาสงฺขารา, ชาติชรามรณคฺคหเณน จ วิญฺญาณาทิผลปญฺจกเมว คหิตนฺติ กตฺวา :-

[๑๐] อตีเต เหตโว ปญฺจ　　อิทานิ ผลปญฺจกํ
อิทานิ เหตโว ปญฺจ　　อายตึ ผลปญฺจกนฺติ.

วีสติอาการา ติสนฺธี จตุสงฺเขปา จ ภวนฺติ.

[๑๑] อวิชฺชาตณฺหุปาทานา จ กิเลสวฏฺฏํ, กมฺมภวสงฺขาโต ภเวกเทโส สงฺขารา จ กมฺมวฏฺฏํ, อุปปตฺติภวสงฺขาโต ภเวกเทโส อวเสสา จ วิปากวฏฺฏนฺติ ตีณิ วฏฺฏานิ.

[๑๒] อวิชฺชาตณฺหาวเสน เทฺว มูลานิ จ เวทิตพฺพานิ.

[๑๓] เตสเมว จ มูลานํ　　นิโรเธน นิรุชฺฌติ
ชรามรณมุจฺฉาย　　ปีฬิตานมภิณฺหโส

อาสวานํ สมุปฺปาทา　　อวิชฺชา จ ปวตฺตติ.
วฏฺฏมาพทฺธมิจฺเจวํ　　เตภูมกมนาทิกํ
ปฏิจฺจสมุปฺปาโทติ　　ปฏฺฐเปสิ มหามุนิ.

ปฏฺฐานนย

[๑๔] เหตุปจฺจโย อารมฺมณปจฺจโย อธิปติปจฺจโย อนนฺตร-ปจฺจโย สมนนฺตรปจฺจโย สหชาตปจฺจโย อญฺญมญฺญปจฺจโย นิสฺสย-ปจฺจโย อุปนิสฺสยปจฺจโย ปุเรชาตปจฺจโย ปจฺฉาชาตปจฺจโย อาเสวน-ปจฺจโย กมฺมปจฺจโย วิปากปจฺจโย อาหารปจฺจโย อินฺทฺริยปจฺจโย ฌานปจฺจโย มคฺคปจฺจโย สมฺปยุตฺตปจฺจโย วิปฺปยุตฺตปจฺจโย อตฺถิปจฺจ โย นตฺถิปจฺจโย วิคตปจฺจโย อวิคตปจฺจโยติ อยเมตฺถ **ปฏฺฐานนโย**.

[๑๕] ฉธา นามํ ตุ นามสฺส ปญฺจธา นามรูปินํ
เอกธา ปุน รูปสฺส รูปํ นามสฺส เจกธา.
ปญฺญตฺตินามรูปานิ นามสฺส ทุวิธา ทฺวยํ
ทฺวยสฺส นวธา เจติ ฉพฺพิธา ปจฺจยา กถํ.

[๑๖] อนนฺตรนิรุทฺธา จิตฺตเจตสิกา ธมฺมา ปฏฺฐปฺปนฺนานํ จิตฺต-เจตสิกานํ ธมฺมานํ อนนฺตรสมนนฺตรนตฺถิวิคตวเสน, ปุริมานิ ชวนานิ ปจฺฉิมานํ ชวนานํ อาเสวนวเสน, สหชาตา จิตฺตเจตสิกา ธมฺมา อญฺญมญฺญํ สมฺปยุตฺตวเสเนติ จ **ฉธา นามํ นามสฺส** ปจฺจโย โหติ.

[๑๗] เหตุฌานงฺคมคฺคงฺคานิ สหชาตานํ นามรูปานํ เหตาทิ-วเสน, สหชาตา เจตนา สหชาตานํ นามรูปานํ, นานากฺขณิกา เจตนา กมฺมาภินิพฺพตฺตานํ นามรูปานํ กมฺมวเสน, วิปากกฺขนฺธา อญฺญมญฺญํ สหชาตานํ รูปานํ วิปากวเสเนติ จ **ปญฺจธา นามํ นามรูปานํ** ปจฺจโย โหติ.

[๑๘] ปจฺฉาชาตา จิตฺตเจตสิกา ธมฺมา ปุเรชาตสฺส อิมสฺส กายสฺส ปจฺฉาชาตวเสเนติ **เอกธาว นามํ รูปสฺส** ปจฺจโย โหติ.

[๑๙] ฉ วตฺถูนิ ปวตฺติยํ สตฺตนฺนํ วิญฺญาณธาตูนํ, ปญฺจารมฺมณานิ จ ปญฺจวิญฺญาณวีถิยา ปุเรชาตวเสเนติ **เอกธาว รูปนามสฺส** ปจฺจโย โหติ.

[๒๐] อารมฺมณวเสน อุปนิสฺสยวเสเนติ จ **ทุวิธา ปญฺญตฺติ นามรูปานิ นามสฺเสว** ปจฺจยา โหนฺติ.

[๒๑] ตตฺถ รูปาทิวเสน ฉพฺพิธํ โหติ อารมฺมณํ.

[๒๒] อุปนิสฺสโย ปน ติวิโธ โหติ อารมฺมณูปนิสฺสโย อนนฺตรูปนิสฺสโย ปกตูปนิสฺสโย เจติ.

[๒๓] ตตฺถ อารมฺมณเมว ครุกตฺวา อารมฺมณูปนิสฺสโย.

[๒๔] อนนฺตรนิรุทฺธา จิตฺตเจตสิกา ธมฺมา อนนฺตรูปนิสฺสโย.

[๒๕] ราคาทโย ปน ธมฺมา สทฺธาทโย จ สุขํ ทุกฺขํ ปุคฺคโล โภชนํ อุตุ เสนาสนญฺจ ยถารหํ อชฺฌตฺตญฺจ พหิทฺธา จ กุสลาทิธมฺมานํ, กมฺมํ วิปากานนฺติ จ พหุธา โหติ ปกตูปนิสฺสโย.

[๒๖] อธิปติสหชาตอญฺญมญฺญนิสฺสยอาหารอินฺทฺริยวิปฺปยุตฺตอตฺถิอวิคตวเสเนติ ยถารหํ **นวธา นามรูปานิ นามรูปานํ** ปจฺจยา ภวนฺติ.

[๒๗] ตตฺถ ครุกตมารมฺมณํ อารมฺมณาธิปติวเสน นามานํ, สหชาตาธิปติ จตุพฺพิโธปิ สหชาตวเสน สหชาตานํ นามรูปานนฺติ จ ทุวิโธ โหติ อธิปติปจฺจโย.

[๒๘] จิตฺตเจตสิกา ธมฺมา อญฺญมญฺญํ สหชาตรูปานญฺจ, มหาภูตา อญฺญมญฺญํ อุปาทารูปานญฺจ, ปฏิสนฺธิกฺขเณ วตฺถุวิปากา

อญฺญมญฺญนฺติ จ ติวิโธ โหติ สหชาตปจฺจโย.

[๒๙] จิตฺตเจตสิกา ธมฺมา อญฺญมญฺญํ, มหาภูตา อญฺญมญฺญํ, ปฏิสนฺธิกฺขเณ วตฺถุวิปากา อญฺญมญฺญนฺติ จ ติวิโธ โหติ อญฺญมญฺญปจฺจโย.

[๓๐] จิตฺตเจตสิกา ธมฺมา อญฺญมญฺญํ สหชาตรูปานญฺจ, มหาภูตา อญฺญมญฺญํ อุปาทารูปานญฺจ, ฉ วตฺถูนิ สตฺตนฺนํ วิญฺญาณธาตูนนฺติ จ ติวิโธ โหติ นิสฺสยปจฺจโย.

[๓๑] กพฬีกาโร อาหาโร อิมสฺส กายสฺส, อรูปิโน อาหารา สหชาตานํ นามรูปานนฺติ จ ทุวิโธ โหติ อาหารปจฺจโย.

[๓๒] ปญฺจ ปสาทา ปญฺจนฺนํ วิญฺญาณานํ, รูปชีวิตินฺทฺริยํ อุปาทินฺนรูปานํ, อรูปิโน อินฺทฺริยา สหชาตานํ นามรูปานนฺติ จ ติวิโธ โหติ อินฺทฺริยปจฺจโย.

[๓๓] โอกฺกนฺติกฺขเณ วตฺถุ วิปากานํ, จิตฺตเจตสิกา ธมฺมา สหชาตรูปานํ สหชาตวเสน, ปจฺฉาชาตา จิตฺตเจตสิกา ธมฺมา ปุเรชาตสฺส อิมสฺส กายสฺส ปจฺฉาชาตวเสน, ฉ วตฺถูนิ ปวตฺติยํ สตฺตนฺนํ วิญฺญาณธาตูนํ ปุเรชาตวเสเนติ จ ติวิโธ โหติ วิปฺปยุตฺตปจฺจโย.

[๓๔] สหชาตํ ปุเรชาตํ ปจฺฉาชาตญฺจ สพฺพถา
กพฬีกาโร อาหาโร รูปชีวิตมิจฺจยนฺติ

ปญฺจวิโธ โหติ อตฺถิปจฺจโย อวิคตปจฺจโย จ.

[๓๕] อารมฺมณูปนิสฺสยกมฺมตฺถิปจฺจเยสุ จ สพฺเพปิ ปจฺจยา สโมธานํ คจฺฉนฺติ.

[๓๖] สหชาตรูปนฺติ ปเนตฺถ สพฺพตฺถาปิ ปวตฺเต จิตฺต-สมุฏฺฐานานำ ปฏิสนฺธิยำ กฏตฺตารูปานญฺจ วเสน ทุวิธำ โหตีติ เวทิตพฺพำ.

[๓๗] อิติ เตกาลิกา ธมฺมา กาลมุตฺตา จ สมฺภวา
อชฺฌตฺตญฺจ พหิทฺธา จ สงฺขตาสงฺขตา ตถา.

ปญฺญตฺตินามรูปานำ วเสน ติวิธา จิตา
ปจฺจยา นาม ปฏฺฐาเน จตุวีสติ สพฺพถา.

[๓๘] ตตฺถ รูปธมฺมา รูปกฺขนฺโธว, จิตฺตเจตสิกสงฺขาตา จตฺตาโร อรูปิโน ขนฺธา นิพฺพานญฺเจติ ปญฺจวิธมฺปิ อรูปนฺติ จ นามนฺติ จ ปวุจฺจติ.

ปญฺญตฺติเภท

[๓๙] ตโต อวเสสา ปญฺญตฺติ ปน ปญฺญาปิยตฺตา ปญฺญตฺติ, ปญฺญาปนโต ปญฺญตฺตีติ จ ทุวิธา โหติ.

[๔๐] กถำ ตำตำภูตปริณามาการมุปาทาย ตถา ตถา ปญฺญตฺตา ภูมิปพฺพตาทิกา, สมฺภารสนฺนิเวสาการมุปาทาย เคหรถสกฏาทิกา, ขนฺธปญฺจกมุปาทาย ปุริสปุคฺคลาทิกา, จนฺทาวฏฺฏนาทิกมุปาทาย ทิสากาลาทิกา, อสมฺผุฏฺฐาการมุปาทาย กูปคุหาทิกา, ตำตำภูตนิมิตฺตำ ภาวนาวิเสสญฺจ อุปาทาย กสิณนิมิตฺตาทิกา เจติ เอวมาทิปฺปเภทา ปน ปรมตฺถโต อวิชฺชมานาปิ อตฺถจฺฉายากาเรน จิตฺตุปฺปาทาน-มารมฺมณภูตา ตำ ตำ อุปาทาย อุปนิธาย การณำ กตฺวา ตถา ตถา

ปริกปฺปิยมานา สงฺขายติ สมญฺญายติ โวหรียติ ปญฺญาปียตีติ ปญฺญตฺตีติ ปวุจฺจติ. อยํ ปญฺญตฺติ ปญฺญาปิยตฺตา ปญฺญตฺติ นาม.

[๔๑] ปญฺญาปนโต ปญฺญตฺติ ปน นามนามกมฺมาทินาเมน ปริทีปิตา. สา วิชฺชมานปญฺญตฺติ, อวิชฺชมานปญฺญตฺติ, วิชฺชมาเน นอวิชฺชมานปญฺญตฺติ, อวิชฺชมาเนนวิชฺชมานปญฺญตฺติ, วิชฺชมาเนน-วิชฺชมานปญฺญตฺติ, อวิชฺชมาเนนอวิชฺชมานปญฺญตฺติ เจติ ฉพฺพิธา โหติ.

[๔๒] ตตฺถ ยทา ปน ปรมตฺถโต วิชฺชมานํ รูปเวทนาทึ เอตาย ปญฺญาเปนฺติ, ตทายํ วิชฺชมานปญฺญตฺติ. ยทา ปน ปรมตฺถโต อวิชฺชมานํ ภูมิปพฺพตาทึ เอตาย ปญฺญาเปนฺติ, ตทายํ อวิชฺชมานปญฺญตฺตีติ ปวุจฺจติ. อุภินฺนํ ปน โวมิสฺสกวเสน เสสา ยถากฺกมํ ฉฬภิญฺโญ, อิตฺถิสทฺโท, จกฺขุวิญฺญาณํ, ราชปุตฺโตติ จ เวทิตพฺพา.

[๔๓] วจีโฆสานุสาเรน โสตวิญฺญาณวีถิยา
ปวตฺตานนฺตรุปฺปนฺน- มโนทฺวารสฺส โคจรา.
อตฺถา ยสฺสานุสาเรน วิญฺญายนฺติ ตโต ปรํ
สายํ ปญฺญตฺติ วิญฺเญยฺยา โลกสงฺเกตนิมฺมิตา.

อิติ อภิธมฺมตฺถสงฺคเห ปจฺจยสงฺคหวิภาโค นาม
อฏฺฐโม ปริจฺเฉโท.

๙. นวมปริจฺเฉท
กมฺมฏฺฐานสงฺคหวิภาค

[๑] สมถวิปสฺสนานํ ภาวนานมิโต ปรํ
กมฺมฏฺฐานํ ปวกฺขามิ ทุวิธมฺปิ ยถากฺกมํ.

สมถกมฺมฏฺฐาน

[๒] ตตฺถ **สมถสงฺคเห** ตาว ทส กสิณานิ ทส อสุภา ทส อนุสฺสติโย จตสฺโส อปฺปมญฺญาโย เอกา สญฺญา เอกํ ววตฺถานํ จตฺตาโร อารุปฺปา เจติ สตฺตวิเธน สมถกมฺมฏฺฐานสงฺคโห.

จริตเภท

[๓] ราคจริตา โทสจริตา โมหจริตา สทฺธาจริตา พุทฺธิจริตา วิตกฺกจริตา เจติ ฉพฺพิเธน จริตสงฺคโห.

ภาวนาเภท

[๔] ปริกมฺมภาวนา อุปจารภาวนา อปฺปนาภาวนา เจติ ติสฺโส ภาวนา.

นิมิตฺตเภท

[๕] ปริกมฺมนิมิตฺตํ อุคฺคหนิมิตฺตํ ปฏิภาคนิมิตฺตญฺเจติ ตีณิ นิมิตฺตานิ จ เวทิตพฺพานิ.

[๖] กถํ ปถวีกสิณํ อาโปกสิณํ เตโชกสิณํ วาโยกสิณํ นีลกสิณํ ปีตกสิณํ โลหิตกสิณํ โอทาตกสิณํ อากาสกสิณํ อาโลก-กสิณญฺเจติ อิมานิ **ทส กสิณานิ** นาม.

[๗] อุทฺธุมาตกํ วินีลกํ วิปุพฺพกํ วิจฺฉิทฺทกํ วิกฺขายิตกํ วิกฺขิตฺตกํ หตวิกฺขิตฺตกํ โลหิตกํ ปุฬวกํ อฏฺฐิกญฺเจติ อิเม **ทส อสุภา** นาม.

[๘] พุทฺธานุสฺสติ ธมฺมานุสฺสติ สงฺฆานุสฺสติ สีลานุสฺสติ จาคานุสฺสติ เทวตานุสฺสติ อุปสมานุสฺสติ มรณานุสฺสติ กายคตาสติ อานาปานสฺสติ เจติ อิมา **ทส อนุสฺสติโย** นาม.

[๙] เมตฺตา กรุณา มุทิตา อุเปกฺขา เจติ อิมา **จตสฺโส อปฺปมญฺญาโย** นาม, พฺรหฺมวิหาโรติ จ ปวุจฺจติ.

[๑๐] อาหาเรปฏิกูลสญฺญา **เอกา สญฺญา** นาม.

[๑๑] จตุธาตุววตฺถานํ **เอกํ ววตฺถานํ** นาม.

[๑๒] อากาสานญฺจายตนาทโย **จตฺตาโร อารุปฺปา** นามาติ สพฺพถาปิ สมถนิทฺเทเส จตฺตาลีส กมฺมฏฺฐานานิ ภวนฺติ.

สปฺปายเภท

[๑๓] จริตาสุ ปน ทส อสุภา กายคตาสติสงฺขาตา โกฏฺฐาส-ภาวนา จ ราคจริตสฺส สปฺปายา.

[๑๔] จตสฺโส อปฺปมญฺญาโย นีลาทีนิ จ จตฺตาริ กสิณานิ โทสจริตสฺส.

[๑๕] อานาปานํ โมหจริตสฺส วิตกฺกจริตสฺส จ.

[๑๖] พุทฺธานุสฺสติอาทโย ฉ สทฺธาจริตสฺส.

[๑๗] มรณอุปสมสญฺญาววตฺถานานิ พุทฺธิจริตสฺส.

[๑๘] เสสานิ ปน สพฺพานิปิ กมฺมฏฺฐานานิ สพฺเพสมฺปิ สปฺปายานิ, ตตฺถาปิ กสิเณสุ ปุถุลํ โมหจริตสฺส, ขุทฺทกํ วิตกฺกจริตสฺเสวาติ.

อยเมตฺถ สปฺปายเภโท.

ภาวนาเภท

[๑๙] **ภาวนาสุ**[๑] สพฺพตฺถาปิ ปริกมฺมภาวนา ลพฺภเตว. พุทฺธานุสฺสติอาทีสุ อฏฺฐสุ สญฺญาววตฺถาเนสุ จาติ ทสสุ กมฺมฏฺฐาเนสุ อุปจารภาวนาว สมฺปชฺชติ, นตฺถิ อปฺปนา.

[๒๐] เสเสสุ ปน สมตึสกมฺมฏฺฐาเนสุ อปฺปนาภาวนาปิ สมฺปชฺชติ.

[๒๑] ตตฺถาปิ ทส กสิณานิ อานาปานญฺจ ปญฺจกชฺฌานิกานิ.[๒]

[๒๒] ทส อสุภา กายคตาสติ จ ปจมชฺฌานิกา.

[๒๓] เมตฺตาทโย ตโย จตุกฺกชฺฌานิกา.

[๒๔] อุเปกฺขา ปญฺจมชฺฌานิกานิ ฉพฺพีสติ รูปาวจรชฺฌานิกานิ กมฺมฏฺฐานานิ.

---

๑ ภาวนาสุ ปน (สีหฬโปตฺถเก) ๒ ปญฺจกชฺฌานิกา (สีหฬโปตฺถเก)

[๒๕] จตฺตาโร ปน อารุปฺปา อารุปฺปชฺฌานิกาติ.

อยเมตฺถ ภาวนาเภโท.

โคจรเภท

[๒๖] **นิมิตฺเตสุ** ปน ปริกมฺมนิมิตฺตํ อุคฺคหนิมิตฺตญฺจ สพฺพตฺถาปิ ยถารหํ ปริยาเยน ลพฺภนฺเตว.

[๒๗] ปฏิภาคนิมิตฺตํ ปน กสิณาสุภโกฏฺฐาสอานาปาเนเสฺวว ลพฺภติ, ตตฺถ หิ ปฏิภาคนิมิตฺตมารพฺภอุปจารสมาธิ อปฺปนาสมาธิ จ ปวตฺตนฺติ.

[๒๘] กถํ อาทิกมฺมิกสฺส หิ ปถวีมณฺฑลาทีสุ นิมิตฺตํ อุคฺคณฺหนฺตสฺส ตมารมฺมณํ ปริกมฺมนิมิตฺตนฺติ ปวุจฺจติ, สา จ ภาวนา ปริกมฺมภาวนา นาม.

[๒๙] ยทา ปน ตํ นิมิตฺตํ จิตฺเตน สมุคฺคหิตํ โหติ, จกฺขุนา ปสฺสนฺตสฺเสว มโนทฺวารสฺส อาปาถมาคตํ, ตทา ตเมว อารมฺมณํ อุคฺคหนิมิตฺตํ นาม, สา จ ภาวนา สมาธิยติ.

[๓๐] ตถาสมาหิตสฺส ปเนตสฺส ตโต ปรํ ตสฺมึ อุคฺคหนิมิตฺเต ปริกมฺมสมาธินา ภาวนมนุยุญฺชนฺตสฺส ยทา ตปฺปฏิภาคํ วตฺถุธมฺม-วิมุจฺจิตํ ปญฺญตฺติสงฺขาตํ ภาวนามยมารมฺมณํ จิตฺเต สนฺนิสินฺนํ สมปฺปิตํ โหติ, ตทา ตํปฏิภาคนิมิตฺตํ สมุปฺปนฺนนฺติ ปวุจฺจติ.

[๓๑] ตโต ปฏฺฐาย ปริปนฺถวิปฺปหีนา กามาวจรสมาธิสงฺขาตา อุปจารภาวนา นิปฺผนฺนา นาม โหติ.

[๓๒] ตโต ปรํ ตเมว ปฏิภาคนิมิตฺตํ อุปจารสมาธินา สมาเสวนฺตสฺส รูปาวจรปจมชฺฌานมปฺเปติ.

[๓๓] ตโต ปรํ ตเมว ปจมชฺฌานํ อาวชฺชนํ สมาปชฺชนํ อธิฏฺฐานํ วุฏฺฐานํ ปจฺจเวกฺขณา เจติ อิมาหิ ปญฺจหิ วสิตาหิ วสีภูตํ กตฺวา วิตกฺกาทิกโมฬาริกงฺคํ ปหานาย วิจาราทิสุขุมงฺคุปฺปตฺติยา ปทหโต ยถากฺกมํ ทุติยชฺฌานาทโย ยถารหมปฺเปนฺติ.

[๓๔] อิจฺเจวํ ปถวีกสิณาทีสุ ทฺวาวีสติกมฺมฏฺฐาเนสุ ปฏิภาค-นิมิตฺตมุปลพฺภติ.

[๓๕] อวเสเสสุ ปน อปฺปมญฺญา สตฺตปญฺญตฺติยํ ปวตฺตนฺติ.

[๓๖] อากาสวชิตกสิเณสุ ปน ยํ กิญฺจิ กสิณํ อุคฺฆาเฏตฺวา ลทฺธมากาสํ อนนฺตวเสน ปริกมฺมํ กโรนฺตสฺส ปจมารุปฺปมปฺเปติ.

[๓๗] ตเมว ปจมารุปฺปวิญฺญาณํ อนนฺตวเสน ปริกมฺมํ กโรนฺตสฺส ทุติยารุปฺปมปฺเปติ.

[๓๘] ตเมว ปจมารุปฺปวิญฺญาณาภาวํ ปน “นตฺถิ กิญฺจี”ติ ปริกมฺมํ กโรนฺตสฺส ตติยารุปฺปมปฺเปติ.

[๓๙] ตติยารุปฺปํ “สนฺตเมตํ, ปณีตเมตนฺ”ติ ปริกมฺมํ กโรนฺตสฺส จตุตฺถารุปฺปมปฺเปติ.

[๔๐] อวเสเสสุ จ ทสสุ กมฺมฏฺฐาเนสุ พุทฺธคุณาทิก-มารมฺมณมารพฺภ ปริกมฺมํ กตฺวา ตสฺมึ นิมิตฺเต สาธุกมุคฺคหิเต ตตฺเถว ปริกมฺมญฺจ สมาธิยติ, อุปจาโร จ สมฺปชฺชติ.

[๔๑] อภิญฺญาวเสน ปวตฺตมานํ ปน รูปาวจรปญฺจมชฺฌานํ อภิญฺญาปาทกปญฺจมชฺฌานา วุฏฺหิตฺวา อธิฏฺเฐยฺยาทิกมาวชฺเชตฺวา ปริกมฺมํ กโรนฺตสฺส รูปาทีสุ อารมฺมเณสุ ยถารหมปฺเปติ.

[๔๒] อภิญฺญา จ นาม :-

อิทฺธิวิธํ ทิพฺพโสตญ ปรจิตฺตวิชานนา
ปุพฺเพนิวาสานุสฺสติ ทิพฺพจกฺขุติ ปญฺจธา.

อยเมตฺถ โคจรเภโท.
นิฏฺฐิโต จ สมถกมฺมฏฺฐานนโย.

วิปสฺสนากมฺมฏฺฐานวิสุทฺธิเภท

[๔๓] **วิปสฺสนากมฺมฏฺฐาเน** ปน สีลวิสุทฺธิ จิตฺตวิสุทฺธิ ทิฏฺฐิวิสุทฺธิ กงฺขาวิตรณวิสุทฺธิ มคฺคามคฺคญาณทสฺสนวิสุทฺธิ ปฏิปทาญาณทสฺสนวิสุทฺธิ ญาณทสฺสนวิสุทฺธิ เจติ สตฺตวิเธน วิสุทฺธิสงฺคโห.

[๔๔] อนิจฺจลกฺขณํ ทุกฺขลกฺขณํ อนตฺตลกฺขณญฺเจติ ตีณิ ลกฺขณานิ.

[๔๕] อนิจฺจานุปสฺสนา ทุกฺขานุปสฺสนา อนตฺตานุปสฺสนา เจติ ติสฺโส อนุปสฺสนา.

[๔๖] สมฺมสนญาณํ อุทยพฺพยญาณํ ภงฺคญาณํ ภยญาณํ อาทีนวญาณํ นิพฺพิทาญาณํ มุจฺจิตุกมฺยตาญาณํ ปฏิสงฺขาญาณํ สงฺขารุเปกฺขาญาณํ อนุโลมญาณญฺเจติ ทส วิปสฺสนาญาณานิ.

[๔๗] สุญฺญโต วิโมกฺโข, อนิมิตฺโต วิโมกฺโข, อปฺปณิหิโต วิโมกฺโข เจติ ตโย วิโมกฺขา.

[๔๘] สุญฺญตานุปสฺสนา อนิมิตฺตานุปสฺสนา อปฺปณิหิตานุปสฺสนา เจติ ตีณิ วิโมกฺขมุขานิ จ เวทิตพฺพานิ.

[๔๙] กถํ ปาติโมกฺขสํวรสีลํ อินฺทฺริยสํวรสีลํ อาชีวปาริสุทฺธิสีลํ ปจฺจยสนฺนิสฺสิตสีลญฺเจติ จตุปาริสุทฺธิสีลํ **สีลวิสุทฺธิ** นาม.

[๕๐] อุปจารสมาธิ อปฺปนาสมาธิ เจติ ทุวิโธปิ สมาธิ **จิตฺตวิสุทฺธิ** นาม.

[๕๑] ลกฺขณรสปจฺจุปฏฺฐานปทฏฺฐานวเสน นามรูปปริคฺคโห **ทิฏฺฐิวิสุทฺธิ** นาม.

[๕๒] เตสเมว จ นามรูปานํ ปจฺจยปริคฺคโห **กงฺขาวิตรณวิสุทฺธิ** นาม.

[๕๓] ตโต ปรํ ปน ตถาปริคฺคหิเตสุ สปฺปจฺจเยสุ เตภูมกสงฺขาเรสุ อตีตาทิเภทภินฺเนสุ ขนฺธาทินยมารพฺภ กลาปวเสน สงฺขิปิตฺวา “อนิจฺจํ ขยฏฺเจน, ทุกฺขํ ภยฏฺเจน, อนตฺตา อสารกฏฺเจนา”ติ อทฺธานวเสน สนฺตติวเสน ขณวเสน วา สมฺมสนญาเณน ลกฺขณตฺตยํ สมฺมสนฺตสฺส เตเสฺวว ปจฺจยวเสน ขณวเสน จ อุทยพฺพยญาเณน อุทยพฺพยํ สมนุปสฺสนฺตสฺส จ :-

“โอภาโส ปีติ ปสฺสทฺธิ อธิโมกฺโข จ ปคฺคโห
สุขํ ญาณมุปฏฺฐาน- มุเปกฺขา จ นิกนฺติ เจ”ติ

โอภาสาทิวิปสฺสนุปกฺกิเลสปริปนฺถปริคฺคหวเสน มคฺคามคฺคลกฺขณววตฺถานํ **มคฺคามคฺคญาณทสฺสนวิสุทฺธิ** นาม.

[๕๔] ตถา ปริปนฺถวิมุตฺตสฺส ปน ตสฺส อุทยพฺพยญาณโต ปฏฺฐาย ยาวานุโลมา ติลกฺขณํ วิปสฺสนาปรมฺปราย ปฏิปชฺชนฺตสฺส นว วิปสฺสนาญาณานิ **ปฏิปทาญาณทสฺสนวิสุทฺธิ** นาม.

[๕๕] ตสฺเสวํ ปฏิปชฺชนฺตสฺส ปน วิปสฺสนาปริปากมาคมฺม “อิทานิ อปฺปนา อุปฺปชฺชิสฺสตี”ติ ภวงฺคํ โวจฺฉิชฺชิตฺวา อุปฺปนฺนมโนทฺวารวชฺชนานนฺตรํ เทฺว ตีณิ วิปสฺสนาจิตฺตานิ ยํ กิญฺจิ อนิจฺจาทิลกฺขณมารพฺภ ปริกมฺโมปจารานุโลมนามเมน ปวตฺตนฺติ.

[๕๖] ยา สิขาปฺปตฺตา, สา สานุโลมา สงฺขารุเปกฺขา วุฏฺฐานคามินิวิปสฺสนาติ จ ปวุจฺจติ.

[๕๗] ตโต ปรํ โคตฺรภุจิตฺตํ นิพฺพานมาลมฺพิตฺวา ปุถุชฺชนโคตฺตมภิภวนฺตํ อริยโคตฺตมภิสมฺโภนฺตญฺจ ปวตฺตติ.

[๕๘] ตสฺสานนฺตรเมว มคฺโค ทุกฺขสจฺจํ ปริชานนฺโต สมุทยสจฺจํ ปชหนฺโต นิโรธสจฺจํ สจฺฉิกโรนฺโต มคฺคสจฺจํ ภาวนาวเสน อปฺปนาวีถิโมตรติ.

[๕๙] ตโต ปรํ เทฺว ตีณิ ผลจิตฺตานิ ปวตฺติตฺวา[๑] ภวงฺคปาโตว โหติ, ปุน ภวงฺคํ โวจฺฉินฺทิตฺวา ปจฺจเวกฺขณญาณานิ ปวตฺตนฺติ.

[๖๐] มคฺคํ ผลญฺจ นิพฺพานํ ปจฺจเวกฺขติ ปณฺฑิโต
หีเน กิเลเส เสเส จ ปจฺจเวกฺขติ วา น วา.

---

๑ ปวตฺติตฺวา นิรุชฺฌนฺติ (สีหฬโปตฺถเก)

ฉพฺพิสุทฺธิกเมเนวํ ภาเวตพฺโพ จตุพฺพิโธ
ญาณทสฺสนวิสุทฺธิ นาม มคฺโค ปวุจฺจติ.

อยเมตฺถ วิสุทฺธิเภโท.

วิโมกฺขเภท

[๖๑] ตตฺถ อนตฺตานุปสฺสนา อตฺตาภินิเวสํ มุญฺจนฺตี สุญฺญตานุปสฺสนา นาม วิโมกฺขมุขํ โหติ.

[๖๒] อนิจฺจานุปสฺสนา วิปลฺลาสนิมิตฺตํ มุญฺจนฺตี อนิมิตฺตานุปสฺสนา นาม.

[๖๓] ทุกฺขานุปสฺสนา ตณฺหาปณิธึ มุญฺจนฺตี อปฺปณิหิตานุปสฺสนา นาม.

[๖๔] ตสฺมา ยทิ วุฏฺฐานคามินิวิปสฺสนา อนตฺตโต วิปสฺสติ, สุญฺญโต วิโมกฺโข นาม โหติ มคฺโค.

[๖๕] ยทิ อนิจฺจโต วิปสฺสติ, อนิมิตฺโต วิโมกฺโข นาม.

[๖๖] ยทิ ทุกฺขโต วิปสฺสติ, อปฺปณิหิโต วิโมกฺโข นามาติ จ มคฺโค วิปสฺสนาคมนวเสน ตีณิ นามานิ ลภติ, ตถา ผลญฺจ มคฺคาคมนวเสน มคฺควีถิยํ.

[๖๗] ผลสมาปตฺติวีถิยํ ปน ยถาวุตฺตนเยน วิปสฺสนฺตานํ ยถาสกผลมุปฺปชฺชมานมฺปิ วิปสฺสนาคมนวเสเนว สุญฺญตาทิวิโมกฺโขติ จ ปวุจฺจติ, อารมฺมณวเสน ปน สรสวเสน จ นามตฺตยํ

สพฺพตฺถ สพฺเพสมฺปิ สมเมว จ.

อยเมตฺถ วิโมกฺขเภโท.

ปุคฺคลเภท

[๖๘] เอตฺถ ปน โสตาปตฺติมคฺคํ ภาเวตฺวา ทิฏฺฐิวิจิกิจฺฉา-ปหาเนน ปหีนาปายคมโน สตฺตกฺขตฺตุปรโม **โสตาปนฺโน** นาม โหติ.

[๖๙] สกทาคามิมคฺคํ ภาเวตฺวา ราคโทสโมหานํ ตนุกรตฺตา **สกทาคามี** นาม โหติ สกิเทว อิมํ โลกํ อาคนฺตฺวา.

[๗๐] อนาคามิมคฺคํ ภาเวตฺวา กามราคพฺยาปาทานมน-วเสสปฺปหาเนน **อนาคามี** นาม โหติ อนาคนฺตฺวา อิตฺถตฺตํ.

[๗๑] อรหตฺตมคฺคํ ภาเวตฺวา อนวเสสกิเลสปฺปหาเนน **อรหา** นาม โหติ ขีณาสโว โลเก อคฺคทกฺขิเณยฺโยติ.

อยเมตฺถ ปุคฺคลเภโท.

สมาปตฺติเภท

[๗๒] **ผลสมาปตฺติวีถิยํ** [๑] ปเนตฺถ สพฺเพสมฺปิ ยถาสกผลวเสน สาธารณาว.

---

๑ ผลสมาปตฺติโย (สีหฬโปตฺถเก)

[๗๓] **นิโรธสมาปตฺติสมาปชฺชนํ** ปน อนาคามีนญฺเจว อรหนฺตานญฺจ ลพฺภติ, ตตฺถ ยถากฺกมํ ปฐมชฺฌานาทิมหคฺคต-สมาปตฺตึ สมาปชฺชิตฺวา วุฏฺฐาย ตตฺถ คเต สงฺขารธมฺเม ตตฺถ ตตฺเถว วิปสฺสนฺโต ยาว อากิญฺจญฺญายตนํ คนฺตฺวา ตโต ปรํ อธิฏฺเจยฺยาทิกํ ปุพฺพกิจฺจํ กตฺวา เนวสญฺญานาสญฺญายตนํ สมาปชฺชติ, ตสฺส ทฺวินฺนํ อปฺปนาชวนานํ ปรโต โวจฺฉิชฺชติ จิตฺตสนฺตติ, ตโต นิโรธสมาปนฺโน นาม โหติ.

[๗๔] วุฏฺฐานกาเล ปน อนาคามิโน อนาคามิผลจิตฺตํ, อรหโต อรหตฺตผลจิตฺตํ เอกวารเมว ปวตฺติตฺวา ภวงฺคปาโต โหติ, ตโต ปรํ ปจฺจเวกฺขณญาณํ ปวตฺตติ.

อยเมตฺถ สมาปตฺติเภโท.

นิฏฺฐิโต จ วิปสฺสนากมฺมฏฺฐานนโย.

อุยฺโยชน

[๗๕] ภาเวตพฺพํ ปนิจฺเจวํ　　ภาวนาทฺวยมุตฺตมํ
ปฏิปตฺติรสสฺสาทํ　　ปตฺถยนฺเตน สาสเนติ.

อิติ อภิธมฺมตฺถสงฺคเห กมฺมฏฺฐานสงฺคหวิภาโค นาม นวโม ปริจฺเฉโท.

นิคมน

(ก) จาริตฺตโสภิตวิสาลกุโลทเยน
สทฺธาภิวุฑฺฒปริสุทฺธคุโณทเยน
นปฺปวฺหเยน[๑] ปณิธาย ปรานุกมฺปำ
ยำ ปตฺถิตำ ปกรณำ ปรินิฏฺฐิตำ.

(ข) ปุญฺเญน เตน วิปุเลน ตุ มูลโสมำ
ธญฺญาธิวาสมุทิโตทิตมายุกนฺตำ[๒]
ปญฺญาวทาตคุณโสภิตสชฺชิภิกฺขู
มญฺญนฺตุ ปุญฺญวิภโวทยมงฺคลาย.

อิติ อนุรุทฺธาจริเยน รจิตำ อภิธมฺมตฺถสงฺคหำ นาม ปกรณำ.
คนฺถโต ปญฺญาสาธิกานิ อฏฺฐสตานิ สมตฺตานิ.

อภิธมฺมตฺถสงฺคโห นิฏฺฐิโต.

---

๑ นมฺพวฺหเยน (สีหฬโปตฺถเก) ๒ มายุคนฺตำ (สีหฬโปตฺถเก)

คาถานำ ปฐมปาทานุกฺกมณิกา

ปฐมปาทานุกฺกม	ปิฏฺฐงฺก	ปฐมปาทานุกฺกม	ปิฏฺฐงฺก
อฏฺฐสฏฺฐิ ตถา เทฺว จ	๒๑	อิติ เตกาลิกา ธมฺมา	๖๕
อฏฺฐวีสติ กาเมสุ	๕๒	อิตฺถำ จิตฺตาวิยุตฺตานำ	๑๗
อฏฺฐารส ปนฺนรส	๔๘	อิตฺถำ มหคฺคตำ ปุญฺญำ	๔๒
อฏฺฐตึส สตฺตตึส	๑๕	อิตฺถเมกูนนวุติ-	๗
อฏฺฐธา โลภมูลานิ	๒	อิทฺธิวิธำ ทิพฺพโสตำ	๗๒
อตีเต เหตโว ปญฺจ	๖๑	เอกทฺวาริกจิตฺตานิ	๒๒
อตฺถา ยสฺสานุสาเรน	๖๖	เอกาทสวิธำ ตสฺมา	๗
อนุตฺตเร ฌานธมฺมา	๑๕	เอกุปฺปาทนิโรธา จ	๙
อริยา โนปลพฺภนฺติ	๓๕	เอกูนวีสติ ธมฺมา	๑๓
อสีติ วิถิจิตฺตานิ	๓๓	เอกูนวีสาฏฺฐารส	๑๖
อสงฺขารำ สสงฺขาร-	๔๑	เอตฺตาวตา วิภตฺตา หิ	๔๕
อเสกฺขานำ จตุจตฺตา-	๓๓	โอภาโส ปีติ ปสฺสทฺธิ	๗๓
อเหตุกาฏฺฐารเสก-	๑๙	กมฺมจิตฺโตตุกาหาร-	๕๐
อเหตุเกสุ สพฺพตฺถ	๑๗	กลาปานำ ปริจฺเฉท-	๕๐
อารุปฺปจุติยา โหนฺติ	๔๓	กาเม ชวนสตฺตาลมฺ-	๓๑
อาลมฺพนปฺปเภเทน	๖	กาเม เตวีส ปากานิ	๔
อาสวานำ สมุปฺปาทา	๖๑	จตุปญฺญาสธา กาเม	๗
อาสโวฆา จ โยคา จ	๕๔	จตุมคฺคปฺปเภเทน	๖
อิสฺสามจฺเฉรกุกฺกุจฺจ-	๑๓	จตฺตาโรธิปตี วุตฺตา	๕๖
อิจฺเจวำ มตสตฺตานำ	๕๑	จาริตฺตโสภิตวิสาล...	๗๘
อิจฺเจวมฏฺฐวีสติ-	๔๗	จิตฺตุปฺปาทานมิจฺเจวำ	๒๖
อิติ จิตฺตำ เจตสิกำ	๕๒	ฉ เหตู ปญฺจ ฌานงฺคา	๕๖

ปฐมปาทานุกฺกม	ปิฏฺฐงฺก	ปฐมปาทานุกฺกม	ปิฏฺฐงฺก
ฉตฺตึสานุตฺตเร ธมฺมา	๑๓	น วิชฺชนฺเตตฺถ วิรตี	๑๕
ฉตฺตึสติ ตถา ตีณิ	๒๒	นวสตญฺเจกวีส-	๓๖
ฉตฺตึส ปญฺจตึส จ	๑๔	ปญฺจวีส ปริตฺตมฺหิ	๒๔
ฉธา นามํ ตุ นามสฺส	๖๒	ปญฺจตึส จตุตฺตึส	๑๔
ฉนฺโท จิตฺตมุเปกฺขา จ	๕๗	ปญฺจธา ฌานเภเทน	๕
ฉพฺพิสุทฺธิกเมเนวํ	๗๕	ปญฺจปญฺญาส ฉสฏฺฐิฏ-	๑๑
ฉวตฺถุ นิสฺสิตา กาเม	๒๕	ปญฺจุปาทานกฺขนฺธาติ	๕๙
ฉสฏฺฐิ ปญฺจปญฺญาส	๑๑	ปญฺญตฺตินามรูปานิ	๖๒
ฉเฬวานุสยา โหนฺติ	๕๔	ปญฺญตฺตินามรูปานํ	๖๕
ชายมานาทิรูปานํ	๔๙	ปญฺญา ปกาสิตา สตฺต-	๑๓
ฌานงฺคโยคเภเทน	๗	ปฏิสงฺขาย ปเนตมทฺธุวํ	๔๔
ตตฺถ วุตฺตาภิธมฺมตฺถา	๑	ปฏิสนฺธาทโย นาม-	๒๑
เตสํ จิตฺตาวิยุตฺตานํ	๑๐	ปฏิสนฺธิ ภวงฺคญฺจ	๓๘
เตสํ ทฺวาทส ปากานิ	๔๑	ปฏิสนฺธิภวงฺควีถิโย	๔๔
เตสเมว จ มูลานํ	๖๑	ปทมจฺจุตมจฺจนฺตํ	๕๒
เตจตฺตาลีส นิสฺสาย	๒๕	ปริจฺเฉโท จ วิญฺญตฺติ	๔๖
เตตฺตึส ปาเก พาตฺตึส	๑๕	ปวตฺติสงฺคหํ นาม	๒๖
เตรสญฺญสมานา จ	๑๐	ปาปาเหตุกมุตฺตานิ	๓
ทุกฺขํ เตภูมกํ วฏฺฏํ	๕๙	ปุญฺเญน เตน วิปุเลน ...	๗๘
ทฺวาสตฺตติวิธา วุตฺตา	๕๓	ปุถุชฺชนา น ลพฺภนฺติ	๓๕
ทฺวาทสากุสลาเนวํ	๖	ปุถุชฺชนาน เสกฺขานํ	๓๐
ทฺวาทเสกาทส ทส	๑๗	ภาเวตพฺพํ ปนิจฺเจวํ	๗๗
ทฺวารารมฺมณเภเทน	๕๙	ภูตปฺปสาทวิสยา	๔๖
ทฺวตฺตึส สุขปุญฺญมฺหา	๓๐	มคฺคํ ผลญฺจ นิพฺพานํ	๗๔

ปฐมปาทานุกฺกม	ปิฏฺฐงฺก	ปฐมปาทานุกฺกม	ปิฏฺฐงฺก
มคฺคยุตฺตา ผลา เจว	๕๙	สตฺตวีสติปุญฺญมฺหิ	๑๓
ยถา จ รูปาวจรำ	๗	สตฺตากุสลปากานิ	๓
ยถาวุตฺตานุสาเรน	๑๓	สตฺตกฺขตฺตุำ ปริตฺตานิ	๓๒
เยสำ สงฺขตธมฺมานำ	๖๐	สตฺตตึสวิธำ ปุญฺญำ	๘
รูปาวจรจุติยา	๔๔	สทฺโท วิกาโร ชรตา	๕๒
รูปญฺจ เวทนา สญฺญา	๕๙	สพฺพาปุญฺเญสุ จตฺตาโร	๑๒
โลโภ โทโส จ โมโห จ	๑๙	สพฺเพ โลกุตฺตเร โหนฺติ	๕๘
วจีโฆสานุสาเรน	๖๖	สมถวิปสฺสนานำ	๖๗
วิจิกิจฺฉา วิจิกิจฺฉา-	๑๒	สมุทฺเทสา วิภาคา จ	๔๕
วีถิจิตฺตวเสเนวำ	๓๔	สมฺปยุตฺตา ยถาโยคำ	๑๘
วีถิจิตฺตานิ ตีเณว	๒๙	สมฺมาสติ สมาธีติ	๕๗
วีถิจิตฺตานิ สตฺเตว	๒๘	สมฺมาสมฺพุทฺธมตุลำ	๑
วีสานุตฺตรมุตฺตมฺหิ	๒๔	สหชาตำ ปุเรชาตำ	๖๔
เวทนาณาสงฺขาร-	๔	สาธารณา จ จตฺตาโร	๑๖
เวทนาเหตุโต กิจฺจ-	๑๘	สุขเมกตฺถ ทุกฺขญฺจ	๑๙
สงฺกปฺปปสฺสทฺธิ จ ...	๕๘	สุขำ ทุกฺขมุเปกฺขาติ	๑๙
สตฺต สพฺพตฺถ ยุชฺชนฺติ	๑๐		

ปทานุกฺกมณิกา

ปทานุกฺกม	ปิฎฺฐงฺก
อกนิฏฺฐา	๓๕
อกนิฏฺฐานํ	๓๗
อกุสลํ	๓๙
อกุสลวิปากํ	๑๘
อกุสลวิปากาเนว	๓๐
อกุสลวิปาโกเปกฺขา...	๓๕
อกุสลสงฺคเห	๕๓
อกุสลสงฺคโห	๕๓
อกุสลสาธารณา	๑๕,๑๖
อกุสลา	๑๙
อกุสลา นาม	๙
อกุสลานิ	๒๔
อกุสเลสุ	๑๑,๑๕
อคฺคทกฺขิเณยฺโย	๗๖
อคฺคมคฺคผลุชฺฌิเต	๒๔
อโคจรคฺคาหิกรูปํ	๔๗
องฺคภาเวน	๔๔
อจฺจนฺตํ	๕๒
อจฺจุตํ	๕๒
อชฺฌตฺตญฺพหิทฺธา	๔๘,๖๓,๖๕
อชฺฌตฺติกํ	๕๐
อชฺฌตฺติกพาหิราทิวเสน	๔๖
อชฺฌตฺติกรูปํ นาม	๔๖
อชฺฌตฺติกสนฺตาเน	๔๘
อชฺฌตฺติกาทิเภเทน	๔๗
อชฺโฌหรณกาเล	๔๘
อญฺญตรสฺมึ	๒๙,๔๒
อญฺญมญฺญํ	๖๒,๖๓,๖๔
อญฺญมญฺญปจฺจโย	๖๒,๖๔
อญฺญสมานา	๙,๑๓,๑๔, ๑๕,๑๖,๑๗
อญฺญาตาวินฺทฺริยํ	๕๕,๕๖
อญฺญินฺทฺริยํ	๕๕
อญฺญินฺทฺริยานิ	๕๖
อฏฺฐ กปฺปสหสฺสานิ	๓๗
อฏฺฐ กปฺปานิ	๓๗
อฏฺฐ นิพฺพานโคจเร	๒๔
อฏฺฐ นีวรณา	๕๔
อฏฺฐ มคฺคงฺคานิ	๕๗
อฏฺฐ มหาวิปากานิ	๒๐
อฏฺฐ โลกุตฺตรกุสลวิปาก...	๖
อฏฺฐ	๒๑,๓๐,๓๖,๖๑
อฏฺฐจตฺตาลีส	๑๔,๑๕
อฏฺฐจตฺตาลีสาปิ	๑๓
อฏฺฐธา โลภมูลานิ	๒
อฏฺฐธา	๓
อฏฺฐธานุตฺตรํ	๖
อฏฺฐธานุตฺตเร	๗
อฏฺฐปิ	๔๐
อฏฺฐปิ กามาวจรกุสล...	๓
อฏฺฐปิ กุสลวิปากาเหตุก...	๓
อฏฺฐปิ โลภสหคตจิตฺตานิ	๒
อฏฺฐปิ สเหตุกกามาวจร...	๔
อฏฺฐวิธํ	๓๙
อฏฺฐวิธมฺปิ	๔๗
อฏฺฐวีสติ	๕๒
อฏฺฐวีสติจิตฺเตเสฺวว	๑๒
อฏฺฐวีสติยํ	๑๓
อฏฺฐวีสติวิธํ	๔๖,๔๗
อฏฺฐวีสวิธํ	๔๖
อฏฺฐสฏฺฐิ	๒๑
อฏฺฐสุ ปจฺฉิมาสุ	๑๓
อฏฺฐสุ โลกุตฺตรจิตฺเตสุ	๑๔
อฏฺฐสุ	๑๑,๖๙
อฏฺฐารส ธาตุโย	๕๘
อฏฺฐารส	๓,๑๖,๑๘,๔๘
อฏฺฐารสวิธํ	๔๖
อฏฺฐารสวิธมฺเปตํ	๔๕
อฏฺฐารสสุ	๑๗
อฏฺฐารสาเหตุกจิตฺตานิ	๓
อฏฺฐารสาเหตุเกสุ	๑๗
อฏฺฐิกํ	๖๘
อตปฺปา	๓๕
อตปฺปานํ	๓๗
อติปริตฺตํ	๒๗
อติปริตฺตํ นาม	๒๘
อติมหนฺตํ	๒๗
อติมหนฺตํ นาม	๒๘
อติอิฏฺเฐ	๓๐
อตีตํ	๒๓
อตีตเมว	๔๓
อตีตาทิเภทภินฺเนสุ	๗๓
อตีเต	๖๑
อตีโต	๖๑

ปทานุกฺกม	ปิฏฺฐงฺก	ปทานุกฺกม	ปิฏฺฐงฺก	ปทานุกฺกม	ปิฏฺฐงฺก
อตุลํ	๑	อนนฺตรสมนนฺตร...	๖๒	อนุตฺตเร	๑๕
อตฺตวาทุปาทานํ	๕๓	อนนฺตรูปนิสฺสโย	๖๓	อนุปาทินฺนรูปํ	๔๗
อตฺตวาทุปาโท	๕๔	อนนฺตวเสน	๗๑	อนุปาทิเสสนิพฺพานธาตุ	๕๒
อตฺตาภินิเวสํ	๗๕	อนวเสสกิเลสปฺ...	๗๖	อนุปฺปนฺนานํ	๕๗
อตฺถจฺฉายากาเรน	๖๕	อนาคตํ	๒๓	อนุโลมญาณํ	๗๒
อตฺถา	๖๖	อนาคโต	๖๑	อนูนานิ	๕๐
อตฺถิปจฺจโย	๖๒,๖๔	อนาคามิโน	๔๑,๗๗	อโนตฺตปฺปํ	๙,๑๑,๕๔
อทินฺนาทานํ	๓๙	อนาคามิปุคฺคลานํ	๓๒	อโนตฺตปฺปพลํ	๕๕
อทุกฺขมสุขา	๑๘	อนาคามิผลํ	๓๒	อปราปรเวทนียํ	๓๘
อทฺธา	๖๑	อนาคามิผลจิตฺตํ	๖,๗๗	อปายปฏิสนฺธิ	๓๕
อทฺธานวเสน	๗๓	อนาคามิมคฺคํ	๗๖	อปายภูมิ	๓๔
อทฺธุวํ	๔๔	อนาคามิมคฺคจิตฺตํ	๖	อปายภูมิยํ	๓๕,๔๐
อทฺวารรูปํ	๔๗	อนาคามี นาม	๗๖	อปฺปฏิฆรูปญฺจ	๔๗
อโทโส	๙,๑๙,๕๕	อนาคามีนญฺเจว	๗๗	อปฺปณิหิตํ	๕๒
อธิฏฺฐานํ	๗๑	อนารมฺมณํ	๔๖	อปฺปณิหิตานุปสฺสนา	๗๓,๗๕
อธิฏฺเฐยฺยาทิกํ	๗๗	อนิจฺจํ	๗๓	อปฺปณิหิโต	๗๓,๗๕
อธิปติ	๕๖	อนิจฺจตา	๔๖	อปฺปนา	๖๙,๗๔
อธิปติปจฺจโย	๖๒,๖๓	อนิจฺจโต	๗๕	อปฺปนาชวนํ	๔๘
อธิปติสหชาตอญฺญ...	๖๓	อนิจฺจลกฺขณํ	๗๒	อปฺปนาชวนวาเร	๒๙
อธิโมกฺขวิรหิตา	๑๖	อนิจฺจาทิลกฺขณํ	๗๔	อปฺปนาชวนานิ	๓๒
อธิโมกฺโข	๙,๑๑,๗๓	อนิจฺจานุปสฺสนา	๗๒,๗๕	อปฺปนาปิ	๒๙
อนญฺญาตญฺญสฺสามี...	๕๕	อนิฏฺเฐ	๓๐	อปฺปนาปฺปตฺตํ	๔๐
อนตฺตโต	๗๕	อนิทสฺสนรูปํ	๔๗	อปฺปนาภาวนา	๖๗
อนตฺตลกฺขณํ	๗๒	อนินฺทฺริยรูปํ	๔๗	อปฺปนาภาวนาปิ	๖๙
อนตฺตา	๗๓	อนิปฺผนฺนา	๔๖	อปฺปนาวสาเน	๒๙
อนตฺตานุปสฺสนา	๗๒,๗๕	อนิมิตฺตํ	๕๒	อปฺปนาวีถึ	๒๙,๗๔
อนนฺตรนิรุทฺธา	๖๒,๖๓	อนิมิตฺตานุปสฺสนา	๗๓,๗๕	อปฺปนาสมาธิ	๗๐,๗๓
อนนฺตรปจฺจโย	๖๒	อนิมิตฺโต	๗๓,๗๕	อปฺปมญฺญา	๑๕,๗๑
อนนฺตรมุปฺปชฺชมานภเว	๔๒	อนุตฺตรํ	๗	อปฺปมญฺญาโย นาม	๑๐

ปทานุกฺกม	ปิฎฺฐงฺก	ปทานุกฺกม	ปิฎฺฐงฺก	ปทานุกฺกม	ปิฎฺฐงฺก
อปฺปมญฺญาโย	๑๒,๑๔	อรหตฺตพลญาณํ	๕๖	อโลภาโทสาโมหา	๑๙
อปฺปมญฺญาวชฺชิตา	๑๓	อรหตฺตมคฺคํ	๗๖	อโลโภ	๙,๑๙,๕๕
อปฺปมญฺญาวิรติ...	๑๕	อรหตฺตมคฺคจิตฺตํ	๖	อวตฺถุเมว	๔๒
อปฺปมญฺญาวิรติโย	๑๕	อรหตฺตมคฺคผลวชฺชิต...	๒๔	อวตฺถุรูปํ	๔๗
อปฺปมาณสุภา	๓๔	อรหโต	๗๗	อวเสสา	๖๑,๖๕
อปฺปมาณสุภานํ	๓๗	อรหนฺตานํ	๗๗	อวเสเสสุ	๗๑
อปฺปมาณสุเภสุ	๔๑	อรหา นาม	๗๖	อวิคตปจฺจโย	๖๒,๖๔
อปฺปมาณาภา	๓๔	อริยโคตฺตมภิสมฺโภนฺตํ	๗๔	อวิชฺชมานํ	๖๖
อปฺปมาณาภานํ	๓๗	อริยสจฺจํ	๕๙	อวิชฺชมานปญฺญตฺติ	๖๖
อปฺปมาณาเภสุ	๔๑	อริยา	๓๕	อวิชฺชมานาปิ	๖๕
อปฺปโหนฺตาตีต...	๒๘	อริยานเมว	๓๒	อวิชฺชมาเนวิชฺช...	๖๖
อปฺปโหนฺตาตีตกมา...	๒๘	อริยานริยาปิ	๓๕	อวิชฺชมาเนนอวิชฺช...	๖๖
อพฺโพจฺฉินฺนํ	๔๔	อรูปฺ	๖๕	อวิชฺชา	๖๑
อภิชฺฌา	๓๙	อรูปปฏิสนฺธิกา	๔๓	อวิชฺชาตณฺหาวเสน	๖๑
อภิชฺฌากายคนฺโถ	๕๓	อรูปปฏิสนฺธิยา	๔๓	อวิชฺชาตณฺหุปา...	๖๑
อภิญฺญา นาม	๗๒	อรูปภูมิ	๓๕	อวิชฺชานีวรณํ	๕๓
อภิญฺญากุสลํ	๒๔	อรูปราคสโยชนํ	๕๔	อวิชฺชานุสยปริกฺขิตฺเตน	๔๒
อภิญฺญาชวนานิ	๓๑	อรูปโลเก	๒๕	อวิชฺชานุสโย	๕๓
อภิญฺญาปาทกปญฺจ...	๗๒	อรูปวิปากทฺวิปญฺจ...	๔๘	อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขารา	๖๐
อภิญฺญาวเสน	๗๒	อรูปา	๔๓	อวิชฺชาโยโค	๕๓
อภิญฺหํ	๔๒	อรูปาวจรํ	๑	อวิชฺชาสงฺขาร...	๖๑
อภิธมฺมตฺถสงฺคหํ	๑	อรูปาวจรกุสลํ	๓๙	อวิชฺชาสงฺขารา	๖๑
อภิธมฺเม	๕๔	อรูปาวจรกุสลญฺโมกมฺมํ	๔๐	อวิชฺชาสโยชนํ	๕๔
อภินวกรณวเสน	๔๒	อรูปาวจรกุสลญฺยถากฺกมํ	๔๑	อวิชฺชาสโว	๕๓
อภิมุขีภูตํ	๔๒	อรูปาวจรปฏิสนฺธิ	๓๕	อวิชฺโชโฆ	๕๓
อภิวาทิย	๑	อรูปาวจรภูมิ	๓๔	อวินิพฺโภครูปํ	๔๗,๔๙
อโมโห	๑๙,๕๕	อรูปาวจรภูมิยํ	๓๓	อวินิพฺโภครูปญฺจกฺขุนา	๔๙
อรหตฺตผลํ	๒๙,๓๒	อรูปิโน	๖๔	อวินิพฺโภครูปเมว	๔๙
อรหตฺตผลจิตฺตํ	๖,๗๗	อรูเป	๕๒	อวินิพฺโภครูปานิ	๔๘

ปทานุกฺกม	ปิฏฺฐงฺก
อวิภูเต	๒๙
อวิหา	๓๕
อวิหานำ	๓๗
อวีริเยสุ	๕๖
อสงฺขตมนุตฺตรำ	๕๒
อสงฺขารำ	๔๑
อสงฺขาริกเมกำ	๒,๓,๔
อสงฺขาริเก	๑๖
อสญฺญสตฺตา	๓๕
อสญฺญสตฺตานำ	๓๓,๓๗,๔๓,๕๑
อสญฺญสตฺตาน...	๓๗
อสญฺญสตฺเตสุ	๔๑
อสญฺญาปายภูมิสุ	๓๕
อสติ	๔๔
อสมฺปตฺตวเสน	๔๗
อสมฺผุฏฺฐาการำ	๖๕
อสารกฏฺเฐน	๗๓
อสีติ	๓๓
อสุรกาโย	๓๔
อเสกฺขานำ	๓๓
อหิริกำ	๙,๑๑,๕๔
อหิริกพลำ	๕๕
อเหตุกำ	๔๖
อเหตุกจิตฺตานิ นาม	๑๙
อเหตุกเมว	๔๐
อเหตุกโมมูหวชฺชิต...	๑๑
อเหตุกวิปากานิ	๔๐
อเหตุกวิปากาเนว	๔๐
อเหตุกา	๓
อเหตุกาฏฺจารเสกเหตุกา	๑๙
อเหตุเกสุ	๑๗,๕๖
อเหตุรหิตา	๔๔
อโหสิกมฺมำ	๓๘
อาการเภเทน	๕๒
อากาสำ	๕๐
อากาสกสิณำ	๖๘
อากาสธาตุ	๔๖,๔๘
อากาสวชฺชิตกสิเณสุ	๗๑
อากาสานญฺจายต...	๓๘
อากาสานญฺจายตน...	๕,๖
อากาสานญฺจายตนภูมิ	๓๕
อากาสานญฺจายตนาทโย	๖๘
อากิญฺจญฺญา...	๓๘
อากิญฺจญฺญายตนำ	๗๗
อากิญฺจญฺญายตน...	๕,๖
อากิญฺจญฺญายตนภูมิ	๓๕
อาจริยา	๓๐,๖๐
อาจิณฺณำ	๓๘
อาชีวปาริสุทฺธิสีลำ	๗๓
อาทิกมฺมิกสฺส	๓๑,๗๐
อาทีนวญาณำ	๗๒
อานาปานำ	๖๙
อานาปานญฺปญฺจก...	๖๙
อานาปานสฺสติ	๖๘
อาปาถำ	๒๗,๒๘
อาปาถคเตสุ	๔๓
อาปาถมาคตำ	๗๐
อาโปกสิณำ	๖๘
อาโปธาตุ	๔๕
อาโปธาตุวิวชฺชิตำ	๔๕
อาพทฺธำ	๖๑
อาภสฺสรา	๓๔
อาภสฺสรานำ	๓๗
อาภสฺสเรสุ	๔๑
อายตึ	๖๑
อายุกนฺตำ	๗๘
อายุกฺขเยน	๔๒
อายุปฺปมาณำ	๓๖,๓๗,๓๘
อายุปฺปมาณคณนาย	๓๖
อารมฺมณำ	๒๓,๒๘,๔๒, ๔๔,๗๐,๗๑
อารมฺมณปจฺจโย	๖๒
อารมฺมณภูตำ	๕๒
อารมฺมณภูตา	๒๘
อารมฺมณภูเตสุ	๓๑
อารมฺมณเภเทน	๔๐
อารมฺมณเมตำ	๒๘
อารมฺมณเมว	๖๓
อารมฺมณวเสน	๖๓,๗๕
อารมฺมณาธิปติวเสน	๖๓
อารมฺมณานิ นาม	๒๓
อารมฺมณูปนิสฺสย...	๖๔
อารมฺมณูปนิสฺสโย	๖๓
อารมฺมเณ	๒๙,๓๐
อารมฺมเณสุ	๗๒
อารุปฺปจุติยา	๔๓
อารุปฺปชฺฌานิกา	๗๐

ปทานุกฺกม	ปิฏฺ.ธงฺก	ปทานุกฺกม	ปิฏฺ.ธงฺก	ปทานุกฺกม	ปิฏฺ.ธงฺก
อารุปฺปญฺจาปิ	๗	อิตฺถินฺทฺริยํ	๕๕	อุทยพฺพยญาเณน	๗๓
อารุปฺปวิปากวเสน	๒๕	อิตฺถิภาวทสกํ	๔๙	อุทิโตทิตํ	๗๘
อารุปฺเปสุ	๒๔,๔๑	อิตฺถิสทฺโท	๖๖	อุทฺธจฺจํ	๙,๑๑,๕๔
อาลมฺพนปฺปเภเทน	๖	อิทฺหสจฺจาภินิเวโส	๕๓,๕๔	อุทฺธจฺจกุกฺกุจฺจนีวรณํ	๕๓
อาลมฺพนสงฺคเห	๒๓	อิทานิ	๖๑	อุทฺธจฺจสมฺปยุตฺตเมกํ	๒
อาโลกกสิณํ	๖๘	อิทฺธิวิธํ	๗๒	อุทฺธจฺจสโยชนํ	๕๔
อาวชฺชนํ	๗๑	อินฺทฺริยปจฺจโย	๖๒,๖๔	อุทฺธจฺจสหเคเต	๑๖
อาวชฺชนกิจฺจานิ	๒๐	อินฺทฺริยรูปํ นาม	๔๗	อุทฺธุมาตกํ	๖๘
อาวชฺชนทฺวยวชฺชิตานิ	๒๐	อินฺทฺริยสํวรสีลํ	๗๓	อุปกรณภูตญฺกมฺมนิมิตฺตํ	๔๒
อาวชฺชนฺตํ	๒๗	อินฺทฺริยา	๖๔	อุปกฺกิลิฏฺจิ	๔๒
อาสนฺนํ	๓๘	อินฺทฺริเยสุ	๕๕	อุปฆาตํ	๓๘
อาสวา	๕๓	อิริยาปถมฺปิ	๔๘	อุปจยสนฺตตินามเมน	๔๖
อาสวาทีสุ	๕๔	อิสฺสา	๙,๑๒,๑๖	อุปจโย	๔๖
อาสวานํ	๖๑	อิสฺสามจฺฉริยกุกฺกุจฺจานิ	๑๖	อุปจารภาวนา	๖๗,๗๐
อาสโวฆา	๕๔	อิสฺสามจฺเฉรกุกฺกุจฺจ...	๑๓	อุปจารภาวนาว	๖๙
อาเสวนปจฺจโย	๖๒	อิสฺสาสโยชนํ	๕๔	อุปจารสมาธิ	๗๓
อาเสวนวเสน	๖๒	อุกฺกฏฺจวเสน	๕๐	อุปจารสมาธินา	๗๑
อาหจฺจปจฺจยฏฺจิตี	๖๐	อุคฺคณฺหนฺตสฺส	๗๐	อุปจาโร	๗๑
อาหารชกลาปานิ	๕๑	อุคฺคหนิมิตฺตํ นาม	๗๐	อุปจฺเฉทกกมฺมุนา	๔๒
อาหารปจฺจโย	๖๒,๖๔	อุคฺคหนิมิตฺตํ	๖๗,๗๐	อุปฑฺฒกปฺโป	๓๗
อาหารรูปํ นาม	๔๕	อุคฺคหนิมิตฺเต	๗๐	อุปตฺถมฺภกํ	๓๘
อาหารสมุฏฺฐานรูปํ	๔๘	อุตุ	๔๗,๖๓	อุปนิสฺสยปจฺจโย	๖๒
อาหารสมุฏฺฐานา	๕๑	อุตุจิตฺตาหาเรหิ	๔๘	อุปนิสฺสยวเสน	๖๓
อาหารา	๕๖,๖๔	อุตุสมุฏฺฐานรูปํ	๔๘,๕๑	อุปนิสฺสโย	๖๓
อาหาเรปฏิกูลสญฺญา	๖๘	อุตุสมุฏฺฐานรูปปรมฺปรา	๕๑	อุปปชฺชเวทนียํ	๓๘
อาหาโร ๔๕,๔๗,๔๘,๕๕,๖๔		อุตุสมุฏฺฐานา	๕๐	อุปปตฺติภวสงฺขาโต	๖๑
อิฏฺเจ	๓๐	อุทยพฺพยํ	๗๓	อุปปีฬกํ	๓๘
อิตฺถํ	๗,๑๗,๔๒	อุทยพฺพยญาณํ	๗๒	อุปลภิตพฺพภาวานุรูปํ	๔๒
อิตฺถตฺตํ	๔๕,๗๖	อุทยพฺพยญาณโต	๗๔	อุปลภิตพฺพมุปโภคภูตํ	๔๒

ปทานุกฺกม	ปิฏฺฐงฺก	ปทานุกฺกม	ปิฏฺฐงฺก	ปทานุกฺกม	ปิฏฺฐงฺก
อุปสมานุสฺสติ	๖๘	อุภยกฺขเยน	๔๒	เอกวีสติ	๕๐
อุปาทานํ	๖๑	เอกํ ววตฺถานํ นาม	๖๘	เอกวีสสตํ	๗,๘
อุปาทานปจฺจยา ภโว	๖๐	เอกํ ววตฺถานํ	๖๗	เอกสตฺตติ	๑๙
อุปาทานา	๕๔	เอกกวารํ	๓๒	เอกเหตุกานิ	๑๙
อุปาทายรูปํ	๔๕	เอกคฺคตา	๙,๕๕,๕๖	เอกา สญฺญา นาม	๖๘
อุปาทารูปานญฺจ	๖๓,๖๔	เอกจตฺตาลีส	๒๙	เอกา สญฺญา	๖๗
อุปาทินฺนรูปํ	๔๗	เอกจิตฺตกฺขณํ นาม	๒๗	เอกาทส กฺริยา	๔
อุปาทินฺนรูปานํ	๖๔	เอกจิตฺตกฺขณาตีตํ	๒๗	เอกาทส ตทารมฺมณ...	๒๐
อุปฺปชฺชมานเมว	๔๓	เอกจิตฺตกฺขณาตีตานิ	๒๗	เอกาทส	๑๑,๑๖
อุปฺปนฺนมโนทฺวาร...	๗๔	เอกจิตฺตกฺขณิกา	๓๑	เอกาทสวิธํ	๗,๔๖
อุปฺปนฺนานํ	๕๖,๕๗	เอกชาติยํ	๓๘	เอกาทสวิเธน	๔๕
อุปฺปาทจิติภงฺควเสน	๒๗	เอกตีส	๒๒	เอกาทสสุ	๑๐,๑๑
อุปฺปาทาย	๕๗	เอกโตว	๑๒	เอกาปายปฏิสนฺธิ	๓๕
อุเปกฺขกา	๓๐	เอกทฺวาริกจิตฺตานิ นาม	๒๒	เอกาลมฺพนวตฺถุกา	๙
อุเปกฺขา	๑๘,๕๕,๖๘,๖๙	เอกทฺวาริกจิตฺตานิ	๒๒	เอกาว	๕๗
อุเปกฺขาสมฺโพชฺฌงฺโค	๕๗	เอกทฺวิติจตุปญฺจ...	๒๑	เอกุปฺปาทนิโรธา	๙
อุเปกฺขาสหคตํ	๒,๓,๔	เอกธา	๖๒	เอกุปฺปาทา	๔๙
อุเปกฺขาสหคตกิริย...	๓๐	เอกธาว	๖๒	เอกูนตึสกามาวจร...	๒๗
อุเปกฺขาสหคตจิตฺตานิ	๑๘	เอกธาว รูปํ	๖๓	เอกูนนวุติจิตฺตุปฺ...	๑๐
อุเปกฺขาสหคตชวนา...	๒๙	เอกนวุตีปิ	๓	เอกูนนวุติปเภทํ	๗
อุเปกฺขาสหคตสนฺตีรณํ	๓๐	เอกนิโรธา	๔๙	เอกูนนวุติวิธํ	๗
อุเปกฺขาสหคตสนฺตีรณ...	๒๒	เอกนิสฺสยา	๔๙	เอกูนวีสติ จิตฺตานิ	๒๐
อุเปกฺขาสหคตา	๑๔	เอกนฺเตน	๒๕	เอกูนวีสติ ธมฺมา	๑๕
อุเปกฺขาสหคตาเนว	๓๐	เอกปญฺญาส	๑๑	เอกูนวีสติ	๑๓,๒๒
อุเปกฺขาสหคตาว	๒๙	เอกวารเมว	๓๑,๗๗	เอกูนวีสติเม เจตสิกา	๑๐,๑๒
อุเปกฺขาสหคเตสุ	๑๒	เอกวิธมฺปิ	๔๖,๕๒	เอกูนวีสาฏฺจารส	๑๖
อุเปกฺขินฺทฺริยํ	๕๕	เอกวิสยํ	๓๘	เอกูนสฏฺจิ	๓
อุเปกฺเขกคฺคตาสหิตํ	๔,๕,๗	เอกวีสติ รูปกลาปา นาม	๔๙	เอกูนสฏฺจิสุตโย	๑๓
อุภยํ	๖๐	เอกวีสติ โวหาเร	๒๔	เอกูนสฏฺจิโสภนจิตฺเตสุ	๑๒

ปทานุกฺกม	ปิฎกงฺก
เอกูนสตฺตติ	๑๑
เอกูนสตฺตติ ธมฺมา	๕๙
เอโก กปฺโป	๓๗
เอโกว	๕๖
เอตฺตาวตา	๑๐
เอตฺถากุสลกมฺม...	๔๐
เอวมาทิปฺปเภทา	๖๕
เอวเมตสฺส	๖๐
โอกฺกนฺติกฺขเณ	๓๕,๖๔
โอฆา	๕๓
โอชา	๔๗
โอชาผรณํ	๕๑
โอชาสงฺขาโต	๔๘
โอณตัว	๔๒
โอตฺตปฺปํ	๙
โอตฺตปฺปพลํ	๕๕
โอทาตกสิณํ	๖๘
โอปปาติกานญฺจกฺขุ...	๕๐
โอภาสาทิวิปสฺสนุปกฺ...	๗๔
โอภาโส	๗๓
โอมกวเสน	๕๐
โอฬาริกรูปํ	๔๗
กงฺขาวิตรณวิสุทฺธิ นาม	๗๓
กงฺขาวิตรณวิสุทฺธิ	๗๒
กฏตฺตารูปานญฺวเสน	๖๕
กตตฺตากมฺมํ	๓๘
กเตฺวเกกนฺตุ	๗
กปฺปสหสฺสานิ	๓๗
กปฺปสฺส	๓๗
กพฬีกาโร	๔๕,๕๕,๖๔
กมฺมํ	๔๒,๔๓,๔๗,๖๓
กมฺมกมฺมนิมิตฺตคติ...	๒๓,๒๖
กมฺมกฺขเยน	๔๒
กมฺมจิตฺโตตุกาหาร...	๕๐
กมฺมจิตฺโตตุกาหารชานิ	๔๘
กมฺมชํ	๔๗
กมฺมชรูปานิ	๕๑
กมฺมชาเนว	๔๘
กมฺมญฺญตา	๔๖
กมฺมฏฺฐานํ	๖๗
กมฺมฏฺฐานานิ	๖๘,๖๙
กมฺมฏฺฐาเนสุ	๖๙
กมฺมทฺวารวเสน	๓๙
กมฺมนิมิตฺตํ	๔๓
กมฺมนิมิตฺตเมวารมฺมณํ	๔๓
กมฺมปจฺจโย	๖๒
กมฺมพเลน	๔๒
กมฺมภวสงฺขาโต	๖๑
กมฺมวฏฺฏํ	๖๑
กมฺมวเสน	๖๒
กมฺมสมฺภฏฺฐานกลาปา	๕๑
กมฺมสมฺภฏฺฐานรูปํ	๔๘
กมฺมสมฺภฏฺฐานา	๕๐
กมฺมาภินิพฺพตฺตานํ	๖๒
กเมน	๕๐
กรุณา	๑๐,๖๘
กรุณามุทิตา	๑๒,๑๔
กลาปงฺคํ	๕๐
กลาปโต	๔๕
กลาปวเสน	๗๓
กลาปหานิ	๕๐
กลาปา	๕๐
กลาปานํ	๕๐
กสิณํ	๗๑
กสิณนิมิตฺตาทิกา	๖๕
กสิณาสุภโกฏฺฐาส...	๗๐
กสิเณสุ	๖๙
กามจฺฉนฺทนีวรณํ	๕๓
กามติเหตุกา	๔๓
กามติเหตุมฺหา	๔๔
กามปาเก	๑๕
กามปุญฺญติเหตุโต	๓๐
กามภวนาเมน	๕๔
กามโยโค	๕๓
กามราคพฺยาปาทาน...	๗๖
กามราคสโยชนํ	๕๔
กามรูปาสญฺญีสงฺขาเตสุ	๕๑
กามโลเก	๒๔,๔๐,๕๐,๕๑
กามสุคติปฏิสนฺธิ	๓๕
กามสุคติภูมิ	๓๔
กามสุคติยํ	๓๕,๓๖
กามสุคติยเมว	๔๐
กามาจรกุสเลเสฺวว	๑๒
กามาราคสโยชนํ	๕๔
กามาราคานุสโย	๕๓
กามาวจรํ	๑,๒,๔๖,๔๘
กามาวจรกมฺมมิจฺเจว	๔๐

ปทานุกฺกม	ปิฏฺฐงฺก
กามาวจรกุสลํ	๓๙
กามาวจรกุสลมฺปิ	๔๐
กามาวจรกุสเลสุ	๑๒
กามาวจรชวนานิ	๓๑
กามาวจรชวนาวสาเน	๓๑
กามาวจรธมฺเมเสฺวว	๓๑
กามาวจรปฏิสนฺธิยา	๔๓
กามาวจรภูมิจฺเจว	๓๔
กามาวจรภูมิยํ	๓๓
กามาวจรวิปากานิ	๒๔
กามาวจรสตฺตานํ	๓๑
กามาวจรสมาธิ...	๗๐
กามาวจรโสภนานิ	๑๘
กามาวจรโสภเน	๑๓
กามาวจรโสภเนสุ	๑๔
กามาวจรโสมนสฺส...	๑๘
กามาวจราเนว	๒๒
กามาวจรารมฺมณาเนว	๒๔
กามาสโว	๕๓
กามุปาทาน	๕๓
กาเม	๔,๗,๒๕,๓๑,๓๓
กาเมสุ	๕๒
กาเมสุมิจฺฉาจาโร	๓๙
กาเมเสฺวว	๔๔
กาโมฆ	๕๓
กายกมฺมํ นาม	๓๙
กายกมฺมํ	๓๙
กายกมฺมญฺญตา	๑๐
กายคตาสติ	๖๘,๖๙
กายคตาสติสงฺขาตา	๖๘
กายคนฺโถ	๕๓
กายทสกํ	๔๙
กายทฺวารํ	๒๑
กายทฺวารวีถิ	๒๖
กายทฺวาเร	๓๙
กายธาตุ	๕๘
กายปาคุญฺญตา	๑๐
กายปฺปสฺสทฺธิ	๙
กายภาววตฺถุทสก...	๕๐
กายมุทุตา	๙
กายลหุตา	๙
กายวิญฺญตฺติ	๔๖
กายวิญฺญตฺตินวกํ	๔๙
กายวิญฺญตฺติยา	๔๙
กายวิญฺญตฺติลหุตา...	๔๙
กายวิญฺญตฺติสงฺขาเต	๓๙
กายวิญฺญาณํ	๒,๓,๒๖
กายวิญฺญาณธาตุ	๕๙
กายวิญฺญาณเมกเมว	๑๘
กายวิญฺญาณวีถิ	๒๗
กายสฺส	๖๒,๖๔
กายานุปสฺสนาสติปฏฺฐานํ	๕๖
กายายตนํ	๕๘
กายินฺทฺริยํ	๕๕
กายุชุกตา	๑๐
กาโย	๔๕
การณํ	๖๕
การณปริยาเยน	๕๒
กาลมุตฺตา	๖๕
กาลวิมุตฺตญฺญตารหมา...	๒๓
กิจฺจทฺวารารมฺพนวตฺถุโต	๑๘
กิจฺจวเสน	๓๘
กิจฺจสงฺคเห	๒๐
กิจฺจานิ นาม	๒๐
กิริยจิตฺเตสุปิ	๑๕
กิริยชวนํ	๒๙
กิริยชวนานนฺตรํ	๒๙
กิริยชวนานิ	๓๒
กิริยาภิญฺญาโวฏฺฐพฺพนํ	๒๔
กิเลสวฏฺฏํ	๖๑
กิเลสา	๕๔
กิเลเส	๗๔
กุกฺกุจฺจํ	๙,๑๒,๑๖
กุสลํ	๔๐
กุสลชวนํ	๒๙
กุสลชวนานนฺตรํ	๒๙
กุสลวิปากํ	๓,๑๘
กุสลวิปากานิ	๓๐
กุสลวิปาโกเปกฺขา...	๓๕
กุสลากุสลกมฺมมภิสงฺขตํ	๔๘
กุสลากุสลกิริยา...	๒๕
กุสลากุสลชวนานิ	๓๒
กุสลากุสลผลกิริยจิตฺตานิ	๒๐
กุสลาทิธมฺมานํ	๖๓
กุสลาทิสมากิณฺโณ	๕๖
กุสลานํ	๕๗
กุสลาเนกวีสติ	๖

ปทานุกฺกม	ปิฎฺฐงฺก	ปทานุกฺกม	ปิฎฺฐงฺก	ปทานุกฺกม	ปิฎฺฐงฺก
กุสลาพฺยากตา	๑๙	คยฺหตานุตฺตรํ	๗	จกฺขุทฺวารวีถิ	๒๖
กุสเลสุ	๑๔	ครุกํ	๓๘	จกฺขุทฺวาริกจิตฺตานํ	๒๓
กูปคุหาทิกา	๖๕	ครุกตํ	๖๓	จกฺขุทฺวาเร	๒๒,๒๘
กฺริยจิตฺตานิ	๓,๖	ครุกตมารมฺมณํ	๖๓	จกฺขุธาตุ	๕๘
กฺริเย	๑๕	คหิตปฏิสนฺธิกานํ	๔๔	จกฺขุนา	๗๐
กฺริเยสุ	๑๕	เคหรถสกฏาทิกา	๖๕	จกฺขุนฺทฺริยํ	๕๕
เกวลํ	๔๙	โคจรํ	๒๘	จกฺขุเมว	๒๑
เกวลสฺส	๖๐	โคจรคฺคาหิกรูปํ	๔๗	จกฺขุวิญฺญาณํ	๒,๓,๒๖๒๗,๖๖
โกฏิโย	๓๖	โคจรรูปํ นาม	๔๕	จกฺขุวิญฺญาณธาตุ	๕๘
โกฏฺฐาสภาวนา	๖๘	โคจรา	๖๖	จกฺขุวิญฺญาณวีถิ	๒๗
ขณตฺตยํ	๒๗	โคตฺรภุจิตฺตํ	๗๔	จกฺขุวิญฺญาณาทีนิ	๒๓
ขณวเสน	๗๓	ฆานํ	๔๕	จกฺขุสฺส	๒๗
ขเณ	๔๘	ฆานชิวฺหากายภาว...	๕๑	จกฺขุโสตฆานชิวฺหากาย...	๒๔
ขนฺธปญฺจกมุปาทาย	๖๕	ฆานทสกํ	๔๙	จกฺขุโสตฆานภาวทสกานิ	๕๐
ขนฺธสงฺคหนิสฺสฏฺ	๕๙	ฆานทฺวารํ	๒๑	จกฺขุโสตวตฺถุวเสน	๕๑
ขนฺธา	๖๕	ฆานทฺวารวีถิ	๒๖	จกฺขุโสตวตฺถุสทฺทาปิ	๕๑
ขนฺธาทินยํ	๗๓	ฆานธาตุ	๕๘	จจุทฺทสากุสลา	๑๐
ขยฏฺเจน	๗๓	ฆานวิญฺญาณํ	๒,๓,๒๖	จตสฺโส ภูมิโย นาม	๓๔
ขีณาสวานํ	๓๒	ฆานวิญฺญาณธาตุ	๕๘	จตสฺโส ภูมิโย	๓๔
ขีณาสโว	๗๖	ฆานวิญฺญาณวีถิ	๒๗	จตสฺโส อปฺปมญฺญาโย	๖๗,๖๘
ขุทฺทกํ	๖๙	ฆานาทิตฺตยํ	๒๕,๔๗	จตสฺโส อรูปปฏิสนฺธิโย	๓๘
คณนวเสน	๑๖,๑๗	ฆานายตนํ	๕๘	จตุ	๕๘
คตินิมิตฺตํ	๔๒	ฆานินฺทฺริยํ	๕๕	จตุกิจฺจานิ นาม	๒๑
คตินิมิตฺตญฺปจฺจุปฺปนฺน...	๔๓	จกฺขาทิทฺวยํ	๔๗	จตุกฺขตฺตุ	๒๙
คนฺธธาตุ	๕๘	จกฺขายตนํ	๕๘	จตุคฺคุณํ	๓๖
คนฺธายตนํ	๕๘	จกฺขุ	๔๕	จตุจตฺตาลีส	๑๘
คนฺธารมฺมณํ	๒๓	จกฺขุทสกํ	๔๙	จตุจตฺตาลีส	๓๓
คนฺโธ	๔๕,๔๗	จกฺขุทสกาทีนิ	๕๐	จตุตฺตึส	๑๔,๑๕
คพฺภเสยฺยกสตฺตานํ	๕๐	จกฺขุทฺวารํ	๒๑	จตุตฺถํ	๒๙,๕๕

ปทานุกฺกม	ปิฏฺฐงฺก
จตุตฺถชฺฌานํ	๔๑
จตุตฺถชฺฌานกิริยจิตฺตํ	๕
จตุตฺถชฺฌานกุสลจิตฺตํ	๔
จตุตฺถชฺฌานภูมิ	๓๕
จตุตฺถชฺฌานภูมิยํ	๓๗
จตุตฺถชฺฌานวิปากํ	๓๗
จตุตฺถชฺฌานวิปากจิตฺตํ	๕
จตุตฺถชฺฌานโสตาปตฺติ...	๗
จตุตฺถชฺฌานิกจิตฺเตสุ	๑๔
จตุตฺถทฺวเย	๑๕
จตุตฺถารุปฺปํ	๗๑
จตุตฺถารุปฺปชวนํ	๓๑
จตุตฺเถ	๑๖
จตุทฺทส	๑๒,๒๘
จตุธา กุสลํ	๖
จตุธา ปรมตฺถโต	๑
จตุธา มรณุปฺปตฺติ นาม	๔๒
จตุธา มรณุปฺปตฺติ	๓๔
จตุธา	๒๘
จตุธาตุววตฺถานํ	๖๘
จตุธารุปฺปมานสํ	๖
จตุธาว สงฺคโห	๑๗
จตุธาว	๑๕,๕๒
จตุเธวํ	๑๓
จตุนฺนํ วารานํ	๒๘
จตุนฺนํ อปายานํ	๓๖
จตุนฺนญฺมหาภูตานํ	๔๕
จตุปณฺณาส จิตฺตานิ	๒๒
จตุปณฺณาส สมฺภวา	๓๓
จตุปณฺณาส	๔,๒๘
จตุปณฺณาสธา	๗
จตุปาริสุทฺธิสีลํ	๗๓
จตุพฺพิธํ	๑,๔๐
จตุพฺพิธา ปฏิสนฺธิ นาม	๓๕
จตุพฺพิธา ปฏิสนฺธิ	๓๔
จตุพฺพิธา	๒๕,๓๔,๓๕
จตุพฺพิโธ	๑๗,๕๓,๗๕
จตุพฺพิโธปิ	๖๓
จตุมคฺคญาเณน	๕๒
จตุมคฺคปฺปเภเทน	๖
จตุราสีติกปฺปสหสฺสานิ	๓๘
จตุโร	๕๐
จตุวีสติ	๖๕
จตุวีสติ สเหตุกกามาจร...	๔
จตุวีสติกามาวจร...	๑๕
จตุสงฺเขปา	๖๐,๖๑
จตุสจฺจวินิสฺสฏา	๕๙
จตุสฏฺฐิ กปฺปานิ	๓๗
จตุสฏฺฐิ	๓๓
จตุสมุฏฺฐานรูปกลาป...	๕๑
จตูสุ	๑๑,๑๒
จตูสุปิ ทุเกสุ	๑๕
จตูหิ	๑๖,๔๘
จตฺตาริ	๑๘,๓๑,๔๕,๔๗
จตฺตาริ กปฺปสหสฺสานิ	๓๗
จตฺตาริ กปฺปานิ	๓๗
จตฺตาริ กมฺมานิ	๓๔
จตฺตาริ กมฺมานิ นาม	๓๘
จตฺตาริ กสิณานิ	๖๘
จตฺตาริ จตุกฺกานิ	๓๔
จตฺตาริ อริยสจฺจานิ	๕๙
จตฺตาริปิ	๓๙
จตฺตาริปิ อรูปาวจรกิริย...	๖
จตฺตาริปิ อรูปาวจรกุสล...	๕
จตฺตาริปิ อรูปาวจรวิปาก...	๕
จตฺตาริปิ โลกุตฺตรกุสล...	๖
จตฺตาริปิ โลกุตฺตรวิปาก...	๖
จตฺตาโร	๑๒,๑๕,๑๖, ๓๑,๕๑,๕๓
จตฺตาโร อธิปตี	๕๕
จตฺตาโร อรูปิโน	๖๕
จตฺตาโร อารุปฺปา นาม	๖๘
จตฺตาโร อารุปฺปา	๖๗
จตฺตาโร อาหารา	๕๕
จตฺตาโร อิทฺธิปาทา	๕๗
จตฺตาโร อุตฺตมุฏฺฐาน...	๔๙
จตฺตาโร อุปาทานา	๕๓
จตฺตาโร คนฺถา	๕๓
จตฺตาโร ปน อารุปฺปา	๗๐
จตฺตาโร โยคา	๕๓
จตฺตาโร สติปฏฺฐานา	๕๖,๕๗
จตฺตาโร สมฺมปฺปธานา	๕๖,๕๗
จตฺตาโรธิปตี	๕๖
จตฺตาโรเม	๑๑
จตฺตาลีส	๖๘
จตฺตาลีสกปฺป...	๓๘
จตฺตาลีสวิธํ	๗

ปทานุกฺกม	ปิฎฺฐงฺก
จนฺทาวฏฺฏนาทิกํ	๖๕
จริตสงฺคโห	๖๗
จริตาสุ	๖๘
จลิเต	๒๗
จวนํ	๓๕
จวนกาเล	๓๗
จวนมานสํ	๓๘
จวนวเสน	๔๒,๔๔
จาคานุสฺสติ	๖๘
จาตุมหาราชิกา	๓๔
จาตุมหาราชิกานํ	๓๖
จาริตฺตโสภิตวิสาล...	๗๘
จิตฺตํ เอกวีสสตํ	๗
จิตฺตํ	๑,๗,๔๔,๔๗, ๔๘,๕๒,๕๘
จิตฺตกมฺมญฺญตา	๑๐
จิตฺตเจตสิกสงฺขาตา	๖๕
จิตฺตเจตสิกา	๑๘,๔๕,๖๒, ๖๓,๖๔
จิตฺตเจตสิกานํ	๖๒
จิตฺตชเมว	๔๘
จิตฺตชรูปานิ	๕๑
จิตฺตชาหารชรูปํ	๕๑
จิตฺตปาคุญฺญตา	๑๐
จิตฺตปฺปวตฺติ	๓๓
จิตฺตปฺปวตฺติโย	๒๗
จิตฺตปฺปสฺสทฺธิ	๙
จิตฺตมุทุตา	๑๐
จิตฺตมุเปกฺขา	๕๗
จิตฺตลหุตา	๙
จิตฺตวิสุทฺธิ นาม	๗๓
จิตฺตวิสุทฺธิ	๗๒
จิตฺตสนฺตติ	๔๔,๗๗
จิตฺตสนฺตานํ	๔๒
จิตฺตสมุฏฺฐานรูปํ	๔๘
จิตฺตสมุฏฺฐานา	๕๐
จิตฺตสมุฏฺฐานานํ	๖๕
จิตฺตาธิปติ	๕๕
จิตฺตานิ	๓,๗,๘,๑๙
จิตฺตานุปสฺสนาสติปฏฺฐานํ	๕๖
จิตฺตาวิยุตฺตานํ	๑๐,๑๗
จิตฺติทฺธิปาโท	๕๗
จิตฺตุชุกตา	๑๐
จิตฺตุปฺปาทวเสน	๓๙
จิตฺตุปฺปาทวเสเนว	๑๘
จิตฺตุปฺปาทา	๑๑,๒๑,๒๘,๒๙
จิตฺตุปฺปาทานํ	๒๖
จิตฺตุปฺปาทานมา...	๖๕
จิตฺตุปฺปาเทสุ	๑๐,๑๗
จิตฺเต	๗๐
จิตฺเตน	๑๗,๗๐
จิตฺโตตุโช	๔๘
จิตฺโตตุสมุฏฺฐานา	๕๑
จิราย	๔๔
จุติ	๔๔
จุติจิตฺตํ	๔๒,๔๔
จุติจิตฺตสมกาลเมว	๕๑
จุติจิตฺตุปฺปาทา	๔๔
จุติจิตฺโตปริสตฺตรสม...	๕๑
จุทฺทส วีถิจิตฺตุปฺปาทา	๒๘
จุทฺทส	๒๑
จุทฺทสวิธานิ	๒๐
จุทฺทสากุสเลเสฺวว	๑๐
จุทฺทสิเม เจตสิกา	๙
จุทฺทเสเต	๑๖,๕๗
เจตนา	๙,๖๒
เจตสิกํ	๑,๕๒
เจตสิกสุขมฺรูปนิพฺพา..	๕๙
เจตสิกา	๙,๑๑,๕๙
เจโตยุตฺตา	๙
ฉ	๒๔,๓๐,๕๐,๖๙
ฉ อารมฺมณานิ	๒๖
ฉ อิเม เจตสิกา	๙
ฉ จิตฺตสมุฏฺฐานกลาปา	๔๙
ฉ จิตฺตานิ มหคฺคเต	๒๔
ฉ ฉกฺกานิ	๒๖
ฉ ญาณานิ	๕๖
ฉ ทฺวารานิ	๒๖
ฉ นีวรณานิ	๕๓
ฉ รูปาวจรปฏิสนฺธิโย	๓๗
ฉ วตฺถูนิ	๒๖,๖๓,๖๔
ฉ วิญฺญาณานิ	๒๖
ฉ วีถิโย	๒๖
ฉ เหตู	๕๕,๕๖
ฉกฺขตฺตุเมว	๓๑
ฉจตฺตาลีส จิตฺตานิ	๒๒
ฉจตฺตาลีเสว	๒๒

ปทานุกฺกม	ปิฏฺฐงฺก	ปทานุกฺกม	ปิฏฺฐงฺก	ปทานุกฺกม	ปิฏฺฐงฺก
ฉตฺตึส ธมฺมา	๑๓	ฉพฺพิสุทฺธิกเมเนวํ	๗๕	ชาติชรามรณํ	๖๑
ฉตฺตึส	๑๔,๒๒	ฉพฺพิสุทฺธิปวตฺติยํ	๕๘	ชาติชรามรณคฺค...	๖๑
ฉตฺตึสกํ	๑๕	ฉพฺพีสติ รูปาวจรชฺฌา...	๖๙	ชาติปจฺจยา ชรามรณํ	๖๐
ฉตฺตึสติ	๒๒	ฉพฺพีสติมหคฺคตโล...	๒๙	ชาติรูปเมว	๔๖
ฉตฺตึสานุตฺตเร	๑๓	ฉวตฺถุ	๒๕	ชายมานาทิรูปานํ	๔๙
ฉตฺตึเสว วิปากานิ	๖	ฉสฏฺฐิ	๑๑	ชิวฺหา	๔๕
ฉทฺวารคฺคหิตํ	๒๓,๔๓	ฉสฏฺฐิจิตฺตเตสุ	๑๑	ชิวฺหาทสกํ	๔๙
ฉทฺวาริกจิตฺตปฺปวตฺติ	๓๓	ฉสฏฺฐิฏฺฐสตฺตติ	๑๑	ชิวฺหาทฺวารํ	๒๑
ฉทฺวาริกจิตฺตานิ	๒๒	ฉฬภิญฺโญ	๖๖	ชิวฺหาทฺวารวีถิ	๒๖
ฉทฺวาริกวิมุตฺตานิ	๒๒	ฉเฬวานุสยา	๕๔	ชิวฺหาธาตุ	๕๘
ฉทฺวาริกานิ	๒๒	ชจฺจนฺธาทีนํ	๓๖	ชิวฺหายตนํ	๕๘
ฉธา นามํ	๖๒	ชนกํ	๓๘	ชิวฺหาวิญฺญาณํ	๒,๓,๒๖
ฉธา วิสยปฺปวตฺติ	๒๖,๒๗	ชนกภูตํ	๔๒	ชิวฺหาวิญฺญาณธาตุ	๕๘
ฉธา	๒๓,๖๒	ชนิยมานํ	๔๒	ชิวฺหาวิญฺญาณวีถิ	๒๗
ฉนฺทปีติวชฺชิตา	๑๖,๑๗	ชรตา	๔๖,๕๒	ชิวฺหินฺทฺริยํ	๕๕
ฉนฺทปีติวีริยวชฺชิตา	๑๗	ชรามรณํ	๖๑	ชีวิตํ	๔๙
ฉนฺทวชฺชิตา	๑๗	ชรามรณมุจฺฉาย	๖๑	ชีวิตนวกํ	๔๙,๕๑
ฉนฺทวีริยวชฺชิตา	๑๗	ชวนํ	๒๙	ชีวิตนวกเมว	๔๓,๕๑
ฉนฺทาธิปติ	๕๕	ชวนกิจฺจานิ	๒๐	ชีวิตรูปํ นาม	๔๕
ฉนฺทิทฺธิปาโท	๕๗	ชวนมโนธาตุตฺติก...	๒๑	ชีวิตาหารรูเปหิ	๔๖
ฉนฺโท	๙,๑๑,๕๗,๕๘	ชวนมฺปิ	๒๘	ชีวิตินฺทฺริยํ	๙,๔๕,๕๕,๕๖
ฉนฺนํ ทฺวารานํ	๔๒	ชวนสตฺตาลมฺพนานํ	๓๑	ชีวิเตน	๔๙
ฉปฺปญฺญาสาวเสสานํ	๓๓	ชวนานํ	๖๒	ฌานงฺคเภเทน	๔๐
ฉพฺพิธํ อารมฺมณํ	๖๓	ชวนานิ	๓๒,๔๓,๖๒	ฌานงฺคโยคเภเทน	๗
ฉพฺพิธมฺปิ วตฺถุรูปํ นาม	๔๗	ชวนานุพนฺธานิ	๒๗	ฌานงฺคานิ	๕๖
ฉพฺพิธมฺปิ	๒๓	ชวนาวสาเน	๒๘,๒๙	ฌานธมฺมา	๑๕
ฉพฺพิธา	๑๙,๖๒,๖๖	ชวนุปฺปาทาปิ	๒๘	ฌานปจฺจโย	๖๒
ฉพฺพิธานิ	๒๑,๒๓,๒๔	ชวเนสุ	๓๑	ฌานเมเกกมนฺเต	๗
ฉพฺพิเธน	๖๗	ชาติ	๖๑	ญาณทสฺสนวิสุทฺธิ นาม	๗๕

ปทานุกฺกม	ปิฎกธงฺก
ญาณทสฺสนวิสุทฺธิ	๗๒
ญาณปีติ	๑๕
ญาณปีติวชฺชิตา	๑๕
ญาณมุปฏฺฐานมุเปกฺขา	๗๓
ญาณวชฺชิตา	๑๕
ญาณวิปฺปยุตฺตํ	๓,๔
ญาณวิปฺปยุตฺตกามา...	๒๔
ญาณวิปฺปยุตฺตานิ	๑๙,๓๒
ญาณสมฺปยุตฺตํ	๓,๔
ญาณสมฺปยุตฺต...	๑๒,๒๔,๒๙
ญาณสมฺปยุตฺตวิปากานิ	๓๒
ญาณสมฺปยุตฺตา	๑๕
ฐานปฺปตฺโตว	๔๘
ฐานเภเทน	๒๑
ฐิตา	๑๖
ฐิติกาลํ	๕๑
ฐิติกาลมุปาทาย	๕๐
ฐิติปฺปตฺตาเนว	๒๗
ฐิติปฺปตฺตาว	๔๘
ตกฺมมฺมกรณกาเล	๔๒
ตญฺจจุปฺปนฺนํ	๒๓
ตญฺภาวนามยํ	๔๐
ตญฺมโนทฺวารคฺคหิตํ	๔๓
ตณฺหา	๕๔,๕๙,๖๑
ตณฺหานุสยมูลเกน	๔๒
ตณฺหาปจฺจยา อุปาทานํ	๖๐
ตณฺหาปณิธึ	๗๕
ตณฺหาย	๕๒
ตณฺหุปาทานภว...	๖๑
ตณฺหุปาทานภาวปิ	๖๑
ตตฺตปาริกวีถิจิตฺตานิ	๓๓
ตตฺตปสาทรหิตานํ	๓๓
ตตฺตภูตนิมิตฺตํ	๖๕
ตตฺตภูตปริณามาการํ	๖๕
ตติยชฺฌานกิริยจิตฺตํ	๕
ตติยชฺฌานกุสลจิตฺตํ	๔
ตติยชฺฌานญฺปริตฺตํ	๔๑
ตติยชฺฌานภูมิ	๓๔
ตติยชฺฌานภูมิยํ	๓๗
ตติยชฺฌานวิปากํ	๓๖
ตติยชฺฌานวิปากจิตฺตํ	๕
ตติยชฺฌานโสตาปตฺติ...	๗
ตติยชฺฌานิกจิตฺเตสุ	๑๓,๑๔
ตติยทฺวเย	๑๕
ตติยา	๕๕
ตติยารุปฺปํ	๗๑
ตติเย	๑๖
ตติโย ภาโค	๓๗
ตตฺรมชฺฌตฺตตา	๙
ตถาคตา	๕๒
ตถาคหิตํ	๔๒
ตถาปริคฺคหิเตสุ	๗๓
ตถาปวตฺตํ	๕๔
ตถาสมาหิตสฺส	๗๐
ตทารมฺมณํ	๓๑
ตทารมฺมณชวน...	๒๘
ตทารมฺมณปากานิ	๒๘
ตทารมฺมณสมฺภโว	๓๐
ตทารมฺมณานิ	๓๐,๓๐
ตทารมฺมณุปฺปาทา	๒๘
ตทารมฺมณุปฺปาโท	๒๘,๒๙
ตนุกรตฺตา	๗๖
ตปฺปฏิภาคนิมิตฺตํ	๗๐
ตปฺปฏิภาคํ	๗๐
ตพฺพตฺถุกา	๕๔
ตพฺภาวภาวีภาวาการ...	๖๐
ตมนนฺตริตฺวา	๓๐
ตโย คนฺถา	๕๔
ตโย จตุกฺกชฺฌานิกา	๖๙
ตโย วิโมกฺขา	๗๓
ตโย อทฺธา	๖๐,๖๑
ตโย	๑๒,๑๙
ตสฺสานนฺตรเมว	๔๒,๗๔
ตาวตึสา	๓๔
ตาวตึสานํ	๓๖
ติกิจฺจานิ นาม	๒๑
ติกฺขตฺตุเมว	๒๙
ติรจฺฉานโยนิ	๓๔
ติลกฺขณํ	๗๔
ติวตฺถุ	๒๕
ติวิธํ	๓๙,๕๒
ติวิธา เวทนา	๑๘
ติวิธา	๑๙,๒๖,๖๕
ติวิโธ อารมฺมณูปนิสฺสโย	๖๓
ติวิโธ	๖๔
ติสตฺตติ	๑๑
ติสนฺธิ	๖๐

ปทานุกฺกม	ปิฏฺฐงฺก
ติสนฺธี	๖๑
ติสฺโส อนุปสฺสนา	๗๒
ติสฺโส ภาวนา	๖๗
ติสฺโส วิรติโย นาม	๑๐
ติสฺโส	๑๒
ติเหตุกํ	๔๐
ติเหตุกมุกฺกฏฺฐํ	๔๐
ติเหตุกโมมกํ	๔๐
ติเหตุกรหิตานิ	๔๐
ติเหตุกา	๑๙
ติเหตุกามกฺริยโต	๓๐
ติเหตุเกสุ	๓๒
ตีณิ	๓,๒๒,๕๐,๕๑,๖๑
ตีณิ นามานิ	๗๕
ตีณิ นิมิตฺตานิ	๖๗
ตีณิ ลกฺขณานิ	๗๒
ตีณิ วฏฺฏานิ	๖๐
ตีณิ วิโมกฺขมุขานิ	๗๓
ตีณิ สนฺตีรณกิจฺจานิ	๒๐
ตีณิปิ อเหตุกกิริยจิตฺตานิ	๓
ตีเณว	๒๙
ตีสุ จาเนสุ	๕๑
ตีสุ ปจฺฉิมวฏฺฏานิก...	๑๔
ตีเสติ	๑๔
ตุสิตา	๓๔
ตุสิตานํ	๓๖
เตกาลิกา	๖๕
เตจตฺตาลีส	๒๕
เตโชกสิณํ	๖๘
เตโชธาตุ	๔๕,๔๘
เตตฺตึส	๑๔,๑๕
เตตฺตึสกํ	๑๕
เตตฺตึสทฺวยํ	๑๔
เตตฺตึสวิธสงฺคโห	๑๗
เตปญฺญาส	๑๘
เตภูมกํ	๕๙
เตภูมกมนาทิกํ	๖๑
เตภูมกสงฺขาเรสุ	๗๓
เตภูมกา	๕๙
เตรส เจตสิกา	๙,๑๓,๑๔,๑๕
เตรส หสนมฺปิ	๔๘
เตรส	๔๘
เตรสญฺญสมานา	๑๐
เตวีส ปากานิ	๔
เตวีส	๕๒
เตวีสติ โสภนเจตสิกา	๑๓
เตวีสติวิธํ	๗
ถินมิทฺธํ	๑๒,๑๓
ถินมิทฺธนีวรณํ	๕๓
ถินมิทฺเธน	๑๖
ถีนํ	๙,๕๔
ทส อกุสลจิตฺตานิ	๑๙
ทส อนุสฺสติโย นาม	๖๘
ทส อนุสฺสติโย	๖๗
ทส อสุภา นาม	๖๘
ทส อสุภา	๖๗,๖๘,๖๙
ทส กสิณานิ	๖๗,๖๙
ทส กสิณานิ นาม	๖๘
ทส กิเลสา	๕๔
ทส วิปสฺสนาญาณานิ	๗๒
ทส สโญชนานิ	๕๔
ทส	๑๗,๔๖,๕๔
ทสกานิ	๕๐,๕๑
ทสธา จานเภโท	๒๐
ทสธา	๒๑,๒๒
ทสวิธํ	๔๐
ทสวิธาปิ กามาวจรปฏิสนฺธิ	๓๖
ทสสุ กมฺมฏฺฐาเนสุ	๗๑
ทสสุ	๖๙
ทสาฏฺจ	๔๑
ทสาปเร	๑๖
ทสฺสนสวนฆายนสายน...	๒๐
ทเสริตา	๒๙
ทานสีลภาวนาวเสน	๓๙
ทานสีลภาวนาอปจา...	๔๐
ทิฏฺฐธมฺมเวทนียํ	๓๘
ทิฏฺฐานุสโย	๕๓
ทิฏฺฐาสโว	๕๓
ทิฏฺฐิ	๙,๑๑,๕๔
ทิฏฺฐิคตเมว	๕๔
ทิฏฺฐิคตวิปฺปยุตฺตํ	๒
ทิฏฺฐิคตวิปฺปยุตฺเตสุ	๑๒
ทิฏฺฐิคตสมฺปยุตฺตํ	๒
ทิฏฺฐิคตสมฺปยุตฺต...	๓๒
ทิฏฺฐิคตสมฺปยุตฺเตสุ	๑๑
ทิฏฺฐิโยโค	๕๓
ทิฏฺฐิวิจิกิจฺฉาปหาเนน	๗๖

ปทานุกฺกม	ปิฎฺฐงฺก
ทิฏฺฐิวิสุทฺธิ	๗๒
ทิฏฺฐิวิสุทฺธิ นาม	๗๓
ทิฏฺฐิสโยชนํ	๕๔
ทิฏฺฐิสโยชนํ	๕๔
ทิฏฺฐุปาทานํ	๕๓
ทิฏฺโฐโฆ	๕๓
ทิพฺพจกฺขุ	๗๒
ทิพฺพโสตํ	๗๒
ทิพฺพานิ	๓๖
ทิสากาลาทิกา	๖๕
ทีปชาลา	๕๑
ทุกวเสน	๑๕
ทุกิจฺจํ	๒๑
ทุกฺขํ	๑๘,๑๘,๕๙,๖๓,๗๓
ทุกฺขกฺขนฺธสฺส	๖๐
ทุกฺขญฺโทมนสฺสํ	๑๙
ทุกฺขโต	๗๕
ทุกฺขนิโรธคามินีปฏิปทา	๕๙
ทุกฺขนิโรโธ	๕๙
ทุกฺขมุเปกฺขา	๑๙
ทุกฺขลกฺขณํ	๗๒
ทุกฺขสจฺจํ	๗๔
ทุกฺขสมุทโย	๕๙
ทุกฺขสหคตํ	๒,๑๘
ทุกฺขานุปสฺสนา	๗๒,๗๕
ทุกฺขินฺทฺริยํ	๕๕
ทุคฺคติยํ	๓๒
ทุจานุตฺตมสตฺตสีส...	๕๘
ทุติยจตุตฺถานิ	๒๔
ทุติยจิตฺตมุปาทาย	๕๐
ทุติยชฺฌานํ	๔๑
ทุติยชฺฌานกิริยจิตฺตํ	๕
ทุติยชฺฌานกุสลจิตฺตํ	๔
ทุติยชฺฌานจิตฺเตสุ	๑๑
ทุติยชฺฌานภูมิ	๓๔
ทุติยชฺฌานภูมิยํ	๓๖
ทุติยชฺฌานวิปากํ	๓๖
ทุติยชฺฌานวิปากจิตฺตํ	๕
ทุติยชฺฌานโสตาปตฺติ...	๗
ทุติยชฺฌานาทโย	๗๑
ทุติยชฺฌานิกจิตฺเตสุ	๑๓,๑๔
ทุติยทฺวเย	๑๕
ทุติยารุปฺปํ	๗๑
ทุติเย อสงฺขาริเก	๑๖
ทุติโย	๕๕
ทุวิธํ	๔๕,๕๒,๕๖,๖๕
ทุวิธมฺปิ	๖๗
ทุวิธา	๕๑,๖๒,๖๓,๖๕
ทุวิโธ	๖๐,๖๓,๖๔
ทุวิโธปิ สมาธิ	๗๓
ทุเว วุตฺตา	๕๔
ทุเหตุกานมเหตุกานญฺจ	๓๒
ทูเรรูปํ	๔๗
ทฺวตฺตึกฺขตฺตุํ	๒๘
ทฺวตฺตึส กปฺปานิ	๓๗
ทฺวตฺตึส	๓๐
ทฺวยํ	๑๒,๑๓,๑๕,๖๒
ทฺวยสฺส	๖๒
ทฺวเย	๑๙
ทฺวเยกตึสกํ	๑๕
ทฺวาทส กามาวจร...	๑๙
ทฺวาทส ญาณสมฺป...	๑๙
ทฺวาทส ธมฺมา	๑๗
ทฺวาทส ปากานิ	๔๑
ทฺวาทส มคฺคงฺคานิ	๕๕
ทฺวาทส วิปากานิ	๔๐
ทฺวาทส อรูปาวจรกุสล...	๖
ทฺวาทส	๑๘,๔๘
ทฺวาทสงฺคานิ	๖๐,๖๑
ทฺวาทสธา	๖
ทฺวาทสธาว สงฺคโห	๑๕
ทฺวาทสวิธํ	๓๙,๔๐
ทฺวาทสวิธมฺปิ	๔๗
ทฺวาทสสุ	๑๒
ทฺวาทสากุสลจิตฺตานิ	๒
ทฺวาทสากุสลจิตฺตุปฺ...	๑๖
ทฺวาทสากุสลา	๒
ทฺวาทสากุสลาเนวํ	๖
ทฺวาทสากุสเลสุ	๑๑
ทฺวาทสากุสเลเสฺววว	๑๒
ทฺวาทสายตนานิ	๕๘
ทฺวาทสารุปฺเป	๗
ทฺวาทสาเหตุเก	๑๓
ทฺวาทเสกาทส	๑๗
ทฺวาทโสเปกฺขกา	๓๐
ทฺวารปฺปตฺตํ	๔๒
ทฺวารปฺปวตฺตา	๒๗

ปทานุกฺกม	ปิฏฺฐงฺก
ทฺวารวเสน	๒๖
ทฺวารวิมุตฺตานญฺปฏิสนฺธิ...	๒๓
ทฺวารวิมุตฺตานิ	๒๒
ทฺวารสงฺคเห	๒๑
ทฺวารานิ นาม	๒๑
ทฺวารารมฺมณเภเทน	๕๙
ทฺวารารมฺมภตทุปฺปนฺน...	๕๙
ทฺวาวีส	๑๖
ทฺวาวีสติ ทฺวิเหตุก...	๑๙
ทฺวาวีสติ โสภนเจตสิกา	๑๔
ทฺวาวีสติ	๑๙
ทฺวาวีสติกมฺมฏฺฐาเนสุ	๗๑
ทฺวาสฏฺฐิวิธานิ	๑๘
ทฺวาสฏฺฐีสุ	๑๙
ทฺวาสตฺตติวิธา	๕๓
ทฺวิกฺขตฺตุ	๒๗
ทฺวิกฺขตฺตุ	๓๑
ทฺวินฺนำ อปฺปนาชวนานำ	๗๗
ทฺวิปญฺจวิญฺญาณ...	๑๐,๑๑
ทฺวิปญฺจวิญฺญาเณ	๑๗
ทฺวิปญฺจวิญฺญาเณสุ	๕๖
ทฺวิปญฺญาส	๙,๑๐
ทฺวิปญฺญาสวิธำ	๘
ทฺวิเหตุกำ	๔๐
ทฺวิเหตุกติเหตุกชวเนสุ	๕๖
ทฺวิเหตุกมุกฺกฏฺฐญฺกุสลำ	๔๐
ทฺวิเหตุกโมมกำ	๔๐
ทฺวิเหตุกา	๑๙
ทฺวีสุ	๑๒
ทฺวีหิ	๓๙
เทวตานุสฺสติ	๖๘
เทวานำ	๓๖,๓๗,๓๘
เทฺว	๑๘,๑๙,๒๐,๒๑,๕๐
เทฺว กปฺปสหสฺสานิ	๓๗
เทฺว กปฺปานิ	๓๗
เทฺว ตทารมฺมณปากานิ	๒๗
เทฺว ตีณิ ผลจิตฺตานิ	๓๑,๗๔
เทฺว ตีณิ วิปสฺสนาจิตฺตานิ	๗๔
เทฺว ภวงฺคจลนานิ	๒๘
เทฺว มูลานิ	๖๐,๖๑
เทฺว โมมูหจิตฺตานิ	๑๙
เทฺว อาหารสมุฏฺฐาน...	๔๙
เทฺว อุตุสมุฏฺฐานกลาปา	๕๐
เทฺว อุเปกฺขาสหคต...	๒๐
เทฺวจตฺตาลีส	๒๕
เทฺวจตฺตาลีส	๓๓
เทฺวปิ ปฏิฆจิตฺตานิ นาม	๒
เทฺวปิ โมมูหจิตฺตานิ นาม	๒
โทมนสฺสำ	๑๘,๑๙,๕๕
โทมนสฺสสหคตำ	๒
โทมนสฺสสหคตจิตฺตานิ	๑๘
โทมนสฺสสหคตชนา...	๓๐
โทมนสฺสสหคตชวนา...	๓๐
โทมนสฺสินฺทฺริยำ	๕๕
โทมนสฺสุเปกฺขาสหคต...	๑๑
โทสจริตสฺส	๖๘
โทสจริตา	๖๗
โทสมูลานิ ทฺวิธา	๒
โทสมูเลน	๓๙
โทสมูเลสุ	๑๒
โทโส	๙,๑๒,๑๖,๑๙,๕๔,๕๕
ธญฺญาธิวาสำ	๗๘
ธมฺมธาตุ	๕๙
ธมฺมวิจยสมฺโพชฺฌงฺโค	๕๗
ธมฺมา	๙,๑๓,๑๕,๑๘,๔๕, ๖๐,๖๒,๖๓,๖๔,๖๕
ธมฺมานำ	๖๒
ธมฺมานุปสฺสนาสติปฏฺฐานำ	๕๖
ธมฺมานุสฺสติ	๖๘
ธมฺมายตนำ	๕๘
ธมฺมายตนธมฺมธาตุ	๕๙
ธมฺมารมฺมณำ	๒๓
ธาตุโย	๕๙
ธาเตฺวกา	๒๕
นตฺถิปจฺจโย	๖๒
นทีโสโต	๔๔
นทีโสโต	๕๑
นปฺปวฺหเยน	๗๘
นว กมฺมสมุฏฺฐานกลาปา	๔๙
นว กามสุคติปฏิสนฺธิโย	๓๖
นว พลานิ	๕๕
นว รูปารูปวิปากานิ	๒๐
นว วิปสฺสนาญาณานิ	๗๔
นว สโยชนา	๕๔
นว	๒๑,๕๐,๕๖
นวฏฺจ	๕๘
นวธา	๒๒,๕๔,๖๒,๖๓

ปทานุกฺกม	ปิฎฺฐงฺก
นวสตญฺเจกวีสวสฺสานํ	๓๖
นวาฏฺจ	๒๑
นวุติวสฺสสตสหสฺส...	๓๖
นเวริตา	๕๖
นานา	๑๒
นานากฺขณิกา	๖๒
นามํ	๖๒,๖๕
นามกิจฺจเภเทน	๒๑
นามตฺตยํ	๗๕
นามนามกมฺมา..	๖๖
นามรูปํ	๖๑
นามรูปปจฺจยา สฬายตนํ	๖๐
นามรูปปริคฺคโห	๗๓
นามรูปานิ	๖๒,๖๓,๖๔,๗๓
นามรูปานิ	๖๓
นามรูปินิ	๖๒
นามสฺส	๖๒,๖๓
นามสฺเสว	๖๓
นามโสตาปตฺติผลจิตฺตํ	๖
นามานิ	๖๓
นิกนฺติ	๗๓
นิกฺขนฺตตฺตา	๕๒
นิทฺทิเส	๒๑
นิปฺผนฺนรูปํ	๔๕
นิปฺผนฺนา นาม	๗๐
นิพฺพานิ	๑,๕๒,๕๙,๖๕,๗๔
นิพฺพานารมฺมณานิ	๒๔
นิพฺพิทาญาณํ	๗๒
นิมิตฺตํ	๗๐
นิมิตฺเต	๗๑
นิมิตฺเตสุ	๗๐
นิมฺมานรติ	๓๔
นิมฺมานรตีนิ	๓๖
นิยตโยคิโน	๑๓
นิยตา	๑๒
นิยเม	๓๑
นิยโม	๓๖
นิรโย	๓๔
นิรุทฺธานนฺตรเมว	๒๙
นิรุทฺธาวสาเน	๔๒
นิรุทฺเธ	๓๒
นิโรธํ	๓๑
นิโรธสจฺจํ	๗๔
นิโรธสมาปตฺติ...	๗๗
นิโรธสมาปตฺติกาเล	๓๑
นิโรธสมาปนฺโน นาม	๗๗
นิโรธาสนฺนมารมฺมณํ	๒๘
นิโรเธน	๖๑
นิโรโธ นาม	๕๙
นิสฺสนฺทผลนิทสฺสนํ	๖๑
นิสฺสยปจฺจโย	๖๒,๖๔
นิสฺสิตารูปฺเป	๒๕
นีลกสิณํ	๖๘
นีลาทีนิ	๖๘
เนวสญฺญานา...	๕,๖,๓๕,๓๘,๗๗
ปกตูปนิสฺสโย	๖๓
ปกรณํ	๗๘
ปกิณฺณกวชฺชิตา	๑๗
ปกิณฺณกวิวชฺชิตา	๑๑
ปกิณฺณกา นาม	๙
ปกิณฺณกา	๑๐
ปกิณฺณเกสุ	๑๐
ปคฺคโห	๗๓
ปจฺจยปริคฺคโห	๗๓
ปจฺจยวเสน	๗๓
ปจฺจยสงฺคโห	๖๐
ปจฺจยสนฺนิสฺสิตสีลํ	๗๓
ปจฺจยา นาม	๖๕
ปจฺจยา	๖๐,๖๒,๖๓,๖๔
ปจฺจโย	๖๒,๖๓
ปจฺจเวกฺขณจิตฺตานิ	๓๑
ปจฺจเวกฺขณญาณํ	๗๗
ปจฺจเวกฺขณญาณานิ	๗๔
ปจฺจเวกฺขณา	๗๑
ปจฺจาสนฺนมรณสฺส	๔๒
ปจฺจุปฺปนฺนํ	๒๓
ปจฺจุปฺปนฺนภวปริโย...	๔๒
ปจฺจุปฺปนฺนมตีตํ	๒๓
ปจฺจุปฺปนฺนานิเยว	๒๓
ปจฺจุปฺปนฺนารมฺมณตา	๔๓
ปจฺจุปฺปนฺนารมฺมเณสุ	๔๓
ปจฺจุปฺปนฺโน	๖๑
ปจฺเจกํ	๑๐
ปจฺเจกเมว	๑๔
ปจฺฉาชาตญฺสพฺพถา	๖๔
ปจฺฉาชาตปจฺจโย	๖๒
ปจฺฉาชาตวเสน	๖๒,๖๔

ปทานุกฺกม	ปิฏฺฐงฺก	ปทานุกฺกม	ปิฏฺฐงฺก	ปทานุกฺกม	ปิฏฺฐงฺก
ปจฺฉาชาตา	๖๒,๖๔	ปญฺจปิ รูปาวจรกิริย...	๕	ปญฺจวีส	๑๐
ปจฺฉิมานํ	๖๒	ปญฺจปิ รูปาวจรกุสลจิตฺตานิ	๔	ปญฺจวีสติ โสภนเจตสิกา	๑๔
ปชหนฺโต	๗๔	ปญฺจปิ รูปาวจรวิปาก...	๕	ปญฺจวีสติเม เจตสิกา	๑๐
ปญฺจ ฌานงฺคา	๕๖	ปญฺจปิ โสตาปตฺติมคฺค...	๗	ปญฺจวีสติวิธมฺปิ	๔๘
ปญฺจ	๒๔,๓๑,๕๘	ปญฺจปิ	๑๕	ปญฺจสตฺตติวิธํ	๔๘
ปญฺจกชฺฌานวเสน	๑๔	ปญฺจปฺปเภเทน	๕๙	ปญฺจสุ	๑๒
ปญฺจกิจฺจานิ นาม	๒๐	ปญฺจมํ	๒๙	ปญฺจหิ วสิตาหิ	๗๑
ปญฺจกฺขนฺธา	๕๘,๕๙	ปญฺจมชฺฌานํ	๔๑	ปญฺจารมฺมณานิ	๒๗,๖๓
ปญฺจฉทฺวาริกานิ	๒๒	ปญฺจมชฺฌานกิริยจิตฺตํ	๕	ปญฺจินฺทฺริยานิ	๕๗
ปญฺจตึส ธมฺมา	๑๔	ปญฺจมชฺฌานกุสลจิตฺตํ	๔	ปญฺจุปาทานกฺขนฺธา	๕๘,๕๙
ปญฺจตึส มหคฺคตโล...	๑๙	ปญฺจมชฺฌานวชฺชิต...	๑๒	ปญฺเจเต	๕๙
ปญฺจตึส	๑๓,๑๔,๑๕	ปญฺจมชฺฌานวิปากํ	๓๗	ปญฺเจว	๔๓
ปญฺจตึสมหคฺคตโล...	๑๓	ปญฺจมชฺฌานวิปากจิตฺตํ	๕	ปญฺญตฺตา	๖๕
ปญฺจทสธา	๕	ปญฺจมชฺฌานสงฺขาตํ	๒๔	ปญฺญตฺตารมฺมณานิ	๒๔
ปญฺจทฺวาราวชฺชน...	๑๑,๑๙, ๒๒,๒๕	ปญฺจมชฺฌานโสตา...	๗	ปญฺญตฺติ นาม	๖๖
ปญฺจทฺวาราวชฺชนจิตฺตํ	๓,๒๗	ปญฺจมชฺฌานิกจิตฺเตสุ	๑๔	ปญฺญตฺติ	๖๕,๖๖
ปญฺจทฺวาริกํ	๒๒	ปญฺจมชฺฌานิกานิ	๖๙	ปญฺญตฺตินามรูปานํ	๖๕
ปญฺจทฺวาเร	๒๐,๒๒,๒๗,๒๘	ปญฺจเม	๗,๑๖	ปญฺญตฺตินามรูปานิ	๖๒,๖๓
ปญฺจธา ฌานเภเทน	๕	ปญฺจวฺสฺสตานิ	๓๖	ปญฺญตฺติภูตํ	๒๓,๔๓
ปญฺจธา	๗,๑๒,๑๓,๑๘,๑๙, ๒๒,๔๕,๖๒,๗๒	ปญฺจวารเมว	๓๑	ปญฺญตฺติภูตญกมฺม...	๔๓
ปญฺจธานุตฺตเร	๑๔	ปญฺจวิญฺญาณธาตุโย	๒๕	ปญฺญตฺติสงฺขาตํ	๗๐
ปญฺจธาว สงฺคโห	๑๔	ปญฺจวิญฺญาณวีถิยา	๖๓	ปญฺญา	๑๒,๑๓,๕๘
ปญฺจธาว	๑๔	ปญฺจวิญฺญาณสมฺปฏิ...	๓๐	ปญฺญาปนโต	๖๕
ปญฺจนฺนํ	๖๔	ปญฺจวิญฺญาณานิ	๒๒	ปญฺญาปนโต	๖๖
ปญฺจปญฺญาส	๑๑,๑๘,๒๐	ปญฺจวิธํ	๔๐	ปญฺญาปิยตฺตา	๖๕,๖๖
ปญฺจปญฺญาสเกตรา	๑๙	ปญฺจวิธมฺปิ	๔๖,๔๗,๖๕	ปญฺญาพลํ	๕๕,๕๗
ปญฺจปญฺญาสจิตฺเตสุ	๑๑	ปญฺจวิธา	๓๕	ปญฺญาวทาตคุณโสภิต...	๗๘
		ปญฺจวิโธ	๖๔	ปญฺญินฺทฺริยํ	๕๕,๕๗
		ปญฺจวีส ปริตฺตมฺหิ	๒๔	ปญฺญินฺทฺริเยน	๑๐

ปทานุกฺกม	ปิฎฺฐงฺก
ปญฺปสาทวตฺถูนิ	๒๕
ปญฺปสาทา	๖๔
ปญฺพลานิ	๕๗
ปฏิฆชวนตทารมฺมณ...	๓๓
ปฏิฆชวนานิ	๓๒
ปฏิฆสมฺปยุตฺตํ	๒
ปฏิฆสมฺปยุตฺตจิตฺตาเนว	๑๘
ปฏิฆสมฺปยุตฺตจิตฺเตสุ	๑๒
ปฏิฆสมฺปยุตฺเต	๑๖
ปฏิฆสโยชนํ	๕๔,๕๔
ปฏิฆานุสโย	๕๓
ปฏิจฺจสมุปฺปาทนโย	๖๐
ปฏิจฺจสมุปฺปาโท	๖๑
ปฏิปชฺชนฺตสฺส	๗๔
ปฏิปตฺติรสสฺสาทํ	๗๗
ปฏิปทาญาณทสฺสน...	๗๔
ปฏิปทาญาณทสฺสนวิสุทฺธิ	๗๒
ปฏิภาคนิมิตฺตํ	๖๗,๗๐,๗๑
ปฏิสงฺขาญาณํ	๗๒
ปฏิสงฺขาย	๔๔
ปฏิสนฺธาทโย	๒๑
ปฏิสนฺธิ	๓๕,๓๗,๓๘
ปฏิสนฺธิกาเล	๕๑
ปฏิสนฺธิกฺขเณ	๖๓,๖๔
ปฏิสนฺธิชนกํ	๔๒
ปฏิสนฺธินิโรธานนฺตรโต	๔๔
ปฏิสนฺธิปวตฺติยํ	๒๖
ปฏิสนฺธิปวตฺติวเสน	๕๑
ปฏิสนฺธิปฺปวตฺติยํ	๔๒
ปฏิสนฺธิภาวงฺคจุติกิจฺจานิ	๒๐
ปฏิสนฺธิภาวงฺคจุติตทา...	๒๐,๒๑
ปฏิสนฺธิภาวงฺคจุติ...	๒๒,๓๖,๓๘
ปฏิสนฺธิภาวงฺควีถิโย	๔๔
ปฏิสนฺธิภาวงฺคานมฺปิ	๔๓
ปฏิสนฺธิภาวงฺคาวชฺชน...	๒๐
ปฏิสนฺธิภาเวน	๔๓
ปฏิสนฺธิยํ	๕๐,๖๕
ปฏิสนฺธิสงฺขาตํ	๔๓
ปฏิสนฺธึ	๔๐,๔๘,๕๐,๕๑
ปฏฺปฺปนฺนานํ	๖๒
ปฏฺฐานนโย	๖๐,๖๒
ปฏฺฐาเน	๖๕
ปรมกปฺปนายํ	๓๑
ปรมชฺฌานํ	๔๑,๗๑
ปรมชฺฌานกิริยจิตฺตํ	๕
ปรมชฺฌานกุสลจิตฺตํ	๔
ปรมชฺฌานจิตฺเตสุ	๑๐
ปรมชฺฌานภูมิ	๓๔
ปรมชฺฌานภูมิยํ	๓๖
ปรมชฺฌานวิปากํ	๓๖
ปรมชฺฌานวิปากจิตฺตํ	๕
ปรมชฺฌานโสตาปตฺติ...	๗
ปรมชฺฌานาทิมหคฺคต...	๗๗
ปรมชฺฌานิกา	๖๙
ปรมทุติยตติยจตุตฺถ...	๑๘
ปรมทฺวเย	๑๔
ปรมภาวงฺคํ	๔๘
ปรมมคฺครูปาวจร...	๓๓
ปรมาทิกมีริตํ	๗
ปรมาทิฌานเภเท	๗
ปรมารุปฺปํ	๗๑
ปรมารุปฺปวิญฺญาณํ	๗๑
ปรมารุปฺปวิญฺญาณา...	๗๑
ปรมารุปฺปาทิภูมีสุ	๓๘
ปรมารุปฺปาทิวิปากานิ	๓๘
ปรเม อสงฺขาริเก	๑๕
ปณีตํ	๔๑
ปณีตเมตํ	๗๑
ปณฺฑิโต	๗๔
ปตฺถยนฺเตน	๗๗
ปตฺถิตํ	๗๘
ปถวีกสิณํ	๖๘
ปถวีกสิณาทีสุ	๗๑
ปถวีธาตุ	๔๕
ปถวีมณฺฑลาทีสุ	๗๐
ปทำ	๕๒
ปทมจฺจุตํ	๔๔
ปทหโต	๗๑
ปนายเมกาทสวิธาปิ	๓๔
ปนฺนรส ธมฺมา	๑๖
ปนฺนรส รูปาวจรกุสล...	๕
ปนฺนรส	๑๖,๔๘
ปนฺนรสสุ	๑๔
ปนฺนรสีริเย	๗
ปภุติ	๔๔
ปรจิตฺตวิชานนา	๗๒
ปรญฺปฏิสนฺธาทโย	๔๔

ปทานุกฺกม	ปิฏฺฐงฺก	ปทานุกฺกม	ปิฏฺฐงฺก	ปทานุกฺกม	ปิฏฺฐงฺก
ปรนิมฺมิตวสวตฺตี	๓๔	ปริตฺตาเภสุ	๔๑	ปสาทสุขุมรูปจิตฺต...	๒๓
ปรนิมฺมิตวสวตฺตีนํ	๓๖	ปริตฺตารมฺมณํ	๓๐	ปสาทหทยสงฺขาตํ	๔๗
ปรมตฺถ	๕๒	ปริตฺเตสุ	๑๕	ปสฺสทฺธิ	๗๓
ปรมตฺถโต	๖๕,๖๖	ปริทีปเย	๒๒	ปสฺสทฺธิสมฺโพชฺฌงฺโค	๕๗
ปรมารุปฺปสนฺธี	๔๓	ปรินิฏฺฐิตํ	๗๘	ปสฺสนฺตํ	๒๗
ปรานุกมฺปี	๗๘	ปริปนฺถวิปฺปหีนา	๗๐	ปสฺสนฺตสฺเสว	๗๐
ปริกปฺปิยมานา	๖๖	ปริปนฺถวิมุตฺตสฺส	๗๔	ปหีนาปายคมโน	๗๖
ปริกมฺมํ	๗๑,๗๒	ปริโยสาเน	๓๕,๔๔	ปากํ	๖,๘,๔๒
ปริกมฺมนิมิตฺตํ	๖๗,๗๐	ปริวตฺตติ	๔๔	ปากกาลวเสน	๓๘
ปริกมฺมภาวนา นาม	๗๐	ปริวตฺตนฺตา	๔๔	ปากฏฺฐานวเสน	๓๙
ปริกมฺมภาวนา	๖๗,๖๙	ปริสุทฺธํ	๔๒	ปากทานปริยาเยน	๓๘
ปริกมฺมสมาธินา	๗๐	ปวตฺตติ	๓๖	ปาการุปฺปา	๒๕
ปริกมฺโมปจารานุโล...	๒๙,๗๔	ปวตฺตมานํ	๗๒	ปาเก	๑๕
ปริคฺคยฺหมานํ	๔๓	ปวตฺตานนฺตรรูปปนฺน...	๖๖	ปาณาติปาโต	๓๙
ปริจิตปุพฺพํ	๓๐	ปวตฺติกาเล	๕๐	ปาณาติปาโต	๓๙
ปริจฺเฉทรูปํ นาม	๔๖	ปวตฺติกฺกมโต	๔๕	ปาติโมกฺขสำวรสีลำ	๗๓
ปริจฺเฉทลกฺขณตฺตา	๕๐	ปวตฺติยำ	๓๗,๔๐,๕๐,	ปาปกานำ	๕๖,๕๗
ปริจฺเฉโท	๔๖		๕๑,๖๓,๖๔	ปาปสงฺคโห	๕๔
ปริชานนฺโต	๗๔	ปวตฺติยญฺมหาวิปากานิ	๔๐	ปาปาเหตุกมฺตานิ	๓
ปริตฺตำ นาม	๒๘	ปวตฺติยมฺทีริโต	๓๔	ปิสุณวาจา	๓๙
ปริตฺตำ	๒๗,๔๑	ปวตฺติสงฺคหำ นาม	๒๖	ปีตกสิณำ	๖๘
ปริตฺตชวนวีถิยำ	๓๑	ปวตฺติสงฺคโห นาม	๓๔	ปีติ	๙,๑๑,๕๕,๗๓
ปริตฺตธมฺมภูตาเนวา...	๔๓	ปวตฺเต	๔๐	ปีติวชฺชิตา	๑๕,๑๖
ปริตฺตสุภา	๓๔	ปวโร	๕๘	ปีติสมฺโพชฺฌงฺโค	๕๗
ปริตฺตสุภานำ	๓๗	ปสาทภาวชีวิตสงฺขาตำ	๔๗	ปีติสุเขกคฺคตาสหิตำ	๔,๕,๗
ปริตฺตสุเภสุ	๔๑	ปสาทรูปำ นาม	๔๕	ปีตุเปกฺขา	๕๘
ปริตฺตานิ	๓๒	ปสาทวิญฺญตฺติสงฺขาตำ	๔๗	ปีฬิตานมภิณฺหโส	๖๑
ปริตฺตาภา	๓๔	ปสาทวิสยสงฺขาตำ	๔๗	ปุคฺคลา	๓๕
ปริตฺตาภานำ	๓๗	ปสาทสงฺขาตำ	๔๖	ปุคฺคโล	๖๓

ปทานุกฺกม	ปิฏฺฐงฺก	ปทานุกฺกม	ปิฏฺฐงฺก	ปทานุกฺกม	ปิฏฺฐงฺก
ปุญฺญ๋	๘,๔๒	ผลๆ	๗๔,๗๕	พุทฺธิจริตสฺส	๖๙
ปุญฺญปากกฺริยาเภทา	๕,๖	ผลตฺตยๆ	๒๙	พุทฺธิจริตา	๖๗
ปุญฺญปากานิ	๓	ผลตฺตา	๖	พุธา	๘,๔๔
ปุญฺญวิภโวทยมงฺคลาย	๗๘	ผลปญฺจกๆ	๖๑	พฺยาปาทนีวรณๆ	๕๓
ปุญฺญาปุญฺญานิ	๔	ผลปญฺจกๆ	๖๑	พฺยาปาโท	๓๙,๕๓
ปุญฺเญน	๗๘	ผลสมาปตฺติวิถิยๆ	๗๕,๗๖	พฺรหฺมปาริสชฺชา	๓๔
ปุถุชฺชนโคตฺตมภิภวนฺตๆ	๗๔	ผลา	๕๙	พฺรหฺมปาริสชฺชานๆ	๓๗
ปุถุชฺชนา	๓๕	ผสฺสปจฺจยา เวทนา	๖๐	พฺรหฺมปาริสชฺเชสุ	๔๑
ปุถุชฺชนาน	๓๐	ผสฺโส	๙,๕๕,๖๑	พฺรหฺมปุโรหิตา	๓๔
ปุถุลๆ	๖๙	โผฏฺฐพฺพๆ	๔๕	พฺรหฺมปุโรหิตานๆ	๓๗
ปุพฺพกิจฺจๆ	๗๗	โผฏฺฐพฺพธาตุ	๕๘	พฺรหฺมปุโรหิเตสุ	๔๑
ปุพฺพงฺคมภูตๆ	๔๓	โผฏฺฐพฺพายตนๆ	๕๘	พฺรหฺมวิหาโร	๖๘
ปุพฺพาปรนิยามิตๆ	๒๖	โผฏฺฐพฺพารมฺมณๆ	๒๓	โพธิปกฺขิยสงฺคเห	๕๖
ปุพฺเพนิวาสานุสฺสติ	๗๒	พลธมฺมา	๕๖	โพธิปกฺขิยสงฺคโห	๕๓
ปุพฺเพวาตีตกเมก...	๒๘	พลานิ	๕๖	ภควโต	๓๑
ปุมฺภาวทสกๆ	๔๙	พหิทฺธาปิ	๕๐	ภงฺคญาณๆ	๗๒
ปุริมานิ	๖๒	พหุจิตฺตกฺขณาตีตานิ	๒๗	ภยญาณๆ	๗๒
ปุริสตฺตๆ	๔๕	พหุธา	๔๖,๖๓	ภยฏฺเจน	๗๓
ปุริสปุคฺคลาทิกา	๖๕	พหูนิปิ	๓๒	ภวงฺคๆ	๒๑,๓๕,๗๔
ปุริสินฺทฺริยๆ	๕๕	พาตฺตึส	๑๔	ภวงฺคกฺขเย	๔๒
ปุเรชาตๆ	๖๔	พาตฺตึส	๑๕	ภวงฺคจลนมโน...	๒๘
ปุเรชาตปจฺจโย	๖๒	พาวีสตินฺทฺริยานิ	๕๕	ภวงฺคจลนเมว	๒๘
ปุเรชาตวเสน	๖๓,๖๔	พาหิรรูปๆ	๔๖	ภวงฺคญตถา	๓๘
ปุเรชาตสฺส	๖๒,๖๔	พาหุลลวุตฺติโต	๓๙	ภวงฺคนฺตริตา	๓๓
ปุเรตรมุปฺปนฺนานิ	๕๑	พาหุลเลน	๔๒	ภวงฺคปาโต	๒๗,๒๙,๓๑,๗๗
ปุพฺพกๆ	๖๘	พุทฺธคุณาทิกๆ	๗๑	ภวงฺคปาโตว	๒๘,๒๙,๓๐, ๓๒,๗๔
เปตฺติวิสโย	๓๔	พุทฺธานุสฺสติ	๖๘	ภวงฺคมิจฺจยๆ	๔๔
ผรุสวาจา	๓๙	พุทฺธานุสฺสติอาทโย	๖๙	ภวงฺคสนฺตติสงฺขาตๆ	๔๔
ผลจิตฺตานิ	๗	พุทฺธานุสฺสติอาทีสุ	๖๙		

ปทานุกฺกม	ปิฏฺฐงฺก	ปทานุกฺกม	ปิฏฺฐงฺก	ปทานุกฺกม	ปิฏฺฐงฺก
ภวงฺคโสตํ	๒๗	ภาสิตา	๕๙	มคฺคุปฺปาทา	๓๑
ภวงฺคโสโต	๓๒	ภาสิสฺสํ	๑	มคฺโค	๕๙,๗๔,๗๕
ภวงฺคานิ	๓๐	ภิยฺโยภาวาย	๕๗	มจฺฉริยํ	๙,๑๒,๑๖
ภวงฺเค	๒๗	ภุมฺมสฺสิตานญฺวินิปา...	๓๖	มจฺฉริยสโยชนํ	๕๔
ภวนฺตรปฏิสนฺธานวเสน	๔๓	ภูตจตุกฺกํ	๔๗	มชฺฌิมํ	๔๑
ภวนฺตเร ๒๓,๔๒,๔๓,๔๔,๕๑		ภูตตฺตยสงฺขาตํ	๔๕	มชฺฌิเม	๑๕
ภวนฺตายตนานิ	๕๙	ภูตปฺปสาทวิสยา	๔๖	มชฺเฌ	๕๖,๖๑
ภวปจฺจยา ชาติ	๖๐	ภูตรูปํ นาม	๔๕	มตกเฬวรสงฺขาตา	๕๑
ภวโยโค	๕๓	ภูมิปพฺพตาทิกา	๖๕	มตสตฺตานํ	๕๑
ภวราคสโยชนํ	๕๔	ภูมิปพฺพตาที	๖๖	มนสิกาโร	๙
ภวราคานุสโย	๕๓	ภูมิปุคฺคลเภเทน	๒๖	มนสฺมึเยว	๓๙
ภวสฺส	๔๔	เภทาทิ	๑๓,๔๖	มนายตนํ	๕๘
ภวาสโว	๕๓	เภทาภาเวน	๕๙	มนายตนเมว	๕๙
ภเว	๕๙	เภเทน	๑๘,๑๙	มนุสฺสคณนาย	๓๖
ภเวกเทโส	๖๑	โภชนํ	๖๓	มนุสฺสา	๓๔
ภโว	๖๑	มคฺคํ	๗๔	มนุสฺสานํ	๓๖
ภโวโฆ	๕๓	มคฺคงฺคา	๕๖	มนุสฺสานญฺเจว	๓๖
ภาวทสกํ	๕๐	มคฺคงฺคานิ	๕๖	มนฺทปฺปวตฺตานิ	๔๓
ภาวนมนุยุญฺชนฺตสฺส	๗๐	มคฺคปจฺจโย	๖๒	มนฺทปฺปวตฺติยํ	๓๑
ภาวนา	๗๐	มคฺคผลานํ	๕๒	มโนกมฺมํ นาม	๓๙
ภาวนาทฺวยมุตฺตมํ	๗๗	มคฺคยุตฺตา	๕๙	มโนกมฺมเมว	๔๐
ภาวนานมิโต	๖๗	มคฺควีถิยํ	๗๕	มโนทฺวาริกจิตฺตานํ	๒๓
ภาวนามยํ	๔๐	มคฺคสจฺจํ	๗๔	มโนทฺวารํ	๒๑
ภาวนามยมารมฺมณํ	๗๐	มคฺคาภิญฺญา	๓๒	มโนทฺวารวีถิ	๒๖
ภาวนาวเสน	๗๔	มคฺคามคฺคญาณ...	๗๔	มโนทฺวารสฺส	๗๐
ภาวนาวิเสสํ	๖๕	มคฺคามคฺคญาณทสฺสน...	๗๒	มโนทฺวาราวชฺชน...	๒๒
ภาวนาสุ	๖๙	มคฺคามคฺคลกฺขณว...	๗๔	มโนทฺวาราวชฺชนจิตฺตํ	๓
ภารูปํ นาม	๔๕	มคฺคาคมนวเสน	๗๕	มโนทฺวาราวชฺชนเมว	๒๐
ภาโว	๔๖	มคฺคินฺทฺริยพลภาวํ	๕๖	มโนทฺวาเร ๒๒,๒๗,๒๘,๓๙	

ปทานุกฺกม	ปิฎฺฐงฺก
มโนธาตุ	๒๕,๕๙
มโนธาตุตฺติกํ	๒๒,๒๓
มโนธาตุตฺติกาเหตุก...	๑๗
มโนวิญฺญาณํ	๒๖
มโนวิญฺญาณธาตุ	๕๙
มโนวิญฺญาณธาตุ...	๒๕
มโนวิญฺญาณวีถิ	๒๗
มโนสญฺเจตนา	๕๕
มรณํ	๔๓
มรณกาลาทีสุ	๓๑
มรณกาเล	๔๒,๕๑
มรณญฺโจปปตฺติยํ	๕๒
มรณอุปสมสญฺญา...	๖๙
มรณานุสฺสติ	๖๘
มรณาสนฺนวีถิยํ	๔๓
มรนฺตานํ	๔๒
มหคฺคตํ	๔๒
มหคฺคตจิตฺตานิ	๒๔
มหคฺคตชวนานิ	๓๑
มหคฺคตภูตํ	๔๓
มหคฺคตโลกุตฺตรจิตฺตานิ	๑๘
มหคฺคตโลกุตฺตรชวนานิ	๒๒
มหคฺคตวิปากานิ	๒๑,๒๒
มหคฺคตารมฺมณานิ	๒๔
มหคฺคเต	๑๓,๑๔,๑๕
มหคฺคเตสุ	๑๔
มหนฺตํ นาม	๒๘
มหนฺตํ	๒๗
มหาพฺรหฺมา	๓๔
มหาพฺรหฺมานํ	๓๗
มหาพฺรเหฺมสุ	๔๑
มหาภูตา	๖๓,๖๔
มหาภูตานิ	๔๕
มหามุนิ	๖๑
มหาวิปากานิ	๒๑,๓๒,๓๖
มเหสโย	๕๒
มานสํ	๗,๔๓,๔๔
มานสโยชนํ	๕๔
มานานุสโย	๕๓
มาโน	๙,๑๒,๑๓,๕๔
มิจฺฉาทิฏฺฐิ	๓๙,๕๕
มิจฺฉาวายาโม	๕๕
มิจฺฉาสงฺกปฺโป	๕๕
มิจฺฉาสมาธิ	๕๕
มิทฺธํ	๙
มิสฺสกสงฺคเห	๕๕
มิสฺสกสงฺคโห	๕๓,๕๖
มุจฺจิตุกมฺยตาญาณํ	๗๒
มุทิตา	๑๐,๖๘
มุทฺตา	๔๖
มุสาวาโท	๓๙
มูลโสมํ	๗๘
มูลานํ	๖๑
มูเลหิ	๓๙
เมตฺตา	๖๘
เมตฺตาทโย	๖๙
โมหจริตสฺส	๖๙
โมหจริตา	๖๗
โมหมูลานิ เทฺว	๒
โมโห	๙,๑๑,๑๙,๕๔,๕๕
ยถาภินีหารวเสน	๒๙
ยถาภูมิววตฺถิตํ	๔๒
ยถาวุตฺตนเยน	๗๕
ยถาวุตฺตานุสาเรน	๑๓,๔๑
ยถาสกผลมุปฺปชฺช..	๗๕
ยถาสกผลวเสน	๗๖
ยถาสมฺภวโยเคน	๑๓
ยมกปาฏิหาริยกาลาทีสุ	๓๑
ยามา	๓๔
ยามานํ	๓๖
ยาวตายุกมฺโพจฺฉินฺนา	๓๓
ยาวตายุกมฺโพจฺฉินฺนา	๕๑
ยาวานุโลมา	๗๔
เยภุยฺเยน	๒๓
โยคา	๕๔
รถจกฺกมิว	๔๔
รสธาตุ	๕๘
รสายตนํ	๕๘
รสารมฺมณํ	๒๓
รโส	๔๕,๔๗
ราคจริตสฺส	๖๘
ราคจริตา	๖๗
ราคโทสโมหานํ	๗๖
ราคาทโย	๖๓
ราชปุตฺโตติ	๖๖
รูปํ	๑,๒๗,๔๕,๔๖, ๕๑,๕๒,๖๒

ปทานุกฺกม	ปิฏฺฐงฺก	ปทานุกฺกม	ปิฏฺฐงฺก	ปทานุกฺกม	ปิฏฺฐงฺก
รูปกฺขนฺโธ	๕๘	รูปาวจรจุตฺติยา	๔๔	โลกุตฺตรํ	๑
รูปกฺขนฺโธว	๖๕	รูปาวจรปณฺจมชฺฌานํ	๗๒	โลกุตฺตรจิตฺตานิ	๒๔
รูปชีวิตํ	๖๔	รูปาวจรปฏิสนฺธิ	๓๕	โลกุตฺตรจิตฺเตสุ	๑๒
รูปชีวิตินฺทฺริยํ	๖๔	รูปาวจรปฏิสนฺธิยา	๔๓	โลกุตฺตรชวนานิ	๓๒
รูปญฺเวทนา	๕๙	รูปาวจรปรมชฺฌา...	๗๑	โลกุตฺตรวชฺชิตสพฺพา...	๒๔
รูปธมฺมา	๖๕	รูปาวจรภูมิ	๓๔,๓๕	โลกุตฺตรสงฺขาตํ	๕๒
รูปธมฺมานมายู	๒๗	รูปาวจรภูมิยํ	๓๓	โลกุตฺตเร	๕๘
รูปธาตุ	๕๘	รูปาวจรมานสํ	๕	โลกุตฺตเรสุ	๑๓
รูปปฏิสนฺธิกา นาม	๔๓	รูปีสุ	๕๒	โลกุตฺตโร	๕๙
รูปปฺปวตฺติ	๕๑	รูปุปาทานกฺขนฺโธ	๕๘	โลเก	๗๖
รูปเมว	๒๓,๓๗	รูเป	๗,๒๕,๓๓	โลภาทิฏฺฐีหิ	๑๕,๑๖
รูปราคสโยชนํ	๕๔	ลกฺขณํ	๔๖	โลภมาเนน	๑๖
รูปรูปํ	๔๕	ลกฺขณตฺตยํ	๗๓	โลภมูลานิ	๑๘
รูปโลเก	๒๕,๔๐,๕๑	ลกฺขณรสปจฺจุปฏฺฐา...	๗๓	โลภมูเล	๑๒
รูปเวทนาทึ	๖๖	ลกฺขณรูปํ นาม	๔๖	โลภมูเลน	๓๙
รูปสมุฏฺฐานานิ นาม	๔๗	ลกฺขณรูปานิ	๔๘	โลภมูเลสุ	๑๕
รูปสฺส	๔๖,๖๒	ลกฺขณานิ	๔๙,๕๐	โลภสหคตจิตฺเตเสฺวว	๑๑
รูปาทิกมุปลทฺธปุพฺพํ	๔๒	ลทฺธปจฺจยํ	๒๗	โลโภ	๙,๑๑,๑๙,๕๔,๕๕
รูปาทิปญฺจารมฺมณํ	๒๓	ลทฺธมากาสํ	๗๑	โลหิตกํ	๖๘
รูปาทิวเสน	๖๓	ลหุกปฺปวตฺติยํ	๓๑	โลหิตกสิณํ	๖๘
รูปาทิเอเกการมฺมณาเนว	๒๓	ลหุตา	๔๖	วจีกมฺมํ	๓๙
รูปาทีสุ	๗๒	ลหุตาทิตฺตยํ	๔๘	วจีกมฺมํ นาม	๓๙
รูปานํ	๖๒	ลหุตาทีหิ	๔๙	วจีโฆสานุสาเรน	๖๖
รูปานิ	๕๐	ลหุตาเทกาทสกํ	๔๙	วจีทฺวาเร	๓๙
รูปายตนํ	๔๗,๕๘	โลกํ	๗๖	วจีวิญฺญตฺติ	๔๖
รูปารมฺมณํ	๒๓,๒๗	โลกสงฺเกตนิมฺมิตา	๖๖	วจีวิญฺญตฺติทสกํ	๔๙
รูปารูปปฏิสนฺธิกา	๔๓	โลกิยํ	๔๖	วจีวิญฺญตฺติสงฺขาเต	๓๙
รูปาวจรํ	๑,๗,๔๘	โลกิเยปิ	๕๘	วจีวิญฺญตฺติสทฺทลหุตา...	๔๙
รูปาวจรกุสลํ	๓๙,๔๐,๔๑	โลกิเยสุ	๑๒	วจีวิญฺญตฺติสทฺเทหิ	๔๙

ปทานุกฺกม	ปิฎฺฐงฺก
วฏฏ์	๕๙,๖๑
วฏฏานิ	๖๑
วณฺโณ	๔๗
วตฺถุ	๖๔
วตฺถุโต	๕๔,๕๖
วตฺถุทสกํ	๔๙
วตฺถุทฺวารารมฺมณานิ	๒๖
วตฺถุธมฺมวิมุจฺจิตํ	๗๐
วตฺถุธมฺมา	๕๓
วตฺถุวิปากา	๖๓,๖๔
วตฺถุสงฺคเห	๒๔
วตฺถูนิ นาม	๒๔
ววตฺถเปนฺตํ	๒๗
วสวตฺติสุ	๓๖
วสีภูตํ	๗๑
วสฺสสตสหสฺสานิ	๓๖
วานมุตฺตา	๕๒
วานสงฺขาตาย	๕๒
วายาโม	๕๗
วาโยกสิณ์	๖๘
วาโยธาตุ	๔๕
วิการรูปํ นาม	๔๖
วิกาโร	๔๖,๕๒
วิกฺขายิตกํ	๖๘
วิกฺขิตฺตกํ	๖๘
วิคตปจฺจโย	๖๒
วิจกฺขณา	๗,๔๗,๕๐
วิจารปีติสุเขกคฺคตาสหิตํ	๔,๕,๗
วิจาราทิสุขมงฺคุปฺปตฺติยา	๗๑
วิจาโร	๙,๑๑,๕๕
วิจิกิจฺฉา	๙,๑๒,๕๔
วิจิกิจฺฉาจิตฺเต	๑๒,๕๖
วิจิกิจฺฉานีวรณ์	๕๓
วิจิกิจฺฉานุสโย	๕๓
วิจิกิจฺฉาสมฺปยุตฺตเมกํ	๒
วิจิกิจฺฉาส์โยชนํ	๕๔
วิจิกิจฺฉาส์โยชนํ	๕๔
วิจิกิจฺฉาสหคตจิตฺเต	๑๒,๑๖
วิจิกิจฺฉาสหคตา	๑๖
วิจฺฉิทฺทกํ	๖๘
วิชฺชนฺเตตฺถ	๑๕
วิชฺชมานํ	๖๖
วิชฺชมานปญฺญตฺติ	๖๖
วิชฺชมาเนนวิชฺชมา...	๖๖
วิชฺชมาเนนอวิชฺช...	๖๖
วิญฺญตฺติ	๔๖
วิญฺญตฺติทฺวยํ	๔๖,๔๘
วิญฺญตฺติมฺปิ	๔๘
วิญฺญตฺติยา	๓๙
วิญฺญตฺติรูปํ นาม	๔๖
วิญฺญาณ์	๕๕,๕๙,๖๑
วิญฺญาณกฺขนฺโธ	๕๘
วิญฺญาณญฺจายต...	๓๘
วิญฺญาณญฺจายตน...	๕,๖
วิญฺญาณญฺจายตนภูมิ	๓๕
วิญฺญาณธาตูนํ	๖๓,๖๔
วิญฺญาณปจฺจยา นามรูปํ	๖๐
วิญฺญาณวเสน	๒๗
วิญฺญาณาทิผล...	๖๑
วิญฺญาณานํ	๖๔
วิญฺญาณุปาทานกฺขนฺโธ	๕๘
วิตกฺกจริตสฺส	๖๙
วิตกฺกจริตา	๖๗
วิตกฺกวชฺชา	๑๓,๑๔
วิตกฺกวิจารปีติวชฺชา	๑๔
วิตกฺกวิจารปีติสุเข...	๔
วิตกฺกวิจารปีติสุเข...	๕,๗
วิตกฺกวิจารวชฺชา	๑๓,๑๔
วิตกฺกาทิกโมหาริกงฺคํ	๗๑
วิตกฺโก	๙,๑๐,๕๕
วิตฺถารโต	๑๗
วิตฺถารา	๒๘
วิตฺถาเรน	๒๙
วินิปาติกาสุรานํ	๓๖
วินิพฺโภครูปํ	๔๗
วินีลกํ	๖๘
วิปจฺจมานกกมฺมานุรูปํ	๔๒
วิปลฺลาสนิมิตฺตํ	๗๕
วิปสฺสนากมฺมฏฺฐาเน	๗๒
วิปสฺสนาคมนวเสน	๗๕
วิปสฺสนาคมนวเสเนว	๗๕
วิปสฺสนาปรมฺปราย	๗๔
วิปสฺสนาปริปากํ	๗๔
วิปสฺสนฺตานํ	๗๕
วิปสฺสนฺโต	๗๗
วิปากกฺขนฺธา	๖๒
วิปากปจฺจโย	๖๒

ปทานุกฺกม	ปิฏฺฐงฺก	ปทานุกฺกม	ปิฏฺฐงฺก	ปทานุกฺกม	ปิฏฺฐงฺก
วิปากวฏฺฏ์	๖๑	วิสุทฺธิสงฺคโห	๗๒	วุฏฺฐานกาเล	๓๒,๗๗
วิปากวเสน	๖๒	วิเสสกา	๑๕	วุฏฺฐานคามินิวิปสฺสนา	๗๔,๗๕
วิปากานํ	๖๓,๖๔	วีตราคานมปฺปนา	๓๐	วุตฺตนยาเนว	๒๖
วิปาเกสุ	๑๕	วีถิจิตฺตวเสเนวํ	๓๔	วุตฺตาภิธมฺมตฺถา	๑
วิปุพฺพกํ	๖๘	วีถิจิตฺตานิ	๒๘,๒๙,๓๓	เวทนา	๙,๑๙,๖๑
วิปุเลน	๗๘	วีถิจิตฺตาวสาเน	๔๒	เวทนากฺขนฺโธ	๕๘
วิปฺปยุตฺตปจฺจโย	๖๒,๖๔	วีถิจิตฺตุปฺปาเท	๔๔	เวทนาญาณสงฺขาร...	๔
วิภตฺตา	๔๕	วีถิจิตฺตุปฺปาโท	๒๘	เวทนานุปสฺสนาสติปฏฺฐานํ	๕๖
วิภาคมิเหทานิ	๖๐	วีถินิยโม	๓๒	เวทนาปจฺจยา ตณฺหา	๖๐
วิภาคา	๔๕	วีถิมุตฺตสงฺคเห	๓๔	เวทนาสงฺคเห	๑๘
วิภาโค	๕๘	วีถิมุตฺตานํ	๒๖	เวทนาเหตุโต	๑๘
วิภาวเย	๒๙	วีถิสงฺคเห	๒๖	เวทนูปาทานกฺขนฺโธ	๕๘
วิภูตมวิภูตํ	๒๗	วีมํสาธิปติ	๕๕	เวหปฺผลา	๓๕
วิภูตมารมฺมณ์	๒๘	วีมํสิทฺธิปาโท	๕๗	เวหปฺผลานํ	๓๗
วิภูตาวิภูตเภโท	๒๙	วีริยํ	๙,๑๑	เวหปฺผเลสุ	๔๑
วิภูเตติมหนฺเต	๓๑	วีริยพลํ	๕๕,๕๗	โวฏฺฐพฺพนํ	๒๑
วิมุตฺตานิ	๒๒	วีริยสมฺโพชฺฌงฺโค	๕๗	โวฏฺฐพฺพนกามาวจร...	๔๘
วิโมกฺขมุขํ	๗๕	วีริยาธิปติ	๕๕	โวฏฺฐพฺพนกิจฺจํ	๒๐
วิโมกฺโข นาม	๗๕	วีริยิทฺธิปาโท	๕๗	โวฏฺฐพฺพนจิตฺตํ	๒๗
วิโมกฺโข	๗๓	วีริยินฺทฺริยํ	๕๕,๕๗	โวฏฺฐพฺพนเมว	๒๘
วิรติตฺตยํ	๕๗	วีสตาการา	๖๐	โวฏฺฐพฺพนาวชฺชนวเสน	๒๑
วิรติตฺตยญฺเวกจานา	๕๘	วีสติ ธมฺมา	๑๖	โวฏฺฐพฺพนุปฺปาทา	๒๘
วิรติตฺตยวชฺชิตา	๑๔	วีสติ	๔,๖,๑๑,๑๖	โวฏฺฐพฺพเน	๑๗
วิรติโย	๑๒	วีสติกปฺปสหสฺสานิ	๓๘	โวมิสฺสกวเสน	๖๖
วิรติวชฺชิตา	๑๕	วีสติวิธมฺปิ	๔๐	สกทาคามิโน	๓๕
วิรตี	๑๕	วีสติอาการา	๖๑	สกทาคามิผลจิตฺตํ	๖
วิริยํ	๕๘	วีสานุตฺตรมุตฺตมฺหิ	๒๔	สกทาคามิมคฺคํ	๗๖
วิสยปฺปวตฺติ	๒๖,๒๘	วีเสกวีส	๑๖	สกทาคามิมคฺคจิตฺตํ	๖
วิสุ์ วิสุ์	๑๒	วุฏฺฐานํ	๗๑	สกทาคามิอนาคามิ...	๗

ปทานุกฺกม	ปิฎฺฐงฺก
สกทาคามี นาม	๗๖
สกิเทว	๗๖
สกึ	๓๒
สํฆานุสฺสติ	๖๘
สงฺกปฺปปฺปสฺสทฺธิ	๕๘
สงฺกปฺปปีติโย	๕๘
สงฺกปฺโป	๕๗
สงฺขํ	๓๔,๓๖,๔๐,๕๙
สงฺขตํ	๔๖
สงฺขตธมฺมานํ	๖๐
สงฺขตาสงฺขตา	๖๕
สงฺขารกฺขนฺโธ	๕๘
สงฺขารธมฺเม	๗๗
สงฺขารปจฺจยา วิญฺญาณํ	๖๐
สงฺขารา	๖๑
สงฺขารุปาทานกฺขนฺโธ	๕๘
สงฺขารุเปกฺขา	๗๔
สงฺขารุเปกฺขาญาณํ	๗๒
สงฺขาเรน	๔๒
สงฺคหํ	๑๓,๑๔,๑๕,๑๗,๔๕
สงฺคหมฺปตฺตรํ	๒๖
สงฺคหิตา	๑๖
สงฺคโห นาม	๑๘
สงฺคโห	๑๓,๑๗,๒๔,๔๕,๕๗
สจฺจิกโรนฺโต	๗๔
สจฺจิกาตพฺพํ	๕๒
สญฺญา	๙,๕๙
สญฺญากฺขนฺโธ	๕๘
สญฺญาววตฺถาเนสุ	๖๙
สญฺญาวิราคํ	๔๑
สญฺญีนํ	๕๒
สญฺญุปาทานกฺขนฺโธ	๕๘
สฏฺฐิ	๓๖
สฏฺฐิกปฺปสหสฺสานิ	๓๘
สติ	๙
สตินฺทฺริยํ	๕๕,๕๗
สติพลํ	๕๕,๕๗
สติสมฺโพชฺฌงฺโค	๕๗
สตี	๕๘
สตฺต	๑๐,๑๗,๒๕,๕๐
สตฺต อนุสยา	๕๓
สตฺต ฌานงฺคานิ	๕๕
สตฺต โพชฺฌงฺคา	๕๗
สตฺตกฺขตฺตุํ	๒๗,๓๑,๓๒
สตฺตกฺขตฺตุปรโม	๗๖
สตฺตจตฺตาลีส ติเหตุก...	๑๙
สตฺตจตฺตาลีส	๑๙
สตฺตจตฺตาลีสจิตฺเตสุ	๑๓
สตฺตจตฺตาลีสวิเธสุปิ	๑๓
สตฺตติ	๑๑
สตฺตตึส	๑๕
สตฺตตึสวิธํ	๘
สตฺตตฺตึสปฺปเภเทน	๕๗
สตฺตธา	๒๔,๕๖,๕๗
สตฺตธากุสเล	๑๖
สตฺตธาว	๑๖
สตฺตนฺนํ	๖๓,๖๔
สตฺตปญฺญตฺติยํ	๗๑
สตฺตปิ อกุสลวิปากจิตฺตานิ	๒
สตฺตรส จิตฺตกฺขณานิ	๒๗,๒๘
สตฺตรส	๑๕
สตฺตรเสว	๕๒
สตฺตวิญฺญาณธาตุวเสน	๕๙
สตฺตวิธมฺปิ ทฺวารรูปํ นาม	๔๗
สตฺตวิธา	๓๔
สตฺตวิเธน	๖๗,๗๒
สตฺตวีสติปุญฺญมฺหิ	๑๓
สตฺตวีสติมหคฺคต...	๑๔
สตฺตสฏฺฐิ จิตฺตานิ	๒๒
สตฺตสฺส	๔๒
สตฺตากุสลปากานิ	๓,๔๐
สตฺติเม เจตสิกา	๑๐
สตฺติเม	๙
สตฺเตว	๒๘
สทิสํ	๔๒
สทฺทธาตุ	๕๘
สทฺทนวกํ	๔๙,๕๐
สทฺทลหุตาทิทฺวาทสกํ	๔๙
สทฺทวชฺชิตํ	๕๑
สทฺทาทโย	๒๓
สทฺทาทีนิ	๒๓
สทฺทายตนํ	๕๘
สทฺทารมฺมณํ	๒๓
สทฺทารมฺมณาทีนิ	๒๓
สทฺโท	๔๕,๔๘,๕๒
สทฺธา	๙,๕๘
สทฺธาจริตสฺส	๖๙

ปทานุกฺกม	ปิฏฺฐงฺก	ปทานุกฺกม	ปิฏฺฐงฺก	ปทานุกฺกม	ปิฏฺฐงฺก
สทฺธาจริตา	๖๗	สพฺพจิตฺตสาธารณา	๙	สมาปชฺชนํ	๗๑
สทฺธาทโย	๖๓	สพฺพสงฺคเห	๕๘	สมาปตฺติวีถิยํ	๓๒
สทฺธาปสฺสทฺธิปีติโย	๕๗	สพฺพสงฺคโห	๕๓,๕๙	สมาเสน	๒๖
สทฺธาพลํ	๕๕,๕๗	สพฺพากุสลโยคิโน	๑๖	สมาเสวนฺตสฺส	๗๑
สทฺธาภิวุฑฺฒปริสุทฺธ...	๗๘	สพฺพากุสลสาธารณา	๑๑	สมุคฺคหิตํ	๗๐
สทฺธินฺทฺริยํ	๕๕,๕๗	สพฺพาปุญฺเญสุ	๑๒	สมุจฺจยํ	๕๓
สทฺธึ	๑๕	สพฺพารมฺมณานิ	๒๔	สมุจฺจยสงฺคโห	๕๓
สนิทสฺสนรูปํ	๔๗	สพฺเพ	๕๘	สมุฏฺฐานา	๔๕
สนฺตติ	๔๖	สพฺเพสมฺปิ	๗๖	สมุทยสจฺจํ	๗๔
สนฺตติวเสน	๗๓	สพฺเพสุปิ	๑๐	สมุทโย	๕๙,๖๐
สนฺตเมตํ	๗๑	สภาวตฺตา	๔๙	สมุทฺเทสา	๔๕
สนฺติเกรูปํ	๔๗	สภาวโต	๑๘,๕๒,๕๗	สมุปฺปนฺนํ	๗๐
สนฺตีรณจิตฺตํ	๒,๓,๒๗	สภาวรูปํ	๔๕	สมุปฺปาทา	๖๑
สนฺตีรณตทารมฺมณวเสน	๒๑	สมจตฺตาลีส โลกุตฺตรจิตฺตานิ	๗	สมฺปฏิจฺฉนจิตฺตํ	๒,๓,๒๗
สนฺตีรณตทารมฺมณานิ	๓๐	สมตึสกมฺมฏฺฐาเนสุ	๖๙	สมฺปฏิจฺฉนฺตํ	๒๗
สนฺตีรณตฺตยํ	๒๐	สมถกมฺมฏฺฐานสงฺคโห	๖๗	สมฺปตฺตวเสน	๔๗
สนฺตีรณมหาวิปาก...	๒๕	สมถนิทฺเทเส	๖๘	สมฺปยุตฺตปจฺจโย	๖๒
สนฺตีรยมานํ	๒๗	สมถวิปสฺสนานํ	๖๗	สมฺปยุตฺตวเสน	๖๒
สนฺธิ	๔๔	สมถสงฺคเห	๖๗	สมฺปยุตฺตา	๑๓,๑๘
สนฺธิยํ	๓๔	สมนนฺตรปจฺจโย	๖๒	สมฺปยุตฺเตหิ	๔๒
สนฺนิสินฺนํ	๗๐	สมนุปสฺสนฺตสฺส	๗๓	สมฺโปโยคํ	๑๓
สปกิณฺณกา	๑๑	สมปฺปิตํ	๗๐	สมฺโปโยคญฺสงฺคหํ	๑๗
สปฺปจฺจยํ	๔๖	สมมุทฺทิเส	๑๗	สมฺโปโยโค	๑๐
สปฺปจฺจเยสุ	๗๓	สมวีสติ มคฺคจิตฺตานิ นาม	๗	สมฺผปฺปลาโป	๓๙
สปฺปฏิฆรูปญฺจ	๔๗	สมาธินฺทฺริยํ	๕๕,๕๗	สมฺภารสนฺนิเวสาการํ	๖๕
สปฺปเภทปฺปวตฺติกา	๔๕	สมาธิพลํ	๕๕,๕๗	สมฺภูตานิ	๔๘
สปฺปายา	๖๘	สมาธิสมฺโพชฺฌงฺโค	๕๗	สมฺมสนญาณํ	๗๒
สปฺปายานิ	๖๙	สมาธี	๕๗,๕๘	สมฺมสนญาเณน	๗๓
สพฺพจิตฺตสาธารณา	๑๐	สมานา	๑๖	สมฺมสนรูปํ	๔๕

ปทานุกฺกม	ปิฎฺฐงฺก
สมฺมสนฺตสฺส	๗๓
สมฺมากมฺมนฺโต	๑๐,๕๕,๕๗
สมฺมาทิฏฺฐิ	๕๕,๕๗
สมฺมาวาจา	๑๐,๕๕,๕๗
สมฺมาวายาโม	๕๕,๕๗
สมฺมาสงฺกปฺโป	๕๕,๕๗
สมฺมาสติ	๕๕,๕๗
สมฺมาสมาธิ	๕๕,๕๗
สมฺมาสมฺพุทฺธํ	๑
สมฺมาอาชีโว	๑๐,๕๕,๕๗
สโมธานำ	๖๔
สรสวเสน	๗๕
สรูปวเสน	๔๖
สลกฺขณรูปำ	๔๕
สลกฺขณา	๕๓
สวตฺถุกำ	๔๒
สสงฺขารมสงฺขารวิปากานิ	๔๑
สสงฺขารวิปากานิ	๔๑
สสงฺขาริกจิตฺเตสุ	๑๒
สสงฺขาริกปญฺจเกปิ	๑๖
สสงฺขาริกเมกำ	๒,๓,๔
สสงฺขาเร	๑๒
สสทฺธมฺมคณูตฺตมำ	๑
สำเสทชานญฺเจว	๕๐
สหชาตำ	๖๔
สหชาตปจฺจโย	๖๒,๖๔
สหชาตรูปำ	๖๕
สหชาตรูปานำ	๖๓,๖๔
สหชาตวเสน	๖๓,๖๔
สหชาตา	๖๒
สหชาตาธิปติ	๖๓
สหชาตานำ	๖๒,๖๓,๖๔
สหชาตานมธิฏฺฐานภาเวน	๔๓
สหวุตฺติโน	๔๙
สเหตุกกามาวจร...	๑๒
สเหตุกาเนว	๑๙
สเหตุกามาวจรปุญฺญ...	๑๕
สหายตนำ	๖๑
สหายตนปจฺจยา ผสฺโส	๖๐
สอุปาทิเสสนิพฺพานธาตุ	๕๒
สาธารณา	๑๖
สาธารณาว	๗๖
สาธุกมนสิกาโร	๗๑
สานุโลมา	๗๔
สาสเน	๗๗
สาสวำ	๔๖
สิขาปฺปตฺตา	๗๔
สีตุโณฺหตุสมญฺญาตา	๔๘
สีลพฺพตปรามาสสโยชนำ	๕๔
สีลพฺพตปรามาสสโยชนำ	๕๔
สีลพฺพตปรามาโส	๕๓,๕๔
สีลพฺพตุปาทานำ	๕๓
สีลวิสุทฺธิ นาม	๗๓
สีลวิสุทฺธิ	๗๒
สีลานุสฺสติ	๖๘
สุขำ	๑๘,๑๙,๖๓,๗๓
สุขปุญฺญมฺหา	๓๐
สุขเมกตฺถ	๑๙
สุขสนฺตีรณโวฏฺฐจพฺพน...	๒๒
สุขสนฺตีรณหสนานิ	๑๘
สุขสนฺตีรเณ	๑๗
สุขสหคตำ	๓,๑๘
สุขิตกฺริยโต	๓๐
สุขินฺทฺริยำ	๕๕
สุขุมรูปำ	๔๗
สุเขกคฺคตาสหิตำ	๔,๕,๗
สุคติยำ	๓๒
สุญฺญตำ	๕๒
สุญฺญตาทิวิโมกฺโข	๗๕
สุญฺญตานุปสฺสนา นาม	๗๕
สุญฺญตานุปสฺสนา	๗๓
สุญฺญโต	๗๓,๗๕
สุตฺตนฺเต	๕๔
สุทสฺสา	๓๕
สุทสฺสานำ	๓๗
สุทสฺสี	๓๕
สุทสฺสีนำ	๓๗
สุทฺธฏฺฐกำ	๔๙,๕๐
สุทฺธาวาสภูมิ	๓๕
สุทฺธาวาสา	๓๕
สุทฺธาวาเสสุ	๓๕,๔๑
สุพฺพตา	๔๔
สุภกิณฺหา	๓๔
สุภกิณฺหานำ	๓๗
สุภกิเณฺหสุ	๔๑
สุเภ	๑๕
สุสมุจฺฉินฺนสิเนหพนฺธนา	๔๔

ปทานุกฺกม	ปิฏฺฐงฺก	ปทานุกฺกม	ปิฏฺฐงฺก	ปทานุกฺกม	ปิฏฺฐงฺก
เสกฺขปุถุชฺชนานํ	๓๒	โสตาปตฺติมคฺคญาณํ	๕๕	โสฬส วิปากานิ	๔๐
เสกฺขานํ	๓๐,๓๒	โสตาปนฺนา	๓๕	โสฬส	๑๑
เสกฺขานมุทฺทิเส	๓๓	โสตาปนฺโน นาม	๗๖	โสฬสจิตฺเตสุ	๑๓
เสนาสนญฺยตารหํ	๖๓	โสตายตนํ	๕๘	โสฬสวิธา	๓๕
เสสฏฺฐาเนสุ	๓๕	โสตินฺทฺริยํ	๕๕	โสฬสินฺทฺริยธมฺมา	๕๖
โสกปริเทวทุกฺขโทม...	๖๐	โสภนสาธารณา นาม	๑๐	หตวิกฺขิตฺตกํ	๖๘
โสกาทิวจนํ	๖๑	โสภนสาธารณา	๑๒	หทยํ	๒๕,๔๖
โสตํ	๔๕	โสภนา	๑๐,๑๓	หทยรูปํ นาม	๔๕
โสตทสกํ	๔๙	โสภนานิ	๓	หทยวตฺถุ	๔๕
โสตทฺวารํ	๒๑	โสภเนสุ	๑๒	หทยอินฺทฺริยรูปานิ	๔๘
โสตทฺวารวีถิ	๒๖	โสภเนสฺวว	๑๐,๑๓	หสนจิตฺตํ	๒๔
โสตทฺวาราทีนิ	๒๑	โสมนสฺสํ	๑๘,๑๙,๕๕	หสนจิตฺเต	๑๗
โสตทฺวาราทีสุ	๒๘	โสมนสฺสชวนานิ	๔๘	หสิตุปฺปาทจิตฺตํ	๓
โสตทฺวาราทีสุปิ	๒๒	โสมนสฺสปฏิสนฺธิกสฺส	๓๐	หิริ	๙
โสตทฺวาริกจิตฺตาทีนํ	๒๓	โสมนสฺสสหคตํ	๒,๓,๔	หิริพลํ	๕๕
โสตธาตุ	๕๘	โสมนสฺสสหคตกิริย...	๓๐	หีเน	๗๔
โสตวิญฺญาณํ	๒,๓,๒๖	โสมนสฺสสหคตจิตฺตานิ	๑๘	เหฏฺฐิมํ	๒๙
โสตวิญฺญาณธาตุ	๕๘	โสมนสฺสสหคตชวนา...	๒๙	เหฏฺฐิมารุปฺปวชฺชิตา	๔๓
โสตวิญฺญาณวีถิ	๒๗	โสมนสฺสสหคตสนฺตีรณํ	๒๑	เหตโว ปญฺจ	๖๑
โสตวิญฺญาณวีถิยา	๖๖	โสมนสฺสสหคตาเนว	๓๐	เหตาทิวเสน	๖๒
โสตาทโย	๒๑	โสมนสฺสสหคตาว	๒๙	เหตุฌานงฺคมคฺคงฺคานิ	๖๒
โสตาทีหิ	๔๙	โสมนสฺสินฺทฺริยํ	๕๕	เหตุปจฺจโย	๖๒
โสตาปตฺติมคฺคํ	๗๖	โสฬส กปฺปสหสฺสานิ	๓๗	เหตุสงฺคเห	๑๙
โสตาปตฺติมคฺคจิตฺตํ	๖	โสฬส กปฺปานิ	๓๗	เหตู	๑๙